

Проект „Фантастично читалище“

Сборник от научно-фантастични произведения

Списание „Наука и техника за младежта“

1956 г.

София, 2014

Библиография

[До Луната и обратно](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Димитър Инкьов. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 1 от 1956 г.

[В кратера на вулкана](#)

Научно-фантастичен разказ. Автори А. Фархи, Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 1 от 1956 г.

[В кратера на вулкана](#)

Научно-фантастичен разказ. Автори А. Фархи, Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 2 от 1956 г.

[В кратера на вулкана](#)

Научно-фантастичен разказ. Автори А. Фархи, Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 3 от 1956 г.

[Лунната станция в опасност](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор инж. Милен Маринов. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 4 от 1956 г.

[Лунната станция в опасност](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор инж. Милен Маринов. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 5 от 1956 г.

[Скок през вековете](#)

Научно-фантастична повест. Автор Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 6 от 1956 г.

[Скок през вековете](#)

Научно-фантастична повест. Автор Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 7 от 1956 г.

[Скок през вековете](#)

Научно-фантастична повест. Автор Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 8 от 1956 г.

[Скок през вековете](#)

Научно-фантастична повест. Автор Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 9 от 1956 г.

[Скок през вековете](#)

Научно-фантастична повест. Автор Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 10 от 1956 г.

[Скок през вековете](#)

Научно-фантастична повест. Автор Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 11 от 1956 г.

[Скок през вековете](#)

Научно-фантастична повест. Автор Д. Янакиев. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 12 от 1956 г.

До Луната и обратно

Научно-фантастичен разказ

Димитър Инкьов

Времето е изчислено с точност до секундата. Всичко е готово за междупланетния полет. Апаратите са в изправност. Наближава уреченият час. Тревожно светва червената ламбичка в кабината на щурмана.

Внимание!...

Старт!...

Зад ракетата избухва огнено кълбо. Някаква страшна сила ни притиска към седалките. Сякаш телата ни се пълнят с олово. Тежестта расте... Това е от ускорението, което непрекъснато добиваме. Скоростта се увеличава с шеметна бързина. Стрелката бързо се движи по циферблата.

... Пет... Десет... Петнадесет... Двадесет секунди...

Откъсваме се от естакадата, която се проточва до самия връх „Сталин“. От този момент заработват двигателите на нашата ракета. Но ние вече имаме скорост близо 230 метра в секунда. Излитаме от запад на изток, за да използваме въртението на Земята. Назад по релсите сега се връща ракетното съоръжение, което ни даде първоначалния тласък. То ни спести десетки тона гориво!

Минават две-три-четири минути. Чувството за невероятната тежест, която имаме, става просто непоносимо. Термометърът на стената показва 58°. Стените на ракетата са се нагорещили от триенето с атмосферата. В кабината е непоносимо горещо. От

жегата ни спасяват скафандрите, които облякохме още преди излитане.

Най-последно... Постепенно олекваме. Връщаме се към нормалното чувство за тежест. По време на старта, по думите на щурмана, който за втори път лети до Луната, нашето тегло се е увеличило близо три пъти. Веднага пресмятам – тежа 71 килограма – значи съм тежал 213 кг. Солидно!

В момента скоростта е около 11.2 километра в секунда. Това прави близо 40,000 километра в час. С тази скорост ние се отскубваме от земното притегляне и тръгваме към Луната. Понататък полетът ще продължи по инерция. Преминавайки около 340,000 километра, ние ще бъдем в точката, където притеглянето между Земята и Луната е еднакво. Тук ще долетим със скорост около 1.4 километра в секунда спрямо Земята.

По-горе казах „летим към Луната”. Този израз не бива да се разбира буквално. В момента летим не към Луната, а към съзвездието Овен. Там ние ще пресрещнем Луната при нейната обиколка около Земята. Така ще спестим близо 180,000 километра, защото иначе ще трябва да догонваме земния спътник.

... От прозореца се вижда Земята. Вижда се цялата. Тя е огромно кълбо, по което се очертават бреговете на континентите, островите и океаните.

Какви ли не чувства ни вълнуват? Да гледаш Земята, Земята, върху която си се родил и живял като небесно тяло, издигнато в небето! Може ли да се опише това!

... Увеличаването на нашата тежест при излитането беше неприятно. Но що за изненади носи загубването на тежестта. Човек,

който не е напуснал Земята, мъчно може да си представи това. Да вземем например водата. Колко необикновено се държи тя. А ето: ние ще пътуваме до Луната две денонощия, трябва да се храним, да се мием, да пием вода.

Вземам една бутилка и се опитвам да наля вода в чашата. Напразно. Водата отказва да излезе от гърлото, колкото и да накланям шишето. Оставам чашата, ядосан от неуспешния опит, и удрям дъното на бутилката с длан. В резултат една огромна водна капка се откъсва от гърлото и увисва неподвижно във въздуха. Трябва да я хвана с ръка и да я поднеса към устата си. Допирам я с пръсти и тя изведнъж се плъзва по ръката ми. Измокрям се, без да успея да пия. Ето какво се получава, когато няма тежест.

Нямате представа колко е трудно да се свари дори едно кафе или да се стопли чаша чай. На дъното водата ще се обърне в пара, а горе ще продължава да бъде хладна. Поради липсата на тежест няма да става конвекция, долните слоеве топла вода няма да се изкачват нагоре, а горните слоеве няма да слизат надолу.

Добре, че конструкторите са предвидили всичко. Вода ще пием от бутилките, като я всмукваме с помощта на малка стъклена тръбичка, а кафе ще си сварим в специален съд, който се върти. Центробежната сила заменя силата на тежестта. Така слоевете на течността започват да се разместват равномерно.

Кабината, в която се намираме ние, четиримата пътници на ракетния кораб, е обвита в някаква мека материя, която напомня пореста гума. Когато влязохме, доста се учудих защо е необходима тя. Обущата ми потъваха в нея и аз дори се залюсках като на пружини. Сега, когато магнах презрамките, завързващи ме за

креслото, разбрах веднага нейната необходимост. Едно рязко движение, едно невнимателно вдигане на ръката ми бе достатъчно да отскоча от мястото си, да се ударя в тавана и да се намеря обратно на пода, където се хванах за една държалка. Сега ми е ясно защо навсякъде – по стените, по пода и по тавана на кабината има държалки. Ударът не беше силен. Все пак започнах да съжалявам, че не посещавах лекциите, които другарите ми слушаха преди заминаването. Те водиха специални тренировки за живота без тежест.

Падането, разбира се, предизвиква смях. И без това не може.

Часовете летят: един след друг. Минава денонощие, второ. Не чувствуваме умора, защото всеки миг за нас е новост. Така необикновено е и чувството за изгубената тежест и това, че летим в междупланетното пространство.

... Наближаваме Луната. Нейните размери се увеличават. Тя е вече огромно кълбо, което почти закрива хоризонта. Колко ясно се вижда всичко на тази планета! Малките кратери, които сме наблюдавали от Земята, израстват в големи планини. Техните очертания са сурови, резки. Тъмните петна са равнините: ето „Океанът на бурите“, по-надолу „Морето на дъждовете“...

Луната стремглаво се носи към нас. Трябва да отбележим, че още от момента на излитането чувството за нашата пълна неподвижност в пространството не изчезва. Като да сме спрели на едно място. Че летим, разбираме само от показанията на уредите.

Минава час. Луната вече закрива целия хоризонт. Започваме да чувствуваме тежест. Моторите заработват. Правим една обиколка около планетата. Киноапаратите работят. Те заснемат тази

половина от Луната, която ние никога не виждаме от Земята. В момента тя е осветена. Нищо особено интересно. И тук същия суров пейзаж, остри очертания на планините, големи равнини. Вълнувам се много. Настъпва краят на нашето пътешествие.

... Стъпихме на Луната! На същата тази Луна, която вечер сме съзърцавали, за която като деца сме слушали приказки. Ние сме на Луната!

Иска ми се веднага да изскоча навън, да взема в ръка шепа прах, да захвърля надалече един камък. Но не бива. Тук няма атмосфера, няма въздух. Отварянето на ракетните врати би значело сигурна смърт за всички. Бихме се задушили веднага или още преди да се задушим, бихме умрели от разпукване на кръвоносните съдове, защото няма налягане, което да се уравни с нашето вътрешно налягане. Така рибите, които обитават морските дълбочини, се разпукват навън, когато биват изнесени на повърхността.

Затова ние трябва да се приготвим. Да се приготвим грижливо и старателно.

Обличаме специални облекла – скафандри. В тях изкуствено се създава налягане от 1 атмосфера. Кислородната апаратура създава необходимото съдържание на кислород. Освен това всеки е снабден и с малък радиопредавател. Само така ще можем да се разбираме, защото тук няма атмосфера и следователно няма среда, по която да се предават звуковите вълни, няма звук. Цари пълно безмълвие. Може да се срутват канари, да избухнат вулкани – всичко ще става тихо, беззвучно.

Готови сме. Облеклата се проверяват в изолационната камера. Там въздухът се изтегля. Всяка нередовност би се почувствувала веднага, преди да има фатални последици.

Въжената стълба се спуща. Един след друг ние слизаме по нея и краката ни допират лунния прах. Стъпихме на Луната! Тя цялата е покрита с дебел слой прах. През време на двуседмичния ден скалите се нагорещяват до 120 градуса, а през нощта се охлаждат до минус 160 градуса. Голямото колебание в температурата все повече разрушава скалите и ги превръща във фин прах.

Но колко леки сме ние! Шест пъти по-леки, отколкото на Земята. Тежест от 60 килограма тук се превръща на 12 километра. Това ни позволява да се движим бързо и почти без умора да се изкачим на съседната височина.

Наоколо се разкрива безкрайна панорама от хълмове. Голи, пусти, безлюдни! Небето ни покрива като черен похлупак. То е по-черно от сажди и на него като сребърни монети блестят заедно със Слънцето милиарди звезди.

Липсата на атмосфера е лишила Луната от живот. Няма вятър, няма вода, няма облаци – няма го нашето ведро, синьо небе. За сметка на това видимостта е много силна. Оттук могат да се извършват по-успешно наблюдения върху другите небесни тела. На Земята ние живеем и работим на дъното на един огромен въздушен океан. Астрономите наблюдават небесните тела през въздушната пелена, която замъглява образите пред обектива на телескопите. Редица подробности изчезват. Пред астрономите, дошли на Луната, се откриват нови възможности. Оттук по-добре могат да се

наблюдават и явленията, които стават в горните слоеве на земната атмосфера. Тези явления са все още слабо изучени.

На лунното небе Земята изглежда като голямо кълбо, няколко пъти по-голямо от Слънцето. Синкаво сияние го обкръжава. Преливат се нежнорозови, яркочервени, синкави цветове. Красива гледка, която никога няма да забравим!

Но време е за работа. Ние ще останем на Луната около 12 земни денонощия. През това време моите спътници ще извършат редица научни наблюдения. Астрономът ще отправи своя телескоп към лунното небе, а геологът ще започне работа по изучаване на скалите, от които е направена Луната. Аз също имам работа. Чака ме кинематографическият апарат. Пътешествието до Луната трябва да бъде запечатано на кинематографическата лента, за да могат хиляди хора от Земята да се запознаят отблизо със земния спътник.

И така, на работа!...

* * *

Може би мнозина ще погледнат на нашия репортаж с недоверие. Та още никой не е ходил на Луната. Как тогава, откъде ще знаем какво ни очаква там? Това, за което ви разказахме, не е измислица. Измислено е само пътешествието. Никой още не е отишъл на Луната, но не е далеч денят, в който хората ще идат там. И тези, които пътуват, ще се сблъскат с всичките неща, които ние описахме по-горе. Макар и далече от Луната, хората я изучават и я познават.

В кратера на вулкана

Научно-фантастичен разказ

А. Фархи, Д. Янакиев

Рано сутринта тайфунът започна.

По небето извиха тъмни облаци. Изведнъж се смрачи. Слънцето угасна, обгърнато в червени мъгли. Вятърът засвири и подгони вълните, откъсвайки от върховете им големи маси вода. Водните маси с грохот пропадаха в зиналите бездни. Океанът заклоочи, почернял, развилнял и страшен... Небето и водата около парахода се сляха. Неговият бял корпус ту се издигаше над гребените, ту изведнъж пропадаше, люлееше се и упорито отстояваше пристъпите на бурята, загубен в хаоса от вода и мрак.

В 8.17 помощник-капитана докладва:

– Другарю капитан, съобщиха, че центърът на тайфуна се движи срещу нас.

Капитанът стоеше на командната кула, впил поглед напред. Този здрав мъж с обгоряло лице, обвеяно от вятъра на морските бури, стоеше на своя пост. Той водеше кораба право срещу вълните. Стоманеният нос се връзваше в движещите се водни грамади, които заливаха палубата и яростно бучаха.

– Отклоняваме се от курса. Минаваме вляво... Пълен напред!...

Трябваше да бързат. Да бързат, докато бурята не ги изпревареше и налетеше върху тях с цялата си сила. На борда имаше туристи, които идваха от Индия, и капитанът не искаше неговите пътници да преживеят ужаса на океанската буря.

... Два дни вилня стихията. Параходът „Петър Велики“ успя навреме да се отклони и да не попадне в опасната зона.

Пътниците бяха изморени. Вълнението ги беше разстроило. Морската болест обхвана повечето от тях. По обед в луксозния ресторант се чуваха отегчени разговори.

– Дано по-скоро стигнем Владивосток...

– Ето ти тебе пътуване по море.

Двама възрастни пътника и едно момиче стояха около една маса в ъгъла до кръглите прозорчета.

– Махнете всичко това – каза по-възрастният, като посочи на келнера непобутнатите блюда. Побледнял, небръснат от два дни, той с отвращение гледаше на десерта. – Не ни мъчете повече. Моят стомах не може нищо да приеме.

– Защо, татко, аз ще ям... – намеси се момичето.

– Щом можеш...

Двамата възрастни пътници бяха професори. Единият бе българин, а другият – украинец. Запознаха се в парахода. Този луксозен презокеански параход беше собственост на „Интурист“. Направен бе специално за големи екскурзии по море. Имаше кино, плувен басейн, малка градина. Каютите бяха обзаведени, комфортно. Издаваше се и седмичен печатан вестник. Предвидено беше всичко, което можеше да направи екскурзиите приятни.

На кораба хората бързо се сприятеляваха. Не бяха минали и десет дена, а ето украинецът, професор Соловьев, и българинът, професор Иванов, се чувствуваха като стари приятели. Дъщерята на професор Иванов, току-що завършила Геологическия институт, придружаваше баща си в това интересно пътуване.

Към тяхната маса приближи капитанът. Той минаваше през салона, като поздравяваше своите пътници и искрено се ядосваше, като виждаше колко много пътниците са измъчени от болестта и са пребледнели като смъртници. Но какво можеше да направи, освен да им предложи по чаша портокалов сок. Те вече не посещаваха забавите, не се хранеха, отрано се затваряха в кабините.

– Добър ден, как е самочувствието, другари? Желаете ли нещо?

– Час по-скоро да стъпим на суша – отговори професор Иванов.

Капитанът се усмихна.

– За съжаление, другарю професор, тук не мога да помогна. На най-близкото пристанище ще пристигнем едва утре привечер.

– Тогава съжалявам.

– Не се сърдете, другарю капитан – каза весело момичето. – Татко не е пътувал отдавна на параход и бурята съвсем му развали самочувствието. Като спрем някъде, всичко ще премине.

– Стигнем ли до пристанището, вече няма да ме видите на парахода.

– И мене също! – присъедини се към своя колега професор Соловьев.

Капитанът смутено сви рамене:

– Ако обичате да излезем на палубата. Вятърът ще ви освежи.

След малко четиримата стояха на палубата и вдишваха свежия въздух. Океанът беше неузнаваем. Високо се издигаше ефирното светлосинкаво небе. Полъхваше лек ветрец. Водата едва се вълнуваше.

– Искрено съжалявам, че се случи така, другари. – Капитанът се чувствуваше доста неловко пред двамата именити професори. –

Както виждате, бурята вече отмина. Скоро ще се почувствувате по-добре.

– Струва ми се, че една, дори няколкочасова разходка по суша би ободрила всички – каза момичето. – Това отсреща не е ли остров, другарю капитан?

– Кое?

Капитанът вдигна бинокъла и го насочи натам, накъдето девойката сочеше с ръка. Над водата далеч на хоризонта се очертаваха няколко назъбени скали.

– Да, това е малък необитаем остров. Откриха го наши моряци. На картата съществува от няколко години.

– Как? Сега ли се е образувал?

– Старите моряци разказват, че някога на това място се виждала само една скала. Тя стърчала над водата като огромен зъб. Рибарите намирали наоколо мъртва риба, а нощем забелязвали сияние и огньове, които изскачали над водата, играели като призраци и изчезвали. Преди четири или пет години един наш риболовен кораб, който минавал наблизо, видял цял остров. Новият остров скоро беше нанесен на картата. Признат е за наше владение. На него все още не живее никой.

– Другарю капитан, да направим една разходка до острова. Сигурен съм, че от цялата екскурзия това ще се хареса най-много на всички. Ще стъпим на острова, на който досега не е стъпвал никой! Та не е ли съблазнителна тази мисъл! – предложи професор Соловьев.

Професор Иванов, който до този момент разсеяно гледаше към хоризонта, също се оживи.

– Няма да се забавим повече от няколко часа. Сигурен съм, че всички ще се съгласят. Какво по-хубаво място за екскурзия от необитаем остров.

Капитанът се замисли.

– Добре – каза след кратко колебание тай. – Параходът е на разположение на екскурзиантите, ако всички са единомушни, нямам нищо против.

Десет минути по-късно радиоцентърът на парахода предаде важно съобщение до всички пътници. Ето какво гласеше то:

„Драги екскурзианти, има предложение да се отбием от пътя и спрем за няколко часа край островчето, което се вижда на хоризонта. Островчето е малко, не повече от 5–6 кв. км и е необитаемо.

Умоляват се всички, които желаят да направим подобна екскурзия, да напишат това на едно листче и го пуснат в кутията за препоръки. Понеже подобна спирка не е предвидена в маршрута на екскурзията, то тя ще стане само при пълно единомушие на пътуващите...“

След половин час параходът зави към острова. Ехолотите непрекъснато измерваха дълбочината на дъното. Островът приближаваше и очертанията на скалите ставаха все по-ясни. Една огромна скала, извисена нагоре, стоеше в северния му край.

Параходът спря на стотина метра от острова. След малко моторните лодки една след друга се понесоха към брега.

* * *

Диаманти! Диаманти! Диаманти!

Това беше смисълът на живота на Карни. В тъмните африкански рудници, с плетени кошове на гръб, изнемогвайки над тежестта, вървяха крачка по крачка негрите-полуроби, изсипваха в бункерите своя товар и отново се връщаха назад. Мъчно можеше да си представи човек, че във века на атомната техника съществуваше подобен робски труд. Но това в случая беше по-изгодно от машините. Надзиратели, облечени в униформи, въоръжени до зъби, държаха в подчинение и вечен страх работниците. Тези 27 рудника, загубени в джунглите, оградени от непроходими блата и лесове, даваха близо 70 процента от световното производство на диаманти. Но малцина знаеха за това.

Милиардерът се беше погрижил да ги изолира от околния свят. Тука нямаше преса, радио. Нямаше училища. Тук не се вълнуваха от световните проблеми. Местните жители живееха така, както бяха живели и техните деди преди 100 години.

– Народът трябва да се държи по-далече от науката, образованието разваля добрия работник – беше казал старият Карни и неговият син с всички сили се придържаше до думите на бащата.

Рудниците съществуваха и се разрастваха. Някога тук имаше само една галерия. Тя вървеше по диамантната жила и рядко работниците откриваха някой по-голям диамант. Но когато рудниците в Сицилия и Индонезия се изчерпиха, диамантената корпорация на Карни обърна очи именно към този рудник. Съображенията бяха сериозни. На другите места бушуваха вълнения. Тази местност беше някак изолирана, беше далеч от

вълненията. Оставаше да се вземат мерки, щото тя да се изолира съвсем.

Мерките бяха взети. Строги, бързи, сурови, но ефикасни. Природата ги подпомагаше. Самолетите бяха единствената връзка с външния свят. Пътеките през джунглите бяха затворени. Дори нарочно Карни взе мерки за развъждането на повече хищници и змии, ловът на които той изрично забрани.

Десет хиляди негри бяха затворени като в клопка. Малката равнина около склона на отдавна изгасналия вулкан беше заключена в пръстена от непроходимите джунгли и никой не знаеше какво става в нея. Разработването на новите рудници оправда надеждите. Диаманти имаше. Те бяха скрити в пластовете от вулканска пепел, която хората чоплеха като мухи.

Новото съобщение разтревожи бизнесмена. Напоследък все по-често той изпитваше страх. Дали неговото поколение не беше последното? Какво очакваше света нататък?

– Проклети славяни! – процеди през зъби той и с мъка се изправи от креслото. Костеливата му ръка се плъзна по кадифето и усещането за приятна мекост пробягна по тялото му.

– Мери.

– Заповядайте, сър – отзова се веднага старата, суха и висока почти колкото господаря си секретарка. Косите ѝ бяха старателно пригладени и боядисани.

– Повикайте Петер.

– Той отиде в тенис-парка заедно с мис Елен и още не се е върнал.

– Той никога няма да стане мъж, годен за нещо сериозно – просъска старият и куцайки, с мъка се върна до креслото. – Седнете, Мери.

– Да, сър – секретарката седна и бързо приготви бележник и молив, гледайки милиардера в очите.

– Няма смисъл... Няма да пишете нищо, Мери. Искам само да се посъветвам.

– Да, сър.

58-годишната Мери Клайн беше единствената секретарка и единственият доверен човек на стария милиардер. Той се съветваше с нея за всичко. От 38 година тя знаеше всички ходове за диамантената корпорация и беше най-ценният съветник и инициатор на всички големи удари. Тази някога изключително красива бездетна жена притежаваше ум, с който не можеха да се похвалят и четиримата главни директори на корпорацията, взети заедно.

– Вие прочетохте съобщението от нашия приятел, нали?

– Да, сър.

– Какво ще кажете?

– Мисля, че трябва да вземем мерки, но съвсем предпазливо, защото всяко излишно избързване би увеличило интереса към магмения остров.

– А не можем ли да го заемем преди руснаците?

– Преди седем месеца островът е признат за съветско владение с протокол на ООН. Направих справка. Руснаците първи са го открили и са предявили претенции. Никой не се е възпротивил. Там няма нито морски път, нито нещо друго.

– А богатствата? А диамантите?

– Още не е сигурно, сър. Струва ми се, че нашият приятел страда от излишно въображение или което е по-вероятно, иска да измъкне от нас по-значителна сума за услугата.

– В такъв случай няма да получи нито долар!

– Не, ще заплатим толкова, колкото се полага. Нито цент повече. Но трябва да се внимава. Какво би станало в най-лошия случай, ако на острова наистина има диаманти?

– Зависи от богатството на диамантената жила. При обикновения случай загубата за нас ще бъде нищожна, защото диамантите ще идат за задоволяване на вътрешния пазар на комунистическите страни. На международния пазар изменения няма да настъпят.

– Но представете си, че там се открият богати залежи и комунистите излязат със своите диаманти на международния пазар?

Милиардерът вдигна с досада костеливата си ръка. Тънките му пръсти се разпериха застрашително.

– По-добре да не ни спохожда мисълта за този ден.

– Защо, сър? Нека сме готови за удар. Комунистите могат да открият находището, ако има такова, а могат и да не го открият. Тук ние също може да играем известна роля.

– Трудно... трудно – закашля се Карни.

– Рискът е отличавал винаги джентълментите...

Мис Мери подаде на милиардера чашата мляко и докато той пиеше на малки глътки, се наведе и зашепна...

* * *

На пръв поглед откритието изглеждаше невероятно, още не можеха да се опомнят от този чуден, незабравим ден.

И сега професор Иванов сякаш виждаше този миг, когато моторницата допря левия си борд до скалата и един едър моряк ловко скочи на брега. Той бързо се огледа къде да завърже въжето за пристан и като не видя подходящо място, остана да го държи, докато екскурзиантите един след друг вървяха по протегнатото към брега мостче.

– Ето ни най-после и на сушата – извика професор Соловьев, като внимателно стъпяше на мократа от вълните скала. – Не мога да повярвам, че стоя стабилно и подът под краката ми не мърда.

Професор Иванов и Лена, които вървяха зад него, се усмигнаха.

– А като си помислите още колко път ни чака.

– Добре, че склонихме капитана за тази малка екскурзия. Ще дойдем малко на себе си.

– Гледайте какви скали! Изрязани сякаш от някакъв скулптор – не можа да съдържа възторга си девойката.

Професор Иванов замечтано гледаше напред. Неговите спокойни детски очи гледаха разкрилата се гледка с възхищение. Те подмладяваха лицата на професора и създаваха в цялата му психика нещо, което не подходеше на възрастта му.

– Няма по-велик скулптор от природата, дъще... Няма! – каза той.

Те тръгнаха из острова, като се любуваха на острите скали от застинала магма. Островът правеше впечатление със своя геологичен строеж.

Наред с младите вулканични скали опитните геолози забелязаха и стари скали. Бушуващите подземни стихии бяха създали някакъв

невъобразим хаос от геоложки форми. Гранити се преплитаха с кристални шисти и пемза – вулканска пяна, застинала при допир с водата. Бързото охлаждане беше превърнало в почти стъклени маси някои скали. Редуваха се минерали, богатство от най-разнообразни форми.

Професор Иванов напълни джобовете си с различни парчета. Той още не можеше да се откаже от тази страст, останала му от ученическите години.

– Природата е била много щедра. Тук има редки съчетания на противоположности. Погледнете! Експлозиите, които са ставали от допирането на огнетечната лава с водата, са разрушили част от старите скали, изграждащи морското дъно. Но това от своя страна е дало нови съчетания. В пукнатините вероятно са се отложили метали, руди... Жалко, че островът е толкова малък... – забележа професор Соловьев.

Професор Иванов го слушаше, като разглеждаше жилата, която се откриваше в подножието на една извисена и гладка като стъкло скала. Той се наведе, зарови пръсти и подхвърли в ръка някакво камъче.

Диамант!

Не беше ли невероятно?

Още първата стъпка на острова разкриваше такова богатство. Професор Иванов се взря в малкия кристал, сигурен, че се лъже, че държи в ръцете си някакво кварцово парче и нищо повече.

Не! Това, което изглеждаше като приказка, бе действителност. Професорът с трескави ръце затърси из джобовете си малката

геоложка лупа, която носеше винаги със себе си, намести очила и заразглежда кристала...

Съветският геолог потвърди откритието. Действително бе намерен диамант.

* * *

Сега като стоеше в приемната на министъра на мините и подземните богатства, професор Иванов си спомняше тези мигове. Та можеше ли да ги забрави! Решаваше се може би съдбата на неговия живот за следващите няколко години. Дали на магмения остров нямаше диамантно находище? Дали правителството щеше да разреши изпращане на геоложка експедиция?

– Другарю професор, другарят министър ви чака – събщи секретарят.

Иванов бързо влезе в просторния кабинет. Министърът го посрещна усмихнат:

– Преди малко получихме съобщение от Съветския съюз. Мога да ви поздравя. Образува се комплексна съветско-българска експедиция. На ваше разположение е дадена една от най-новите презокеански атомни подводници, снабдена е модерни съоръжения. Ще имате възможност да изследвате не само острова, но и подводната част около него.

– Кога ще тръгнем?

– На 27 август подводницата тръгва от Владивосток. Имате на разположение 12 дни. Вярвам, ще ви стигнат. Дотам ще отидете с реактивен самолет. Можете да си подберете трима сътрудници между вашите колеги или асистенти. Изборът ще правите сам – вие

ще работите е тези хора, ако сбъркате нещо, на себе си ще се сърдите.

– Благодаря!

Професор Иванов бързо слезе по стълбите. Пред колата, един от най-новите модели „Стрела“, нервно пушеше неговият приятел от детинство, доцентът Хаджиев. Целият външен вид на Хаджиев изразяваше отегчение от дългото чакане. Дребен, с тъмна коса и зеленикави очи, той беше почти пълна противоположност на своя приятел. Докато Иванов беше спокоен, търпелив, доверчив и весел по нрав, то Хаджиев беше припрян, нервен, избухлив, но винаги справедлив и честен.

Двамата приятели много добре си познаваха характерите. Те често спореха, но това не пречеше да ги свързва здрава и искрена многогодишна дружба.

– Най-сетне, какво стана?

– Ще има експедиция?

– Кога тръгва? С кои?

– Тръгваме от Владивосток след 12 дена. Но да вървим при Лена – каза той и отвори вратата на автомобила.

– Да й съобщим по радиофона – предложи доцентът.

– Вярно.

Професорът завъртя няколко номера от циферблата, който се намиреше на командното табло на автомобила. Малкото екранче светна и на него се появи лицето на Лена.

– Какво стана, татко? – попита веднага тя. – Щом сте така весели, вярвам, всичко е благополучно.

– Позна – отговори професорът. – След 10 дни заминаваме, готви се за път.

– Вие тръгвате за в къщи, нали?

– Да, след един час сме у дома.

След като изведе колата от чертите на София, професорът увеличи скоростта. Машината полетя по широкия аутобан. Циферблатът на скоростомера отчиташе 160 км. Доцентът седеше на задното седалище. За да не го припича слънцето, той натисна едно от белите бутончета, монтирани на пулта встрани от седалището. До стъклото се спусна бяла пластмаса, която, без да прониква слънчевите лъчи, позволяваше в колата да прониква достатъчно светлина. Той натисна друго копче и под прозореца изскочи малък поднос с цигари, пепелник и запалка, Хаджиев запали машинално цигара и разсеяно се загледа през прозореца. Мисълта му беше заета другаде – в експедицията, която им предстоеше.

(Следва)

В кратера на вулкана

Научно-фантастичен разказ

А. Фархи, Д. Янакиев

(Продължение от бр. 1)

На 23.VIII в 6 часа сутринта атомната подводница „Буря“ напусна пристанището и взе курс на югоизток. Пред нейния остър нос водата отскачаше като жива, пенеше се и оставяше назад дълга бяла ивица. Скоростта надхвърляше 100 морски мили. Лодката сякаш хвърчеше по тъмната повърхност на водата. Времето беше хубаво. В салона пред големия телевизионен апарат като на кино моряците и участниците в експедицията наблюдаваха второто полувреме от футболната среща в Москва „Динамо“ – „Спартак“. Звукоизолационните пластмаси, от които бяха направени стените, не позволяваха шумът да излиза навън. Иначе Лена и професор Иванов щяха да чуят отдалече виковете на зрителите от стадиона и зрителите от салона за новия гол, който вкара „Динамо“.

Когато Лена откряна вратата, говорителят съобщаваше: „В 19-та минута на второто полувреме резултатът е променен два на един в полза на „Динамо“.

На стъкления правоъгълник като на филмов екран се виждаше развълнуваният стадион. Чуваха се виковете на малчуганите, които горещо викаха за своя отбор.

„Въпреки надмощието на „Спартак“, „Динамо“ вкара гол. Това беше една хубава атака, която изненада изтеглената напред отбрана на „Спартак“. Двамата крайни защитници на „Спартак“

останаха срещу трима нападатели на „Динамо“...“ – продължаваше говорителят.

В салона доцентът Хаджиев спореше с един моряк, как бе вкаран голът.

– Закъсняхме! Като ти казвах да побързаш, ти... – сърдеше се Лена ядосана, загдето беше пропуснала такъв интересен момент.

– Нищо, нищо... – професорът добродушно поклащаше побелялата си глава.

Двамата седнаха в креслата и загледаха играта.

Топката отново полетя... Дори сега, на толкова километра в океана, далеч от бреговете, тези хора не се чувствуваха откъснати от света. Наравно с всички те участваха и културните и спортни тържества, слушаха концерти, гледаха театрални и оперни представления, вълнуваха се заедно със зрителите от стадионите. Далечната цветна телевизия им даваше възможност да се пренасят на хиляди километра и без билети, „гратис“ – както се шегуваше Хаджиев – да влизат в стадионите и театрите.

На другия ден в 10 часа сутринта, когато професор Иванов, облегнат на перилата на командната кула, гледаше бягащите назад водни ивици и морският вятър го духаше в лицето, а от бистрото бледосиньо небе грееше ослепително слънце, професор Соловьев лежеше на един шезлонг и преглеждаше някаква книга, един тревожен глас по радиофона наруши спокойствието:

– Ръководството на експедицията да заповяда в каютата на капитана!

Професор Иванов бръкна в джоба си извади малката, прилична на табакера металическа кутийка, от която идваше гласът. Като натисна едно миниатюрно копче, той отговори:

– Професор Иванов идва веднага.

Той сложи апарата в джоба си и пъргаво слезе по белите стълби. След него, като поставяше малко листче на страницата, на която беше стигнал, идваше професор Соловьев.

Няколко минути по-късно цялото ръководство се събра в каютата на капитан Южин. На пръв поглед като че нямаше причина за това бързо извънредно заседание. По строгото лице на Южин, обрूलено от морските ветрове, човек не би могъл да разбере нищо. Само сините му очи блестяха необикновено. След като изчака да влезе професор Соловьев, командирът на „Буря“ стана и започна:

– Другари, преди няколко минути по радиото по международната вълна хванахме следното съобщение: – Капитанът натисна едно копче:

– Предавайте.

От микрофона на бюрото му се чу леко бучене. Изведнъж остро пиукане изпълни стаята. Тревожни тръпки пробягнаха по присъстващите.

– SOS! SIS! Шкуна „Вихър“ потъва! Помощ! Координати... SOS! SOS!...

Капитанът изключи магнетофона.

– Трябва да се притечем на помощ. Никой друг кораб не е тръгнал към корабокрушенците. Ще се отклоним от пътя. Не може да ги оставим така.

– Разбира се!

– Няма да ги оставим!

Капитанът пристегна куртката си и заповяда на дежурния:

– По посока на координатите, дадени от потъващата шкуна –
пълен напред!

* * *

Карни нервно чакаше съобщение от своите агенти. От момента, в който беше инсценирано потъването на японската риболовна шкуна и по етера прозвучаха тревожните сигнали, той нямаше никакви известия. Неговите агенти бяха „спасени“ от експедицията, но дали нямаше провал, милиардерът не знаеше. Всичко това го вълнуваше силно.

„Трябва повече хитрост. Мина времето, когато бяхме по-силни.“ Тази мисъл не го напущаше. Той се чувствуваше като остарял лъв. Някогашната му остра предизвикателност беше изчезнала. Сега той лежеше в креслото и яростно мислеше, мислеше. Той чакаше съобщението. Дали планът не беше претърпял провал? Дявол знае какво ставаше оттатък. А ако агентите бяха заловени? Как тогава щеше да се разправя с Военното министерство?

Вратата безшумно се отвори. Секретарката също така безшумно влезе и му подаде телеграма. Карни погледна подписа и се хвърли към бюрото.

– Най-послед!

Той подаде ключа на Мери. Тя отключи стоманената каса, извади шифъра и започна да разчита текста: „Всичко е в ред. Тук са екипирани с най-модерна радиотехника. Затова сме много предпазливи.“

Милиардерът повтори няколко пъти на ум текста на телеграмата и я заключи в касата. Той не научи повече, отколкото чакаше. Все пак момчетата трябваше да бъдат наградени за своето старание.

Карни запали пура и застана до прозореца. Той имаше координатите на вулкана. Имаше и време. Това му беше достатъчно.

– Извика ли капитан Смит? – попита той секретарката, без да я погледне.

– Да, сър, Чака вън.

– Нека влезе.

След малко капитанът тракна токове до вратата.

– На ваше разположение!

Милиардерът сухо го изгледа.

– Подводницата ви е готова, нали? – попита вместо него секретарката.

– Тъй вярно.

– Седнете.

Тя отвори бутилка джин, сипа две чаши и като му подаде едната, каза:

– За успешното изпълнение на мисията.

– Нека комунистите се провалят в дъното на ада! – Смит изпи джина на един дъх и чукна кристала в полираното дърво.

– По право в дъното на морето, капитане – поправи го Карни, като си наля малко.

Смит неразбиращо го погледна.

– Слушайте, Смит – започна милиардерът, като отпи от чашата. – Нашата корпорация ви възлага особена отговорна задача. На вас

ние разчитаме много. Вие трябва да оцените това и да оправдаете доверието на фирмата. Затова, разбира се, нашите акционери ще ви се отблагодарят. Но да пристъпим към работа. Една експедиция иска да заеме един район, към който ние имаме особен интерес. Те са тръгнали с подводница. Вашата задача ще бъде да посипете пътя им с мини... Мини, забравени от войната. Разбирате, нали?

– Разбирам, сър.

– Затова ще получите колкото се полага.

– Моля, сър... – сви рамене капитанът, като че му беше неудобно да говори по този въпрос.

Карни леко се засмя.

– Работата ще бъде заплатена добре. Вие ще се намесите в краен случай, ако се наложи. В експедицията ние имаме двама души. Надяваме се, те ще свършат работа... Допълнителни нареждания ще ви даде мис Мери.

Капитанът леко се поклони. След половин час той напусна кабинета на милиардера. Същата нощ една подводница без отличителни знаци излезе от пристанището и без да бъде спряна от корабите, които охраняваха граничната зона, излезе в открито море.

* * *

Изследванията започнаха.

На острова за един ден като гъби изникнаха домовете на геолозите. Това бяха три едноетажни, сглобяеми къщи, направени от много лека и здрава пластмаса, които изследователите бяха донесли със себе си. Трябваше само да се избере подходящо място.

След няколкочасово търсене намериха една малка, триъгълна площадка, от двете страни заградена с високи скали, а на юг открита към океана.

Мястото се хареса и до вечерта лагерът бе построен.

Подводницата остана в открито море, на около километър от острова. В тази област често върлуваха бури. Само по-далеч от бреговете капитанът можеше да бъде спокоен.

Дори най-страшната буря тогава нямаше да уплаши подводния атомоход. На дълбочина от 100 метра царуваше спокойствие, дори когато 30-метрови вълни бушуваха по повърхността. Иначе, близо до брега, в плитчините, имаше опасност от блъсване в острите скали. Водните грамади притежаваха страшна сила.

В лагера най-напред устройа кухнята. Младият съветски инженер Иля Борисов смяташе, че не бива в никой случай да се отказват от енергията на слънчевите лъчи. Той беше донесъл няколко слънчеви печки и сега ги монтираше.

Те имаха просто устройство, не искаха никакво чистене и затова бяха незаменими за страните с умерен и топъл климат.

На другия ден, след като лагерът бе построен и всички устройа своите жилища, рано сутринта професорите Иванов и Соловьев се събраха да уточнят плана на работата.

Те решиха всички групи да започнат работа едновременно. Докато маркшайдерите вършат измерванията, за да изготвят точна карта на острова, геоложките групи щяха да проследят строежа на пластове. Същевременно подводницата заедно с двете си моторници щеше да извърши изследване на профила на морското дъно. Така двамата учени смятаха да узнаят по-бързо геоложкия

строеж на острова и най-правилно да се ориентират към местата, където можеше да има жили, съдържащи скъпоценните кристали.

* * *

Тази нощ времето неочаквано се развали. Над океана задуха вятър. Той скоро се усили и засвири над острова, тракайки по прозорците на къщите. Вълните с ужасно бучене се втурнаха към скалите, разбивайки се на прах и пяна със страшен грохот.

Навън бе тъмница, пропаст. Воят на вятъра се сливаше с ужасното бучене и сякаш оръдейни изстрели отекваха в нощта.

– Потапяме се! – сигнализира от подводницата капитан Южин.

В лагера бурята не се чувствуваше толкова силно. Огромните скали правеха завет. Но все пак при някои от силните пориви на вятъра къщите потрепераха, сякаш се колебаеха дали да се откъснат от своите места и да затанцуват, носени от бушуващата стихия.

Тази нощ Лена не можа да заспи. Тя остана дълго в леглото си с отворени очи и книга в ръце, без да може да чете, нито пък да заспи. Мислите ѝ сякаш гонеха вятъра и отиваха далеч, далеч... Дали над София сега също имаше буря или градът се събуждаше в спокойно лятно утро? По улиците вече бързаха леки коли, а горе в небето блестяха телата на хеликоптерите. Витоша издига снага, огряна в слънце – по-красива от новите постройките на почивните домове...

Градът започваше своя трудов живот... А ето те, малка групичка от милионния град, бяха тук, на хиляди километра, върху малкото островче, загубено всред разярения океан, бяха дошли да търсят богатства, да търсят диаманти. Около тях гневно бушуваха вълните,

а те стояха и чакаха деня, за да продължат своята работа. Нищо не ги плашеше. Нищо не можеше да ги отклони. Тя стана, наметна палтото си и отвори вратата. Вятърът изведнъж нахлу в стаята и пръсна листите от масата и Лена бързо я затвори. Въздушната струя я блъсна в лицето. Тя инстинктивно затвори очи. Как страшно виеше вятърът. Сякаш крясъците на някой луд отчаяно се промъкваха в неговия свисък. Чуваха се неочаквано ясно и после изведнъж заглъхваха, удавени в общото бучене.

Наоколо не се виждаше нищо – дори на няколко крачки. Мрак и хаос бяха погълнали всичко. Лена за миг си представи океана, неговите раздвижени водни грамади, кипящата му повърхност, побеляла от пяна, и спокойните дълбочини, където сега неподвижно лежеше тяхната подводница. Жълтата светлина, която излизаше от нейните малки прозорчета, сигурно любопитно привличаше обитатели на морските дълбочини. А вътре, в стоманеното чудовище, което те виждаха може би за първи път, бдяха хора.

Лена чувствуваше как я изпълва гордост. Искаше ѝ се да извика с цяло гърло.

– Бушувай, стихия! Гневи се, ветре. Блъскай вълните си, океан. Ние дойдохме – ние ще разкрием вашите тайни. Ние ще вземем това, което търсим!

Диаманти!

Преди колко милиони години се бяха образували тези необикновени кристали, които винаги са учудвали хората със своята твърдост, със способността си да отразяват светлината и блещят като малки слънца. Колко щастие и колко нещастия са носели те на хората. В древността на тях са гледали като на нещо

свръхестествено. Невежеството карало да ги мислят проявление на духа, да им преписват злокобна сила, да вярват, че са нещо свръхестествено. Около тях са се разигравали драми.

За диаманта „Регент“ са се водили цели войни. Неговият блясък е окъпан с кръвта на хиляди хора. Той минава от ръка на ръка, за да стигне до император Наполеон и украси дръжката на неговата сабя.

„Колко нищожни са били хората – мислеше Лена, – щом за студения блясък на един кристал бяха готови да хвърлят своя живот.“ – И се чувствуваше още по-горда.

Не затова бяха дошли те. Не за блясъка на скъпоценните кристали тръгна експедицията.

Диамантите бяха нужни за направата на прецизни уреди в техниката. На тях се градеше цяла индустрия. Само с диамантни резци може да се обработват свръхздравите сплави. Диамантните резци семаха най-фини стружки, дебели само няколко хиляди от милиметъра, нещо непостижимо с други материали.

Диамантните кристали оставаха незаменими за короните на сондите. Пред тях отстъпваха и най-твърдите скали. С тях бяха въоръжени новооткритите подземни торпеда, които слизаха да търсят рудни богатства в недрата на земята.

„Те са нужни, особено нужни за нас, геолозите – мислеше Лена. – И ние ще ги намерим.“

Някой блъсна вратата зад нея. Тя позна баща си, загърнат в сивия шлифер.

– Ех, че буря! Не се вижда дори на няколко крачки! – извика той и гласът му се загуби във вятъра. – Какво, любуваш ли се? Влизай, че ще настинеш.

(Следва)

В кратера на вулкана

Научно-фантастичен разказ

А. Фархи, Д. Янакиев

(Продължение от бр. 2)

– Нищо ми няма.

– Влизай, де! Не виждаш ли, че вятърът може и да те отнесе.

Влязоха вътре. Вятърът изведнъж нахлу в стаята и баща ѝ с мъка затвори вратата.

– Здравата духа. Ако продължава, утре изглежда ще почиваме. Мислех утре да започнем разкопките. Геоложката карта на острова е ясна. Вчера предадох в академията резултатите от първите проучвания. Тази вечер щяхме да работим със Соловьов. Жалко, че остана в подводницата.

– Как? Нали следобед беше тука.

– Отиде да вземе данните от проучването на релефа на дъното около острова и се забави, а след това започна бурята. Ти искаш ли да ми помогнеш?

– Разбира се, татко.

Лена прие поканата с радост, макар че през целия ден бе работила с една от групите. Искаше ѝ се да има поглед върху цялото изследване и това желание прогони умората. Двамата се надвесиха над картата и започнаха да нанасят данните, получени от различните групи.

* * *

Бурята продължи и през деня. Падна мъгла – гъста, непрогледна. Тежки водни капки зашибаха острова, който стенеше под ударите на вълните, обгърнат в пръстен от запенена вода.

Трябваше да се остане в лагера. Участниците в експедицията четяха в стаите си или играеха шах. Колекторите подреждаха събрания геоложки материал. Професор Иванов и Лена продължиха анализа на донесените проби и уточняваха геологическия строеж на острова.

По обед получиха съобщение. Професор Соловьев изпращаше от подводницата поздрав и съобщаваше за решението си да не стои повече в бездействие. Проучванията на морското дъно показваха, че до острова има кратер на подводен вулкан. Той изглежда беше предизвикал образуването на острова. Соловьев съобщаваше за съвместното си решение с капитан Южин да слязат, докато трае бурята, в кратера на вулкана и извършат изследвания.

– Пак си намери работа нашият приятел – каза професор Иванов на Лена. – Надхитри и бурята. Само дано не им се случи нещо...

В същото време с бавен ход подводницата се отправяше към посочените на картата координати. Ехолотите опипваха дъното отвсякъде. Имаше опасност да се блъснат в някоя скала. Подводницата напредваше бавно, метър по метър. На малкия екран капитан Южин наблюдаваше мястото, в което се движеше. Дъното не беше равно. Издигаха се стръмни зелени скали. Подводницата се провираше между тях и бавно вървеше към определената цел.

Кратерът на вулкана се издигаше конусообразно под водата. За да влязат в него, те трябваше да изплуват на дълбочина от около 20 метра. А горе бушуваше стихията. Вълнението бе голямо. Подобно

изплуване можеше да бъде опасно за подводницата, защото тя щеше да изпадне под влиянието на вълните и да се блъсне в някоя от скалите, ограждащи отвора на подземния вулкан.

Капитанът сам пое управлението. Подводният атомоход бе снабден с най-съвършени уреди. Това помагаше на тези, които го управляваха, но и тук спокойствието и уверената ръка на командира решаваха щастливия изход. На екрана се появи огромна скала... Подводницата спря за миг неподвижно, поколеба се и после почти отвесно започна да се издига нагоре. По корпуса се почувствува люлеене... Вълните оказваха своето влияние... Опасно!...

– Моторите в пълен ход!

Капитан Южин натисна една ръчка. По челото му бяха избили потни капки. Подводницата с тласък тръгна. Да бързат! По-бързо да се измъкнат от зоната на люлеенето... Няколко секунди и ехолотите отбелязаха дълбочина. Под тях бе кратерът на вулкана.

Капитанът вдигна очи. Той срещна погледа на професора и се усмихна.

– Най-после сме в кратера!

Подводницата почти отвесно потъваше надолу. На екрана се виждаха стените на кратера.

– Дали ширината е достатъчна навсякъде? – попита Соловьев, който приготвяше своите уреди.

– Засега е достатъчна. Ще слизаме, доколкото можем...

Подводницата имаше най-модерни прибори за геолошко проучване. С тях като с рентген се наблюдаваха скалите. Малките изменения в цвета и състава веднага даваха своите отражения и се записваха автоматически. Професор Соловьев и капитанът не

отделяха очи от малкия екран. На места лавата беше застинала като стъкло. Огромни маси като гигантски стълбове се издигаха почти отвесно нагоре. Тук-там имаше пукнатини, обрасли във водорасли. На чудни гирлянди, дълги десетки метри, се спускаха тези подводни цветя, обагрени в най-ярки цветове: от зелен до измурденосин и пурпурночервен. Подплашени от светлината, която излъчваше подводницата, пребягваха стада от риби с най-необикновени краски и форми.

– Красиво! Изумително красиво – възхищаваше се професорът, който не можеше да намери други думи за своя възторг.

Сякаш навлизаха в някакъв свят на приказките с необикновени и невиджани чудовища. Един огромен октопод бързо премина, гонейки стадо пурпурни риби. Неговите дълги зелени пипала плавно се извиваха във водата. Той изчезна в тъмнината така внезапно, както се беше появил.

– Никога тук не е влизал светлинен лъч и нищо не е осветявало тези животни – каза капитанът. – Затова те са така замаяни от светлината... Впрочем щях да ви излъжа – добави след малко той, – някои риби изпускат флуоресцираща светлина, но тя е слаба и не може, разбира се, да се сравни със заслепяващата светлина на нашите прожектори.

– Никога, никога не съм мислил, че подводният свят е така необикновено красив. – Професорът не откъсваше поглед от екрана. – Гледал съм филми, разказващи за живота под водата, но и те отстъпват много на действителността... Защо не снимаме всичко това? – попита той неочаквано капитана.

– Снимачните апарати работят още от момента, в който влязохме във вулкана – отговори Южин. – Ние често сътрудничим на кинематографията.

– Стига! Съвсем ме залисахте с вашата подводна красота.

Професор Соловьев отиде при своите уреди и започна да отчита първите резултати. Но какво бе това? В скалата, на дълбочина около 30-40 метра, се забелязваха някакви правилни очертания.

– Кристали! Кристали в скалата!

Какво можеше да бъде това? Диаманти? Някакъв друг скъп минерал?

– Гледайте тук, капитане! Гледайте тук! – професорът развълнувано посочи на Южин към геоложкия апарат. – Виждате ли тези малки правилни форми. Как мислите, дали не е това, за което сме дошли?

Два часа по-късно подводницата лежеше на една хоризонтална площадка в кратера. Оттук професорът изпрати в недрата на вулканските скали подземното торпедо. То трябваше да донесе от тези кристали, които те видяха на екрана на апарата.

* * *

Агентите на Карни действуваха. Те успяха да заблудят ръководството на експедицията. Потъването на японската риболовна шкуна бе инсценирано добре. Двамата спасени японци бяха зачислени като помощници в една от геоложките групи.

От техните малки сплеснати очи не можеше да се скрие нищо. Опитни в своята работа, те успяха лесно да спечелят доверието на научните работници.

Подводницата на капитан Смит чакаше, отдалечена на около 30 мили от острова. Всеки ден капитанът получаваше сведения.

– Още нищо...

– Още нищо...

– Диаманти няма...

„Дано и да няма!“ – мислеше капитанът, като се разхождаше из своята каюта. Цялата тази история никак не му харесваше. Той нямаше вяра на никого и се страхуваше. Ами ако го откриеха. Старините му бяха осигурени и никак не му се рискуваше.

Но ето една вечер съобщението дойде. Тревожно прозвучаха по етера изпращаните от острова сигнали.

„Намериха диаманти – съобщаваха японците, – на острова откриха няколко места с диамантени находища. Видяхме един от тях, голям колкото юмрук... Но това е нищо. В кратера на подводния вулкан работи групата на професор Соловьев. Разказват, че са открити изумителни съкровища. Безсилни сме да попречим, защото биха ни заловили. Резултатите от изследванията се предават на континента всеки ден...“

Смит изруга. За няколко секунди той дочете съобщението и го хвърли на пода. Какъв сюрприз! Той самият имаше акции от диамантената корпорация. Ако това, за което съобщаваха японците, бе вярно, паричките му отиваха по дяволите. Трябваше да бърза! Той единствен знаеше за откритите съкровища!

Капитанът се хвърли към радиопредавателя. Нека продадат акциите му. Веднага!

След половин час, пребледнял и разстроен, капитанът шифрова съобщението. Милиардерът трябваше само да бъде информиран. Наближаваше уреченото време.

Карни седеше в кабинета си и също чакаше. Струваше му се, че стрелките едва се движат по циферблата. Най-после часовникът удари десет и мис Мери завъртя бутона на приемателя.

– Смит предава, сър.

– Отговорете и приемайте.

Секретарката вдигна бавно едрата си ръка и включи записвателния апарат. Той затрака и върху тънката лента се появиха първите думи.

„Експедицията откри огромни количества диаманти – прочете бавно мис Мери. – Надхвърлени са и най-смелите очаквания. Резултатите от проучванията се знаят в Москва. Какво да правим? Чакам нареждания. Капитан Смит.“

Карни гледаше секретарката си с налудничав поглед. Рухваше всичко, всичко пропадеше, всичко отиваше по дяволите! Няма защо да се хвърлят капиталовложения в новите диамантени рудници. Нямахше защо да се крият повече диамантите! Комунистите имаха диаманти, много диаманти и скоро щяха да излязат с тях на световния пазар...

– Капитанът чака. Какво да отговори?

– Да действа, както знае! – изхриптя Карни. Той сякаш вече не можеше да мисли.

– И да унищожи експедицията, след нея ще дойде друга. По-добре да се оттегли тихо, без инциденти...

– Не! Да хвърли мините по пътя им и тогава да се оттегли!

– Диаманти!... – като в просъница прошепна милиардерът, докато секретарката предаваше съобщението на капитана. – Имаме ги много, Мери. Нали?

– Да, сър. Ние запазихме най-хубавите екземпляри.

– Продавайте! Продавайте веднага! Ние ще се измъкнем... Ние имаме това предимство, че първи узнахме... Друго нищо не може да се направи...

* * *

– Другарю капитан, разрешете да доложа.

– Кажете, Левин.

– От района на острова освен нашата радиостанция предава и друга, малка радиостанция.

– Не бъркате ли, Левин?

– Съвсем не, другарю капитан. Те предават всяка вечер точно в осем.

– Какво мислите по този въпрос?

– Мисля, че опасенията ми за двамата японци са верни. Но има нещо друго, което е много интересно. Станцията, с която те предават, е слаба – може да се улови на не повече от 30-40 мили. А на хиляда мили наоколо е океан...

– Значи наблизко има плавателен съд, за който те предават?

– Аз мисля същото, другарю капитан.

– Добре, Левин. Ще вземем мерки. Довечера арестувайте японците в момента, в който предават, или почакайте да свършат предаването и веднага, но така че да не могат да отричат.

– Слушам, другарю капитан.

Помощник-командирът козирува и напусна каютата. Капитан Южин остана замислен, загледан в безбрежния океан. Опасенията излизаха верни. Имаше хора, които се интересуваха от експедицията. Тях ги блазнаха огромните богатства, открити от геолозите. Какви ли клопки готвеха те. Не трябваше повече да се бави.

– Лейтенант Петренко!

– Ест! – отговори по микрофона звучен младежки глас.

– Свържете ме с Министерството на народната отбрана.

Същата вечер японците бяха арестувани. Помощник-командирът изпълни всичко с такова умение, че те веднага направиха признания. Бързаха да спасят живота си. На другата сутрин два атомнореактивни бомбардировачи се отправиха към острова. Капитан Смит, едва пуснал няколко мини в района на острова, побърза да се скрие. Той не можа да изпълни заповедта на милиардера, когато чувствуваше опасността, надвиснала над собствената му кожа.

* * *

Голямата зала на подводница „Буря“ беше тържествено украсена. Тук се намираха целият екипаж и всички участници в експедицията. Масите бяха отрупани с лакомства, които готвачът изкусно беше приготвил. Блестяха сребристите етикети на бутилките шампанско.

Първия тост вдигна професор Иванов:

– Другари, преди един месец ние вървахме по същия път и всеки от нас се страхуваше. Ще се оправдаят ли нашите надежди, ще намерим ли това, което търсим, ще помогнем ли на нашата

промишленост, която има нужда от диамантени кристали, за да изработва най-прецизни уреди. Сега ние се връщаме, връщаме се с успех, за какъвто даже не смеехме да мечтаем. Открихме диаманти в тяхното месторождение и най-важното, открихме факти, които изясняват въпроса за образуването на диамантите в природата. Дълго време този проблем стоеше нерешен за науката. Ние знаехме, че диамантите са се образували при изкристилизирането на въглерода в огнетечна магма при температура около 4000 градуса и огромно налягане. Но опитите за изкуствено добиване на тези кристали останаха напразни. Ние не знаехме, че при процеса на изкристилизиране вземат участие и други вещества. Сега това е известно. Сега ние ще смъкнем от тези блестящи като слънце кристали ореола на мистиката. Въглерод има много. И диаманти ще има много. Та нали по състав те и саждите са едно и също нещо. Защо тогава диамантите да са рядкост? Ние ще накараме въглерода да кристализира така, както искаме. Ние ще дадем на промишлеността достатъчно диаманти, ще дадем диаманти и за строителството, за да могат всички хора да се радват на техния чуден блясък, на нежния им цвят. Някога диамантите бяха символ на зло! Алчността е карала хората да загубват всичко човешко в желанието си да притежават диаманти! Ние ще направим тези камъни символ на нашия хубав живот. С тях ще украсим водостоците в парковете, паметниците, магазините... Нека наоколо бъде по-красиво. Нека блести повече слънце!

– За щастието на хората! – вдигна чашата си с искрящо вино
Соловьев.

Звънът на кристала отекна в залата.

– И за тези, които бдят над мирния труд!

Лена се чукна с капитан Южин и помощник-командира Левин, който стоеше до него. С пълна сила подводница „Буря“ летене напред към родния бряг. А в нея щастливите хора празнуваха своята победа.

В същото време в потъналия в мъгла капиталистически град по улиците като мравки сред огромните притискащи ги здания на небостъргачите пъплеха мрачни хора. Около тях потичваха вестникарчета и крещяха последните новини: „Диамантената корпорация продава своите акции. Генералният директор – милиардерът Карни – отказва да дава изявления. Паника в борсата...“

Лунната станция в опасност

Научно-фантастичен разказ

инж. Милен Маринов

Мощният рев на сигналните ракети прозвуча изненадващо. Охраната дисциплинирано се скри в бункера, макар че до излета оставаха още три часа. Всички, които бяха далече в безопасната зона, обърнаха учудени погледи към стръмната естакада, устремена в тъмното небе. Миг след това от опашката на ракетата изригнаха дълги пламъци. Силни експлозии заглушиха виенето на сирените и огромната сребриста пура се плъзна нагоре по естакадата.

Светнаха десетките прожектори, заработиха кинокамерите, защракаха фотоапаратите, но беше вече късно: естакадата беше празна и само дълга огнена следа разсичаше небето до хоризонта.

Директорът на големия концерн „Виктори-Мун“ беше излязъл с група известни чуждестранни журналисти на терасата пред работния си кабинет.

Топлата тропическа нощ, ярките трептящи звезди, приятният лъх на необятното езеро – всичко това отстъпваше пред гледката на творенията на човешките ръце. Долу се разливаше море от светлини, издигаха се гигантски цехове и хангари, а в далечината се възвишаваше естакадата на ракетодрума.

Последните приготовления бяха завършени. Мистър Сампсън с чувството на приятно удовлетворение правеше изявление за предстоящия полет до Луната.

– Господа – казваше той, – ние не успяхме да стигнем до Луната първи, но сега приемаме приятелската ръка на Международната асоциация на астронавтите. Тази нощ нашите учени заминават на гости при учените на лунната станция на Международната асоциация. Този полет ще бъде рекорден. Нашият междупланетен кораб, нашият „Сребрист фрегат“ няма да спира на изкуствения спътник на Земята, за да попълва запаса на гориво. Той ще отиде направо на Луната! Атомното гориво ще стигне и за обратния път до Земята.

Нашите учени ще проучат възможностите за създаване на втора лунна станция. И така, чрез приятелство и взаимно подпомагане – към прогрес! Към завоюването на вселената!

Мистър Сампсън се увлече и не почувствува, че последната фраза прозвуча двусмислено, но и другите не обърнаха внимание на това, обхванати от общото радостно чувство преди излета на ракетата. Тези журналисти бяха вече наблюдавали излитанията на първите ракети на Международната асоциация, някои от тях дори бяха успели да посетят изкуствения спътник на Земята, но такива събития още ги вълнуваха. При това предстоеше рекорден полет!

– Господа – продължи мистър Сампсън, – аз ви каня да присъствувате при завръщането на „Сребристия фрегат“. Представете ли си чудната гледка, когато от лазурното тропическо небе ще падне нашият суперстоманен метеорит и водите на това езеро ще приемат първата ни рожба, върнала се от далечния път?

...

Журналистите стенографираха последните думи на романтичния мистър Сампсън, когато сигналните сирени разкъсаха тишината.

Директорът впери погледа си към пистата и с променено лице проследи излета.

– Господа! Моля ви да останете тука – каза той на журналистите, които безуспешно се опитваха да нагласят апаратите си. По-енергичните успяха да заснемат огнената следа и обърканото лице на директора.

Мистър Сампсън бързо влезе в кабинета, затвори плътно вратата и се хвърли към бюрото. Той натисна един от бутоните на телевизиофона (телефон и телевизор, съчетани в един апарат). На млечния екран се появи изображението на част от помещението на централния команден пост. Старшият инженер Пейсли се обърна. Напрегнатият му поглед се спря върху разгневеното лице на директора.

– Защо ракетата излетя?! – дрезгаво попита Сампсън.

– Не зная, господин директор – отговори старшият инженер. – В последния момент някой се е намирал в ракетата и е включил апаратите за управление от кабинета. Сигналните лампи известиха за това.

– Защо не ми съобщихте?!!

– Нямаше време. Стартът последва веднага. Но нашите радиолокатори следят движението. Засега ракетата се движи по изчислената траектория.

– За какъв дявол е тази траектория! Вижте вашия часовник и помислете какво ще стане след шестнадесет часа! Впрочем не губете време, а установете връзка със „Сребристия фрегат“ и опитайте да възстановите управлението по радиото. Ако успеете, докладвайте веднага!

Директорът превключи бутоните и върху екрана се появи кабинетът на началника на охраната.

– Полковник Смит – рязко каза Сампсън, – как си обяснявате този предсрочен излет?

– Господин директор, предполагам, че е непредпазливост от страна на господин Анри Байяр – отговори полковникът.

– Изразявайте се по-ясно! – нетърпеливо каза директорът.

– Господин Байяр с госпожица Бъртлет преди 15 минути отидоха в ракетата, за да проверят хронометъра на автоматичните уреди.

– Но нали Бъртлет няма пропуск за ракетодрума!

– Аз ѝ дадох пропуск да отиде до асансьора на естакадата, тъй като тя помагаше на Байяр да носи инструменти.

– Полковник Смит, вие сте идиот!! Проверете поста пред асансьора!

Полковник Смит натисна бутон на друг телевизиофон, но екранът остана тъмен.

– Изпратете веднага човек към асансьора! – заповяда Сампсън.

След няколко минути съобщиха, че постовият лежи в асансьора в безсъзнание.

Директорът се върна при журналистите. Те веднага го обсипаха с въпроси.

– Още нищо не мога да ви кажа – отговори мистър Сампсън, – утре ще издадем официално съобщение. Ще ви моля да не тревожите общественото мнение.

Но общественото мнение вече не можеше да остане спокойно. На другата сутрин цялата западна преса се занимаваше с неочаквания излет на „Сребристия фрегат“. Някои вестници

поместиха снимки на празната естакада и на мистър Сампсън. Не липсваха красноречиви надписи и сензационни предположения. Цели страници бяха посветени на „Новините от Централна Африка“.

„Тайнственият излет“, „Кой управлява „Сребристия фрегат“... „Загадката край езеро Виктория“, „Изненадата в големия концерн „Виктори-Мун!“ и какви ли не други заглавия с едрият си шрифт се хвърляха в очите на читателите.

Съветските и народнодемократическите вестници поместиха официалното съобщение на „Големия концерн“ и изявлението на председателя на Международната асоциация на астронавтите. Той съобщи, че изкуственият спътник на Земята вече е установил радиовръзка с екипажа на „Сребристия фрегат“ и че се очаква по-подробна информация.

В навечерието на заминаването Анри Байяр събра своите изчисления и записки, заключи бюрото и се огледа в кабинета. Всичко беше в ред, можеше да си отива в къщи. Чак сега той почувствува колко е изморен.

„Не е лошо да поспя малко преди излета – помисли той, – трябва да бъда бодър през целия път“.

Очите му се спряха върху електронната сметачна машина, заемаща почти цялата стена на кабинета. Байяр се сети, че трябва през време на отсъствието му да й подновят някои части.

Той протегна ръка към телефизиофона и натисна бутона за директорския кабинет.

Млечният екран се обля със светлина. Байяр видя директора да говори с началника на експедицията и с още един непознат човек, но никой от тях не се обърна към екрана на телефизиофона. Анри

Байяр изключи бутона, пак го натисна, но и този път никой от тримата не реагира.

– Сигурно има повреда, включва се само обратната връзка – помисли Байяр и вече искаше да изключи апарата, за да не стане неволен подслушвач на чуждия разговор, но последните думи на непознатия човек привлякоха неговото внимание.

– Докато съществува лунната станция на Демократичната асоциация, нашите акции ще продължават да падат. Вие се убедихте в това и вече сте загубили не по-малко от нас. Втората лунна станция няма да спаси положението. Ето цяла година вие рекламирате този полет, а купувачите на лунните парцели стават все по-малко. Ние сме заинтересовани да знаем какъв е вашият окончателен план...

Анри Байяр използва паузата на диалога, съедини шнура на диктофона със специалния контакт на телевизиофона и включи моторчето. Това приспособление се използваше обикновено за записване на магнетофонна лента нарежданията на шефа, когато подчиненият отсъствуваше от кабинета. Байяр без колебание реши да запише този разговор, за да си обясни някои неща, които ставаха напоследък във „Виктори-Мун“.

Малките ролки бавно се въртяха и върху магнетофонна лента невидимо се отпечатваха гласовете на тримата...

Мистър Сампсън самодоволно се усмихна:

– Няма да ви излъжа, ако кажа, че след не повече от две денонощия и вашите, и нашите акции ще подскочат. Но концернът „Виктори-Мун“ не е благотворително заведение – ще трябва да

сключим спогодба, че занапред ще използвате само нашия междупланетен транспорт.

– Ние искаме да знаем конкретно на какво разчитате с този полет. Тогава ще можем да приказваме за някаква спогодба – отговори неизвестният (Анри Байяр вече се сети, че това е представител на нашумялото акционерно дружество по продажба на лунните парцели).

– Добре – каза весело Сампсън. – Ханс, кажете на мистър Уидеп, как ще протече вашият полет.

– Ние няма да летим въобще – отговори с усмивка инженер Ханс Вернер.

– Как така? – учуди се мистър Уидеп.

– Екипажът няма да лети – поясни инженерът. – Ракетата ще се командува по радиото в момента на излета и през първата част на пътя, а при приближаването на Луната тя ще се води по радиопеленга на лунната станция. Така тя ще намери достатъчно точно ракетодрума на станцията и ще експлодира при кацването върху него, като помете всички съоръжения в радиус на няколко десетки километри. Всякакви следи на лунната станция ще бъдат унищожени.

– Няма ли да се разкрие, че ракетата пътува без хора и да възникне подозрение във връзка с това?... – попита Уидеп.

– От ракетата периодически ще се предават радиосъобщения, предварително записани на магнетофонни ленти. Така ще се създава впечатление, че екипажът е на мястото си – отговори Вернер.

– А къде ще бъдат хората през това време? – осведоми се Уидеп.

– Екипажът ще се качи в ракетата в момента на излета и заедно с кабината на управлението ще остане на земята. Кабината като асансьор ще се прибере невидимо в тялото на естакадата, а дъното на ракетата ще се затвори с плоча от суперстомана. Миг след това ракетата ще тръгне.

– Хората предупредени ли са? – попита Уидеп.

– Не. Не искахме да ги предупреждаваме, за да не се разгласи този план. Ще ги принудим да мълчат и ще ги пратим на Луната с втората истинска транспортна ракета, за да основат нашата лунна станция.

– Всички ли са надеждни? – се обърна Уидеп към Ханс Вернер.

– Съмняваме се в Байяр – каза началникът на „експедицията“, – той има приятели-колеги в Демократичната асоциация.

– Нищо – спокойно се обади Сампсън, – за Байяр ние имаме такава симпатична заложничка като мис Кетрин Бъртлет. Аз познавам сърцата на хората, на които плащам...

Анри Байяр слушаше откровения разговор и възмущение кипеше в него. Ако човек не знаеше за какво приказват, можеше да си помисли, че е обикновена приятелска беседа. Ето какво означаваша секретните изменения в конструкцията на „Сребристия фрегат“, извършени напоследък!

В този момент Уидеп насочи погледа си към екрана на телевизиофона. Байяр настръхна. Но изглежда наистина екранът в кабинета на директора оставаше тъмен, защото Уидеп с обикновен глас попита:

– Мога ли да се обадя оттук на нашия главен директор. Ще му намекна за приятната новина и ще се уговорите кога да се срещнете за спогодбата.

– Един момент, да ви включа градската линия – каза Сампсън, – аз бях изолирал телевизиофона, за да не ни пречат...

С тези думи той стана от канапето и се запъти към бюрото. Анри Байяр видя, че директорът се приближава към екрана и бързо изключи своя апарат. След това той пусна моторчето на диктофона в обратната посока. Магнитната лента за кратко време се пренави на лявата ролка и моторчето спря автоматично. Байяр извади ролката с лентата, зави я в лист хартия и я сложи в чантата си.

– Значи той е изключил телевизиофона си – продължаваше да обмисля Байяр – и случайно е станало съединение в контакта на обратната връзка с моя апарат...

Повече Анри Байяр не се бави в кабинета си. До излета оставаха седем часа. Трябваше да се действа веднага.

Той завари Кетрин Бъртлет у дома си. Още в първия момент тя забеляза, че нещо се е случило.

– Какво има, Анри? – попита тя загрижено. – Изглеждаш много разтревожен.

– Хайде да идем на брега, Кет – отмина въпроса ѝ Байяр, – искам поне един час преди раздялата да бъдем сами и никой да не ни търси.

Кетрин помисли, че предстоящата раздяла толкова е развълнувала Анри и му кимна с глава, като се усмихна радостно.

Те се качиха в откритата кола на Байяр и когато порталът на „Виктори-Мун“ остана далече, Анри включи автомата на

шофирането, отвори чантата си и показа ролката с магнитната лента на Кетрин.

Колата послушно следеше бялата ивица върху асфалта на шосето и с помощта на радиолокатора в предната си част спокойно заобикаляше случайните препятствия. А встрани от модерното шосе се сгушваха в здрача първобитните колиби на черните роби, с евтиния труд на които бяха изградени и огромните блокове от стомана, бетон и стъкло, и забилата се в небето естакада на ракетодрума, и това шосе.

Но не тези сравнения вълнуваха сега двамата учени. Застрашена беше съдбата на големите техни колеги, прекрачили вече прага на вселената! Застрашена беше съдбата на първата лунна станция.

Анри Байяр беше французин, Кетрин Бъртлет – англичанка. Те принадлежаха към такъв тип учени, които не се замислят много по обществените въпроси. Работата ги събра в „Големия концерн“, където работеше и бившият нацист Ханс Вернер, и други, различни по убеждения учени. Част от тях работеха честно с мисълта, че отварят пред човечеството пътища към другите планети и звезди. Те създаваха сложни машини и свръхтвърди стомани, свръхчувствителни прибори и „умни“ автомати. Но отвъд лабораториите и цеховете, където те се трудеха, съществуваха още техните господари, които продължаваха да водят борба за своите акции, за своите печалби.

Войните на земята бяха вече забранени. В демократичния лагер бяха открити лъчи, които на голямо разстояние можеха да предизвикват експлозии на ядрени материали. Агресивните държави, натрупали големи запаси от такива материали, бяха

принудени да се откажат от тяхното приложение за военни цели. Беше създаден Постоянен контролен орган, който следеше производството на атомни материали и употребата им.

И ето, сега отново някои крояха планове да употребят атома за унищожаване на хора и на най-големите постижения на техния труд! Честното икономическо съревнование беше неизгодно за капиталистите. Но вече и те се стараеха да скрият колкото се може по-добре своите злодеяния. Катастрофа на разстояние 384 хиляди километра от Земята! Кой може да докаже, че експлозията на „Сребристия фрегат“ е преднамерена? Злополука при кацването! Загиването на голям брой учени от лунната станция и от концерна „Виктори-Мун“! Каква храна за вестниците, за фантазиите на журналистите! А катастрофата може да се припише и на Международната асоциация на астронавтите!...

Байяр спря колата на един завой, където шосето се спускаше съвсем близо до брега. Двамата учени като обикновени туристи слязоха към водата и седнаха върху тревата така, че да виждат завоя на шосето. Тук никой не можеше да ги подслуша. Вълните и топлият вятър нямаше да отнесат думите им към директорския кабинет, към ушите и очите на телевизиофоните и специалните подслушвателни апарати.

– Сега ти знаеш всичко, Кет – каза Байяр, – трябва бързо да решим какво да правим. Аз съм намислил нещо, но искам да чуя какво ще предложиш.

– Не можем ли да разкрием веднага този предателски план? Тук са събрани толкова журналисти. След два часа радиостанциите и вестниците ще разнесат тази новина по целия свят.

– Не, Кетрин, това няма да попречи на Сампсън и неговите хора да дадат старт на ракетата. Тогава ще остане само едно веществено доказателство – тази магнитна лента. Не зная дали то ще бъде достатъчно.

– А какво ще стане с ракетата след този старт? Сигурно те ще я експлодират някъде в междупланетното пространство, като дадат импулс по радиото?

– Да, и аз така мисля. Но те могат да я насочат все пак и към лунната станция. Откъде да знаем на какво са способни. Може би те ще искат да предизвикат някоя нова война?

– Но на лунната станция ще бъдат предупредени и няма да дават радиопеленг на ракетата – предположи Кетрин.

– Какво от това? Повече или по-малко точно ще я насочат от централния команден пост. Размерът на експлозията ще бъде достатъчен, за да унищожи станцията и при неточно кацване.

– Анри – нерешително каза Кетрин, – може би да се обърнем за помощ към Съветския съюз? Те могат да предизвикат експлозията на „Сребристия фрегат“ още в стратосферата.

– Аз съм мислил вече за това, Кет – отговори Байяр, – но всичко се опира пак в голямата сила на експлозията. Това е опасно. Не забравяй какви са запасите на атомно-водородното гориво в „Сребристия фрегат“. А на по-голямо разстояние от Земята лъчите могат да не действуват и той ще бъде изпуснат.

– Какво да правим тогава, Анри? Кажете какво си намислил – каза нетърпеливо Кетрин Бъртлет.

– Този вариант, който ще ти предложи – каза Байяр, – е благоприятен и за нас двамата. Досега ти не си помислила, че ние

трябва да спасяваме не само лунната станция, но и себе си. Какво ще стане с нас след тези разкрития?

– Вярно, че аз не помислих за това – отговори Кет, – но ще се опитаме да избягаме някъде.

– Мила Кет – възрази Байяр, – оттук не можем да избягаме никъде освен на Луната...

– Искаш да кажеш... – блесна с очите Кет.

– Сети ли се? Ще намерим начин да проникнем двамата в „Сребристия фрегат“ и ще стартираме. Докато всички се опомнят, ние ще пресечем вече стратосферата! Нали ти съжаляваше, че не са те включили в състава на „експедицията“. Ето сега ще имаш възможност да преживееш такъв полет.

– Това е чудесно като идея, Анри. Но дали ще се справим с управлението двамата? И кога да тръгнем? Трябва да изчислим новата траектория на пътуването, тъй като ще тръгнем по-рано.

– Всичко това ще обмислим. Но сега трябва да се върнем в концерна. Може да им се стори подозрително, че толкова дълго отсъствуваме преди излета. Аз ще се заема да изчисля на сметачната машина новата траектория, а ти през това време ще изпратиш с въздушна поща „колет“ на един мой приятел в Париж. Най-късно в други ден хората ще знаят съдържанието на магнитната лента. Ще напишем и едно разяснително писмо. Кой знае как ще свърши нашият полет. Трябва да знаят всички защо постъпихме така.

– Защо се тревожиш, мили. Всичко ще изчислим. Какви случайности може да има? – попита Кетрин.

– Рискът въобще е голям, Кет – отговори Анри, – но аз имам и по-сериозни опасения. При изменението на конструкцията на „Сребристия фрегат“ по настояване на Ханс Вернер бяха намалени тръбите на спирачните ракети. При сегашните тръби нормално кацване е невъзможно, ударът върху лунната повърхност ще бъде много голям.

– Но това съвсем променя положението, Анри! Как ще летим, след като кацването е невъзможно?... – попита тревожно Кетрин.

– Да вървим вече, Кет. В колата ще ти кажа какво съм решил за този случай – отговори Анри и се изправи. – Да не губим повече време.

Те се върнаха при колата. След няколко минути приближиха светлините на „Виктори-Мун“.

(Следва в бр. 5)

Лунната станция в опасност

Научно-фантастичен разказ

инж. Милен Маринов

(Продължение от бр. 4)

И тази сутрин лунният „Океан на бурите“ беше както винаги напълно тих и спокоен. Но неговата безпределна равнина вече не изглеждаше безжизнена. По южния му „бряг“ се беше протегнал електропровод от атомната електрическа централа, а в полите на лунните „Пиренеи“ бяха намерени ценни „подлунни“ богатства и беше започнал строежът на голям рудник.

Главните сгради на лунната станция и ракетодрумът бяха изградени в центъра на огромния кратер „Коперник“. С това Международната асоциация на астронавтите издигна достоен паметник за великия откривател на вселената.

Слънцето току-що беше изгряло върху черното небе и сега щеше да се движи по него в продължение на повече от 14 земни денонощия. Но сиянието на дневното светило не угаси хилядите ярки немигащи звезди и меката светлина на голямото кълбо с познатите очертания на континенти и океани.

Беше „пълноземие“. Обитателите на Луната можеха да се любуват на майката Земя. От нея ги делеше огромно разстояние, но гласа и живота ѝ те долавяха през часовете на добра радио и телевизионна връзка.

Дежурният радист на лунната станция Сергей Беръозкин се готвеше да предаде дежурството на приятеля си чеха Ян

Скварджил. Той тъкмо подреждаше радиограмите, получени през време на неговата смяна. В последните минути на дежурството връзката със Земята се влоши. Силни смущения заглушиха радиосигналите и се наложи да се премине към предаване чрез радиостанцията на изкуствения спътник на Земята.

В 5 часа и 58 минути по московско време, в момента когато Ян Скварджил влизаше в стаята на дежурния радист, от изкуствения спътник долетяха сигнали, които накараха Беръозкин да отложи за малко предаването на дежурството. Той бързо подаде вторите наушници на Ян.

Радиосигналите, които те доловиха, се сливаха в тревожни думи:

„... „Сребристият фрегат” е излетял с 3 часа, 2 минути и 17 секунди по-рано от определеното време. В момента се намира на един час път от нас. Няма да спира. Управлява се от Байяр и Бъртлет. Имаме добра радиовръзка. Съобщават, че има заговор между „Виктори-Мун” и Акционерното дружество на лунните парцели за унищожаване на лунната станция. Ще запитаме Земята за проверка на фактите. Опитайте се да влезете във връзка с Байяр...”

Беръозкин кимна на Скварджил. Той разбра, включи резервния радиоприемник и започна да го нагласява на съобщената дължина на вълната. Беръозкин през това време се свърза по телевизията с началника на радиостанцията и предаде тревожната вест.

След половин час отговорни сътрудници на лунната станция се събраха в наблюдателната кула.

Председателят на Лунния комитет на астронавтите, академик Северски, откъсна погледа си от окуляра на телескопа, върху

тръбата на който беше монтиран радиолокатор, и се обърна към събралите се:

– Другари, преди малко ние установихме връзка със „Сребристия фрегат“. Аз говорих по радиотелефона с нашия колега господин Байяр. Това, което той съобщава, е много важно и изисква от нас незабавни мерки.

Академик Северски предаде накратко всичко, което знаеше за преждевременното излитане на „Сребристия фрегат“, и каза:

– Ние трябва да окажем помощ на Байяр и Бъртлет. Остават още 11 часа до момента, в който „Сребристият фрегат“ ще пресече орбитата на Луната. Ясно е, че той ще изпревари Луната. Байяр е изчислил скоростта, с която „Сребристият фрегат“ трябва да пресече лунната орбита, за да може ракетата да стане изкуствен спътник на Луната. Ако той успее да постигне тази скорост, „Сребристият фрегат“ ще почне да се върти около Луната и ние ще имаме възможност да изпратим наша ракета, за да спасим двамата смелчаги.

– Другарю Ганев – се обърна Северски към едрия българин в униформа на астронавт, – колко време ви трябва, за да подготвите ракетата за полет?

Командирът на междупланетен кораб, капитан първи ранг Ганев, хвърли поглед през дебелото стъкло на наблюдателна кула към ракетодрума, където ракетата стоеше върху триножник за кацване, и отговори:

– Ще наредя да свършат товаренето на горивото за два часа и половина. Още един час е необходим, за да поставим ракетата

върху релсите на пистата, за половин час ще проверим приборите. След четири часа ракетата може да излети.

– Добре – каза Северски, – през това време ще изчислим координатите на точката, където ще трябва да се срещнете със „Сребристыя фрегат“. Ще ви бъде съобщено точното време на излета, траекторията и скоростта. Бъдете особено внимателни. Прехвърлянето на Байяр и Бъртлет от „Сребристыя фрегат“ трябва да стане по възможност, без да се допират двете ракети.

– Напълно разбирам, другарю председател – отговори Ганев. – Разрешете да започна подготовката на излета!

– Да, идете – каза Северски – и вземете мерки за предстоящата метеорна опасност. Радиолокаторите отбелязват голямо количество метеори. Сега е сезонът им.

Ганев напусна наблюдателната кула, облече междупланетен скафандър и излезе от главната сграда на лунната станция.

С гигантски крачки той забърза към ракетодрума. През това време академик Северски обсъди с колегите си как да обезвредят „Сребристыя фрегат“. Те не познаваха точно конструкцията и управлението му. Трябваше да се дочака идването на Байяр и Бъртлет, за да разрешат този въпрос съвместно.

Професор Лю Шао-мин, главният астрофизик на лунната станция, предложи като крайна мярка да предизвикат експлозия на „Сребристыя фрегат“ с противоатомните лъчи. Тъй като лунната атмосфера е хиляди пъти по-рядка от земната, лъчите щяха да запазят необходимата интензивност, за да осигурят експлозията на такова голямо разстояние.

– Ние трябва още сега да съобщим на Земята – добави Лю Шао-мин, – да ви изпратят със следващата транспортна ракета един комплект противоатомна апаратура. Дотогава нека нашата Луна да има свой малък спътник – „Сребристия фрегат“. Аз мисля, че това няма да представлява голяма опасност.

Всички се съгласиха, че това е един от възможните варианти.

Професор Реноа, известен френски геолог, личен приятел на Анри Байяр, изказа мнение, че ако се приеме този вариант, то експлозията на „Сребристия фрегат“ трябва да стане при движението му покрай другото полукълбо на Луната, където още няма съоръжения на лунната станция. Реноа изяви и желание да бъде включен в екипажа на Ганев, за да участва в прехвърлянето на Байяр и Бъртлет.

Когато разискванията завършиха, академик Северски даде нареждане на група учени да се заемат с необходимите изчисления. Той отново погледна през окуляра на телескопа и бързо намери върху небето изместилия се изкуствен спътник на Земята.

– „Сребристият фрегат“ се намира вече в зоната на изкуствения спътник. Вижте, другарю професор – обърна се той към Лю Шао-мин.

Професорът застана под тръбата на телескопа и видя встрани от огромния диск на Земята малко светещо тяло с пръстен, приличащ на Сатурновия. До него блестеше още по-малка капка, която изглеждаше неподвижна, макар че се движеше със скорост повече от 12 хиляди километра в секунда!

Това беше „Сребристият фрегат“.

Същата сутрин двете най-мощни земни радиостанции – на Международната асоциация на астронавтите и на големия концерт „Виктори-Мун“ – доловиха радиопреговорите между „Сребристия фрегат“ и лунната станция.

Новините накараха председателя на асоциацията да се свърже незабавно с редица държавни дейци и с Постоянния контролен орган по атомната енергия.

Към обед всички вестници поместиха ново изявление на председателя на Международната асоциация и опровержение на Сампсън. Директорът на „Големия концерт“ наричаше постъпката на Анри Байяр и Кетрин Бъртлет авантюра, отричаше подготовката на удар срещу лунната станция и стоварваше цялата вина за възможните последици върху двамата бегълци.

Постоянният контролен орган по атомната енергия съобщи по радиото, че се изпраща извънредна комисия за обследване на големия концерт „Виктори-Мун“. Комисията щеше да проучи материалите по конструкцията и управлението на „Сребристия фрегат“ и на останалите ракети на концерта.

Сампсън не губеше време. Той даде нареждане да се извлекат от архивите старите чертежи на „Сребристия фрегат“ и да се вземат мерки за евентуално бягство. Един от най-модерните реактивни самолети беше готов да спаси от преследване шефовете на „Виктори-Мун“, в случай че не биха могли да докажат виновността на Байяр и Бъртлет.

Уидеп и главният директор на Акционерното дружество на лунните парцели още през нощта бяха заминали със собствен самолет в неизвестно направление.

Журналистите бяха помолени да напуснат територията на „Виктори-Мун“. Новините около полета на „Сребристия фрегат“ се разпространяваха светкавично. Световната общественост бързаше да изясни дали наистина Сампсън е имал агресивни цели, или са виновни двамата учени. Но още по-бързо летеше напред „Сребристият фрегат“ и с всяка секунда се доближаваше не само до лунната орбита, но и до своята гибел.

Само трима души от „Виктори-Мун“ знаеха, че в щурманската кабина на ракетата беше инсталиран хронометър със секретно устройство, който беше почнал да работи автоматично в момента на излета. Този хронометър беше предвиден, за да унищожи ракетата в междупланетното пространство при някаква несполука. Сега той броеше последните минути на Байяр и Бъртлет. Часовата му стрелка бавно се доближаваше до друга малка стрелка, която сочеше времето на експлозията. „Сребристият фрегат“ беше обречен, тъй като изменението на времето на хронометъра можеше да се командува само по радиото, от централния команден пост. А сега ракетата се управляваше ръчно и от вътрешни автомати.

Мистър Сампсън, началникът на несъстоялата се експедиция, Ханс Вернер и старшият инженер Пейсли не напускаха централния команден пост. Те записваха слабите радиосигнали, идващи от междупланетното пространство, и внимателно следяха развоя на преговорите между Байяр и Северски. Няколко пъти Сампсън беше се опитал да влезне във връзка с Байяр, но той не отговаряше.

– Виждате ли, мистър Сампсън – каза след дълго мълчание Вернер, – колко сполучлива се оказа идеята ми за резервния

хронометър. Ако ракетата на Ганев пристигне навреме, тя ще бъде унищожена.

– Добре, ще бъде, ако Ганев не се забави – отговори Сампсън, – тогава експлозията ще може да се обясни със сблъскване на двете ракети.

– От преговорите им личи – добави Пейсли, – че моментът на експлозията ще бъде навременен. Ракетата на Ганев ще се срещне със „Сребристия фрегат“ седем минути преди експлозията. Прехвърлянето на Байяр и Бъртлет ще им отнеме не по-малко от това време.

– И така – завърши Сампсън, – приятната разходка на Анри и Кетрин ще свърши зле за тях. Международната асоциация няма да има сериозни доказателства, а ние не ще носим отговорност за авантюристичната постъпка на нашите подчинени. Те излъгаха преди всичко нас!

С тези разсъждения мистър Сампсън се стараеше да ободри себе си и своите колеги. След три часа се очакваше да пристигне комисията на Постоянния контролен орган. Какви щяха да бъдат нейните изводи? Дали загиването на Байяр и Бъртлет щеше да бъде достатъчно, за да се скрие истината?

– Какво ще правим, ако не ни се удаде да се оправдаем? – попита Вернер, сякаш отгатнал мислите на шефа.

– Не се безпокойте – с пресилено оптимистичен тон отговори Сампсън, – вие вече имате опит, как да избегнете ръката на правосъдието. Мога да се похваля, че и аз на младини съм се упражнявал в това. Лошото е, че ще загубим „Виктори-Мун“. Много скъпо ще ни струва експлозията на двете ракети.

– Мислите ли, че Постоянният контролен орган ще има силата да конфискува съоръженията и атомните запаси на „Виктори-Мун“? – попита Пейсли.

– Разбира се – отговори Сампсън. – Как ще се борим с противоатомните лъчи? Аз нямам намерение да присъствам при експлозията на „Виктори-Мун“ като капитан на потъващ кораб.

В този момент от „Сребристия фрегат“ долетяха нови сигнали. Анри Байяр съобщаваше на Ганев, че „Сребристият фрегат“ е попаднал в зона на метеори. По корпуса са били почувствувани няколко удара. При опита на Байяр да излезе със скафандъра навън, за да прегледа корпуса на ракетата, се е оказало, че външната врата не може да се отвори. Изглежда, че един от метеорите е заклинил вратата...

Сампсън се изсмя:

– Капанът стана още по-здрав!... Но чакайте... Аз имам интересна идея... Като че ли ние ще можем да получим истинската цена на „Виктори-Мун“! Имаме точно толкова време до идването на комисията, колкото е необходимо, за да унищожим лунната станция! Вернер, проверете дали бягството ни е осигурено...

Ханс Вернер и Пейсли изгледаха учудено директора, а той с възвърналото се чувство на увереност каза:

– Когато ракетата на Ганев наближи „Сребристия фрегат“, ще съобщим на Байяр за секретния хронометър и за предстоящата експлозия!...

През първите минути на полета Анри Байяр и Кетрин Бъртлет още не можеха да се освободят от напрежението на последните няколко часа. Те бяха се излегли в креслата на пилотската

кабина, мълчаливо наблюдаваха приборите и от време на време поглеждаха през дебелия стъкла на големите кръгли прозорци.

Изпреварвайки въртенето на Земята, ракетата стремително летеше напред по линията на Екватора, като все повече се отдалечаваше от земното кълбо, от тъмните спящи води на Индийския океан.

Свикнал към усещането на огромната тежест, Анри погледна с изморена усмивка Кетрин. Тя беше бледа, но не искаше да покаже колко ѝ е тежко. Кислородните апарати работеха с пълен капацитет и все пак дишането беше затруднено.

– Дръж се, Кет – бавно изговори Байяр, – ускорението скоро ще стане по-малко.

Той пое дъх и добави:

– Надали някой е извършил сватбено пътешествие с такава скорост.

Кетрин слабо се усмихна и не отговори. Но Анри искаше непременно да я оживи и продължи с шеговито мечтателен тон:

– Каква хубава двойка ще представляваме – първите лунни младоженци!

– Преди излета не сме се уговаряли за сватбени пътешествия и за лунни идилии – отвърна с привидно сърдит тон Кетрин, – ако ми беше казал по-рано, щях да си помисля дали да тръгна с тебе.

– Просто нямаше време – отговори Байяр, забелязал с радост, че дишането на Кетрин става по-спокойно. – Искях да те предупредя в последния момент, но ти знаеш, че ми попречи...

Докато двамата млади астронавти водеха този сериозен диалог, а автоматите направляваха траекторията на ракетата, в кръглия

прозорец се показва светла полукръгла ивица – „Сребристият фрегат“ настигаше деня.

Скоро изгря слънцето и Байяр загаси осветлението. Пред очите им се разкри картина, толкова позната от предвижданията на Жул Верн, от хроникалните филми за пътувания до Луната, които се прожектираха вече по цялото земно кълбо.

Земята отстъпваше все по-далече – огромен, ярко осветен диск, увит в прозрачна синкава мъгла...

След три часа „Сребристият фрегат“ наближи изкуствения спътник на Земята и Байяр предаде първите съобщения за причините на излета. Скоро се чуха и сигналите на лунната станция. Байяр и Северски се уточниха за срещата на „Сребристия фрегат“ с ракетата на Ганев. Кетрин през това време провери междупланетните скафандри. Радиоапаратите им, кислородните инсталации и малките ракетни двигатели бяха в пълен ред. С такива костюми можеше спокойно да се излезе в междупланетното пространство.

Часовете минаваха незабележимо сред всички приготовления. Двигателите на „Сребристия фрегат“ вече бяха изключени и той летеше по инерция към лунната орбита. До срещата с Ганев оставаха два часа, когато се усетиха силни сътресения на корпуса на ракетата. Байяр и Бъртлет се погледнаха с тревога. Последваха още няколко по-слаби удара и всичко стихна.

– Това са метеори, Кет – каза Байяр. – Трябва да излезна навън, за да видя дали няма по-сериозни повреди...

– Добре, Анри – отговори Кетрин, – но бъди внимателен. Не се отдалечавай на голямо разстояние от корпуса на ракетата.

Той облече един от скафандрите, мина в предната част на ракетата и заключи след себе си вратата на камерата за изравняване на налягането. Когато помпите изсмукаха въздуха от камерата, Байяр отключи външната врата и натисна дръжката. Вратата не се отвори. Той пак натисна с всички сили дебелия врата, направена от няколко листа на суперстоманата, но всичко беше напразно. Някаква по-мощна сила подпираше вратата отвън.

Байяр се върна в пилотската кабина, свали скафандъра и разказа на Кетрин какво се е случило.

– Не се вълнувай, Кет – добави той, – хората на Ганев ще отворят вратата и ще ни освободят. Аз сега ще им съобщя за станалото.

Мина още половин час. В прозорците се показва вече лунният сърп, с ярко очертани кратери и планини.

Изведнъж от земята долетяха шифровани радиосигнали. Сампсън съобщаваше от Централния пост за секретния хронометър на „Сребристия фрегат“. Байяр мобилизира цялото си самообладание, за да не се издаде пред Кетрин. Той погледна часовника си. До експлозията оставаха 47 минути.

„Дали да кажа на Кет? – трескаво обмисляше той. – И защо Сампсън реши толкова късно да открие тайната на хронометъра?... Не му ли беше по-изгодно да ни унищожи като свидетели?“

След малко нови шифровани радиосигнали разясниха на Байяр намеренията на бившия му шеф.

– Предлагам ви – гласяха сигналите – да напуснете „Сребристия фрегат“ заедно с отделящата се пилотска кабина. От нея ще се прехвърлите при Ганев. Кабината е херметична и можете да не обличате скафандри. Не се опитвайте да отворите хронометъра –

мигновено ще предизвикате експлозия. Ние ще увеличим закъснението на хронометъра по радиото, след като се отдели кабината. Това е единственият начин да си спасите живота...

Сигналите се прекратиха.

„Сампсън иска да вземе управлението на „Сребрият фрегат” – помисли Байяр. – Няма съмнение, че той ще го насочи, след като увеличи закъснението, срещу лунната станция. Какво можем ние да направим? Може би да развалим радиоуправлението на „Сребрият фрегат”, преди да се отделим?... Не, това няма да помогне – кабината ще се движи по инерция близо до ракетата и експлозията ще унищожи и нея. Хората на Ганев няма да имат време да ни прехвърлят. Дори ако ни откарат заедно с кабината, все едно, за това малко време не ще могат да се отдалечат на достатъчно безопасно разстояние от „Сребрият фрегат”. Ще загинем всички... Сампсън е направил добре сметката си. И все пак той бърка – ние няма да купим живота си с цената на лунната станция.“

Байяр каза на Кетрин, че иска да провери координатите на „Сребрият фрегат” и отиде в щурманската кабина. Погледът му се спря върху часовник, монтиран в дясната страна на таблото с прибори.

„Може би Сампсън лъже и това е обикновен часовник?” – помисли той.

Но допълнителната стрелка точно сочеше съобщеното време на експлозията. Разстоянието между часовата стрелка и нея ставаше все по-малко.

Байяр се върна в пилотската кабина и предаде шифровани сигнали на Сампсън:

„Съгласен съм да включа радиоуправлението на „Сребристия фрегат“. Увеличете закъснението на хронометъра.“

Анри зачака отговора, но той не последва. Мълчаливият ултиматум на Сампсън беше ясен – трябваше да се отделят заедно е кабината или да загинат. Оставаше да се направи избор.

Байяр се обърна към Кетрин и едва сега тя забеляза вълнението му.

– Какво още се е случило, Анри? – попита тя. – Да не сме се отклонили от траекторията?...

– Не, Кетрин, работата е много по-сериозна – отговори Байяр.

Той ѝ разказа накратко за секретния хронометър и предложи да се отделят от ракетата заедно с кабината, като развалят преди това радиоуправлението. Байяр скри, че Ганев няма да има време да откара кабината в друга част на междупланетното пространство.

Кетрин искаше да попита нещо, но Анри каза спокойно, за да не предизвика никакви подозрения:

– Не губи време, Кет, обличай скафандъра. Аз през това време ще съобщя на Ганев да не гони „Сребристия фрегат“, а да търси кабината.

Кетрин послушно започна да облича суперстоманения костюм. Байяр се свърза с Ганев, предаде новината и изключи апаратите. Когато на Кетрин оставаше да си сложи шлем от прозрачна суперстомана, Анри се приближи до нея и каза:

– Това е нов риск, Кет. Обещай ми, че каквото и да стане, ще понесеш всичко с мъжество. Да се сбогуваме...

Кетрин го изгледа с тревожно учудване и той добави:

– За всеки случай...

Анри се наведе и целуна любимите топли устни.

Ето вече и шлемът на Кетрин беше сложен. Тя седна в креслото и пристегна скафандъра към облегалото със специални каишки, които се използват при старт. В следващия момент тя видя, че Анри ѝ направи някакъв знак с ръка и излезе през вратата, водеща към шурманската кабина. Вратата плътно се затвори. Кетрин направи движение да стане, но каишките я държаха здраво. Докато тя се мъчеше да ги откопчее, кабината започна да се движи надолу като асансьор. След няколко секунди над главата на Кетрин се откри четириъгълник. Кабината без таван продължи пътя си по инерция близо до огромното сребристо тяло на ракетата.

Анри Байяр, останал сам в „Сребристия фрегат“, мина покрай прозорците на всички помещения. Кабината с Кетрин не се виждаше отникъде. Само порасналият сърп на Луната закриваше половината от десния прозорец на шурманската кабина. Байяр седна в креслото и хвърли поглед към таблото. Допълнителната стрелка на хронометъра още стоеше на старото си място. До експлозията оставаха 9 минути.

– Защо се бави Сампсън – се запита Анри, – дали не е променил намеренията си?

Чу се шумът на двигателите, ракетата се дръпна напред, познатата вече тежест притисна тялото към креслото.

Покрай прозореца бързо мина кабината с Кетрин. За един миг тя остана далече назад. Байяр успя да забележи, че кабината е без таван и че Кетрин лежи в креслото без признаци на живот.

„Сигурно е загубила съзнание – помисли той, – но така може би е по-добре. Ракетата на Ганев е на една минута път. С тях сигурно има лекар... Но какъв подлец е Сампсън! В такава „херметична“ кабина Кетрин без скафандър би била вече разкъсана от разликата на наляганията и смразена от студа на междупланетната пустиня! Да се унищожат и свидетелите, и лунната станция – какво по-хубаво от това? Грешите, мистър Сампсън – един жив свидетел ще остане и лунната станция ще съществува! А утре ще се разчуют и вашите собствени признания, записани на магнетофонната лента!...“

Мислите на Байяр бързо се сменяваха една с друга. Наблюдателността му се изостри. Той видя в далечината осветената от слънцето ракета на Ганев, която бързаше към изостаналата кабина. Ганев не знаеше, че в „Сребристия фрегат“ има човек, но и да знаеше – на Байяр вече никой не можеше да помогне. Той се намираще в ръцете на Сампсън.

Когато до експлозията останаха четири минути, допълнителната стрелка на хронометъра, подчинявайки се на радиокомандите, се премести напред на два часа и половина. Байяр усети, че „Сребристият фрегат“ прави завой. Сърпът в прозореца се измести и почна още по-бързо да се увеличава. Байяр извади тежък гаечен ключ, отвори шкафа на радиоуправлението на ракетата и нанесе няколко удари по лампите. Шумът на двигателите стихна. Но Луната продължаваше да се приближава. Планетата властно привличаше това чуждо тяло. „Сребристият фрегат“ по спирала се устремяваше към осветеното полукълбо. Къде щеше да се забие в лунната повърхност страшният снаряд? По-близо или по-далече от лунната

станция? Байяр не дочака отговора на тези въпроси. Той пресметна какво разстояние го дели от ракетата на Ганев.

– Прости ми, Кетрин – тихо каза той. – Другарите ще ти помогнат. Помнете защо загинах...

Анри Байяр за първи път в живота си вложи в думата „другари“ особения прост и велик смисъл.

Ръката с ключа се стовари върху хронометъра. За един миг върху черното лунно небе светна и угасна малка звезда.

Скок през вековете

Научно-фантастична повест

Д. Янакиев

Всъщност това беше отличен борсов удар. Мак Доналд си припомняше с наслада тези дни. Потънал в огромното кресло, с примижали очи той пущаше колелца дим и по широкото му отпуснато лице, с правилен нос и присвити волеви устни се четеше наслаждение.

...Тогава той беше млад, на гърба му не тежаха цели 50 години. Беше пълен с енергия и сили. Той даде идеята на баща си, когато завършваше медицинския институт, и няколко седмици по-късно вестниците гръмнаха:

„БЛАГОРОДНИЯТ ПОЧИН НА ЕДИН МИЛИАРДЕР!“

„ЧОВЕКЪТ, КОЙТО ЩЕ ПОДАРИ НА ВСЕКИ АМЕРИКАНЕЦ ПО ОЩЕ ЕДИН ЖИВОТ!“

„СТО И ПЕТДЕСЕТ ГОДИНИ ЖИВОТ – ЗАМАЙВАЩА ПЕРСПЕКТИВА.“

„10 МИЛИОНА ДОЛАРА ЗА ИНСТИТУТА НА ЖИВОТА!“

„ПРОЧУТИЯТ ФИЗИОЛОГ ПРОФЕСОР РЕНЕ КЛЕР ПРИСТИГНА ОТ ФРАНЦИЯ, ЗА ДА ЗАСТАНЕ НАЧЕЛО НА ИНСТИТУТА НА ЖИВОТА!“

Това бе сензацията на деня. Сензация, подхранвана дълго време. Милиардерът доби популярност, на която всеки можеше да завиди. Към него се обръщаха учени от целия капиталистически

свят и предлагаша своите услуги в благородната борба за продължаване живота на хората.

Всъщност... – Мак Доналд тихо се засмя, като си припомняше тези бурни дни – всъщност те надхитриха всички конкуренти. Доналд индустри заграби най-големите правителствени поръчки. Лекарствата на фирмата намериха пазари в целия свят. Сумите, дадени за построяването и издръжката на института, бяха нищо в сравнение с печалбите, които потекоха към фирмата вследствие нарасналото търсене на нейните произведения.

Оттогава минаха двадесет години. Старият Доналд умря. Мак Доналд остана единственият собственик на големите химически заводи и милиардите на своя баща. Той притежаваше несметни богатства. Положението му във финансовия свят беше непокатимо. С всички можеше да се случи нещо: минаваше надвисналата заплаха за война и акциите на стоманените тръстове падаха, падаха акциите на самолетостроителните и корабостроителни компании. Само Доналд индустри свободно плуваше в кризите – хората боледуваха и във война, и в мирно време. Даваха последния си лев, но купуваха лекарствата на Доналд индустри.

Във висшите медицински учебни заведения учеха стипендианти на фирмата. В последния четвърт век фирмата успя да създаде един огромен апарат от аптекари, лекари и научни работници, които навсякъде я поддържаха.

Мак Доналд погледна изгасналата пура и бавно я постави в кристалния пепелник.

„Загасна“ – с досада помисли той, но не посегна към запалката, скъпоценният камък на която искреше с червени отблясъци.

Черният въглен на края на пурата го върна към една мисъл, която напоследък го преследваше...

...И той някога щеше да изгасне така... Идваше старостта. Наближаваше оня съдбоносен ден...

Той стана и с бързи крачки започна да се разхожда из стаята. Щеше ли да се предаде той, който бе свикнал да побеждава?

Имаше още време. Оставаха му може би не по-малко от 15-20 години...

Той натисна копчето, което светеше в левия ъгъл на бюрото.

– Джейн!

– Заповядайте... – отговори веднага приятен женски глас.

– Извикайте при мене професор Рене Клер от нашия институт на живота. Ще го чакам довечера в шест.

– Веднага...

* * *

Професор Иванов избърса ръце в престилката си и погледна изпитателно своя помощник.

– Всичко ли е готово за опита?

– Да, другарю професор.

– Добре. Ще почакам Елена и ще почнем. Отивам горе.

Професорът бавно тръгна по стръмната тясна каменна стълба. Той спираше през няколко стъпала, за да си поеме дъх. Седемдесетте години бяха дали своето отражение върху сърцето. Дългогодишният труд вече пресушаваше енергията на това слабо тяло.

Професорът мина през няколко врати и най-после излезе горе, на голямата тераса, която гледаше към Витоша. Той затвори очи и жадно задиша свежия въздух. Полъхваше ветреца. В градината шумоляха зелените листа на дърветата и се разнасяше приятният мирис на разцъфтелите люляци.

Голямата вила беше разположена встрани от шосето София-Димитрово, на няколко километра извън града, в полите на Витоша. Наоколо нямаше други постройки. Асфалтиран път водеше до вратите. Над високата ограда подаваха клони стари плодни дръвчета. От широката покрита тераса се разкриваше прекрасна гледка към планината.

Професорът се излегна на един от меките платнени столове, загледан в сивата лента на шосето, което се губеше между дърветата. Префучаваха камиони, автобуси, леки коли. Но тяхната кола я нямаше. Къде ли се бавеше Лена? Преди половин час тя трябваше да бъде тука!

Професорът усети, че вратата за терасата се отвори и се обърна. На вратата стоеше асистентът.

– Лена се забави. Ще почваме ли?

– Ще я чакаме – кратко отговори професорът. И след малка пауза добави: – Вълнуваш ли се?

– Как не, другарю професор. Та това е първият наистина сериозен опит.

– И аз се вълнувам, макар че иначе съм сигурен в резултата. Зайците няма и да усетят как ще премине месецът. Как са? Видя ли ги сега?

– Подскачат из клетката.

– Храна не си им давал, нали?

– Не. От вчера са гладни. Само съм ги инжектирал.

Познатият сигнал ги накара да прекъснат разговора.

Една синя кола се отдели от шосето. Вратата безшумно се отвори пред нея и колата, като продължаваше да сигнализира, влезе в градината. От нея изскочи Лена.

– Закъснях ли много? – извика тя и се затича по стълбата. – Не се сърдете, че почакахте. Задържах ме в академията. Ще започваме ли?

– Веднага! – малко сърдито отвърна професорът.

Лена сконфузено млъкна.

Тримата бързо слязоха в подземната лаборатория.

* * *

– Мистър Рене Клер!

На вратата на огромния кабинет се появи висок мъж с много слабо лице, осеяно със синкави жилки, които прозираха под нежната, бледа като слонова кост кожа. Той леко се поклони при гръмкия поздрав на милиардера и седна в широкия фотьойл. В този човек имаше някакъв подчертан финес, който сякаш беше вроден и без който той не можеше да съществува.

– Аз ви слушам, мистър Доналд.

Доналд стана и направи няколко крачки из стаята. Стъпките му потънаха в мекия килим. Този мълчалив, самоуверен и недостъпен човек винаги го смущаваше. Тихият глас на французина сякаш пресичаше надменността на милиардера. И Доналд с досада трябваше да признае, че този човек единствен от всичките му подчинени не се страхува от него.

– Отдавна не бяхме говорили с вас, драги Клер – започна милиардерът, като подбираше на ум думите си и продължаваше да се разхожда.

– По ваша вина – любезно допълни французинът.

– Искан да ви питам за работата, за някои неща – без да обърне внимание на забележката, продължи милиардерът, – може би имате нужда от пари, от нови сътрудници...

Той замълча, като търсеше подходящи думи. Французинът го избави от това неудобство.

– Да, имам – каза натъртено той. – Лабораториите някога бяха обзаведени по последна дума на техниката, което за съжаление сега не може да се каже. През последните няколко години се изобретиха много нови апарати. Ние ги нямаме. Няколко пъти исках среща с вас, но отговаряха, че пътувате... – ученият леко присви устни и на Мак Доналд се стори, че в очите му проблесна подигравателно пламъче. Рене Клер намекваше за времето, когато той не искаше да го приеме.

– Аз много рядко се задържам на едно място – каза почервенял Доналд.

След кратка пауза французинът безстрастно продължи:

– Търсих ви няколко месеца почти всеки ден, но не можах да говоря с вас даже по телефона. Нуждите на Института растат и ако вие искате да достигнем до успех, трябва да ги задоволите.

– Колко ще ми струва всичко?

– Двеста хиляди долара!

– Това е лудост при днешната криза. И за какво аз ще дам тези пари?

– Трябва да отпуснете парите, ако искате институтът да продължи нормално своята работа. Аз скоро ще стигна до успех...

Милиардерът изведнъж високо се разсмя. Хохотът му отекна из просторния кабинет, без да направи никакво впечатление на неговия събеседник.

– Двадесет години аз ви чаках да стигнете до успех. Мислите ли, че това е малко? Баща ми направи този институт, хвърли милиони на вятъра и умря на осемдесет и три години, когато вие му обещавахте сто и петдесет години живот.

– На вашия баща не съм обещавал нищо – сухо отвърна французинът.

– И все пак вие говорехте, че хората могат да живеят по сто и петдесет години. Вие ги уверявахте от страниците на вестниците. Нима ще отречете? И с какво се отплатихте? Не ви ли осигурихме всичко, каквото поискахте? Обградихме ви със способни сътрудници, създадохме ви институт, на който можеха да завидят академиите от целия свят...

– И на който днес никой не завивжда!

– Вие обещавахте на всеки човек по един нов живот. Какво стана с него?

Рене Клер нервно се изправи:

– Хората ще го имат! В това съм убеден не само аз, в това са убедени учените от целия свят! Сега повече от всякога аз вярвам, че хората могат да живеят много по-дълго, отколкото живеят днес, и аз ще разреша този въпрос. Ако не успея, ще го разрешат моите ученици! Смъртта вече не е тайната, която беше някога... Воалът на мъглата, с която бе обвивана, прозира все по-силно и пред моите

очи тя постепенно разкрива своята същност. Ще дойде ден и този ден е скоро, когато загадката ще бъде разбулена и същността на биологичния процес на смъртта на живия организъм ще стане известен. Тогава хората ще бъдат господари на живота!

Французинът се обърна към вратата. В този момент той видя пред себе си избързалия Мак Доналд, усмихнат и зачервен.

– Ние, без да искаме, се увлякохме, драги – каза милиардерът, като го задържа, – излишна нервност. Струва ми се, вие не ме разбрахте добре. Аз нямам намерение да закривам института. Искате двеста хиляди – добре, ето ви ги! Аз съм делови човек и може би не се изразих както трябва.

Той се наведе над бюрото си и бързо подписа един чек. После го подаде на французина и позвъни.

– Заповядайте, мистър – отзова се секретарката.

– Донесете закуската, Джейн!

След малко в стаята с поднос в ръка влезе Джейн, едно извънредно красиво русо създание с бледо лице. Тя мълчаливо се поклони и излезе безшумно, като задържа за миг върху себе си погледа на французина.

Милиардерът разбра мисълта му и добави бързо:

– Вие, струва ми се, имахте нужда от секретарка. Ще ви изпратя Джейн още утре. Тя доста дълго се задържа тук.

Той искаше да си върне отново благоразположението на французина. Клер кимна в знак на съгласие.

– И така, драги, аз исках просто да ме информирате за изследванията. Аз също някога съм завършил медицински институт и проблемите на медицината ме интересуват живо. Как мислите?

Ще бъдем ли ние между тези щастливци, които ще живеят два живота?

Французинът мълчаливо запали цигара.

– Неумолимото време ни тласка все напред и напред по пътеката, която завършва с пропаст – започна той. – Тази пропаст аз бих нарекъл смърт. Не можем ли да се спрем, не можем ли да отдалечим този миг? Милиони поколения е вълнувал този въпрос. Какво е смъртта, която идва като естествен завършък на нашия живот? Мигновено явление или продължителен процес, който започва в нас от момента, в който започва и животът. Детето расте, развива се и същевременно неговите клетки остаряват, тъканите се похабяват, в организма се натрупват непотребни, отровни вещества. Част от тях организмът изхвърля. Но друга част остава. Тези вещества са резултат от самия живот, резултат от горенето в клетките. Те предизвикват старостта, те предизвикват и смъртта. Милиони години хората са търсили еликсира на младостта. Някога това се смяташе за фантазия. Сега определено може да се каже – хората могат да се подмладяват, стига да се намери начин, който да накара всяка клетка да изхвърли ненужните и застаряващи вещества или да намали процеса на тяхното натрупване. Но кой ще бъде този щастливец, този велик откривател – дали аз, дали някой от моите ученици, или някой от техните ученици, или човек, който ще се роди след сто години, – никой не може да каже.

Рене Клер говореше с увлечение. Навън притъмняваше. Градът гъмжеше и в дрезгавината по високите етажи на небостъргачите изригваха фонтани неонова светлина, трептяха хиляди реклами.

Плавното течение на мислите на французина, неговите тихо изречени думи отиваха право в съзнанието на милиардера.

Плановете, които назряваха в главата на Мак Доналд, като че рухваха. Той така разчиташе на Института на живота. Не можеше ли да отдалечи оня страшен миг...

Пари!... Защо му бяха парите, когато идваше старостта. И какво значение имаше за него, че щяха да открият еликсира на младостта след години, тогава когато той нямаше да е жив?

Сега той беше на върха на творческите си сили. Познаваше цялата борса. Знаеше ходове, които другите не можеха да предвиждат, към касите му течеше златна река. Отдавна, много отдавна той кроеше план за покоряването на цялата борса, на целия световен капиталистически пазар. И щеше да го направи, ако не му липсваше едно – време!... Крепеше го надеждата за Института на живота. Сега тя рухваше...

– И няма ли начин да продължи животът? – той изказа мисълта си гласно, високо и отчетливо. И веднага след това като изпод земята дочу безстрастният глас на професора:

– Вие много бързате, мистър Доналд. Разбирам ви добре: и вашия страх, и жаждата за живот. Не е приятно да чувствуваш настъпващата старост, когато за теб са достъпни всички удоволствия на този свят и няма вече нищо невъзможно.

Милиардерът глухо простена.

– Разбирам ви – продължаваше французинът с мекия си акцент.
– Но не мога да кажа нищо успокоително... Смешно е да се говори по този въпрос с положителност. Спомням си думите на професор Бахметиев – четох наскоро някои негови трудове... Интересно пише

той за загадката на смъртта. „Човечеството сигурно ще я разреши – казва той, – но кога? След десет, петнадесет или след сто години? На вас ви е безразлично, защото тогава ще сте мъртъв. Какъв е изходът? Много лесен. Подложете се на „анабиоза“. Вие ще заспите и ще се събудите след сто години. Тогава във вашите жили ще вляят еликсира на младостта. Белите ви коси ще почернеят, бръчките на лицето ще се опънат, вие изведнъж ще се почувствувате млад...“ Знаете ли – прекъсна внезапно той, – неговите лекции са били цели митинги някога? Както виждате, той не по-малко от нас се е вълнувал над проблема за еликсира на младостта и това е било преди повече от половин век.

– Бахметиев... Какъв е той?

В очите на французина се мярна присмехулно пламъче.

– Порфирий Иванович Бахметиев е русин. Бил е професор в Софийския университет в България.

– Разказвайте! За какво заспиване говори той?

– Професор Бахметиев е правил опити върху анабиозата – изкуствено замразяване на живи организми и свеждане на техния живот до минимум.

– По-точно казано?

– Бих го нарекъл консервиране. Ще ви обясня накратко. Известно е, че някои видове мъхове при силно изсушаване и при много ниски температури престават да дават всякакви признаци на живот. В това състояние те могат да прекарат десетки години. Изследвайте ги, както щете – няма да откриете нищо, което да говори, че в тях има някакъв живот. Но ето, слагате мъртвите семена във влажна почва, повишавате температурата и забелязвате как те оживяват, как се

превръщат в живо растение. Това нещо може да се наблюдава и с някои живи организми като микроби. Бахметиев направи извода, че всеки жив организъм може да дойде до едно състояние на минимален живот. Тогава обмяната на веществата е почти нищожна. Привидна смърт. Той правил изследвания върху жаби, върху прилепи и най-вече върху насекоми. Постига удивителни резултати. Телата на животните станали като стъклени – при чукване се счупвали със звън. Но щом температурата се повиши, те се съживявали. Той е смятал, че по същия начин може да приспи и хора, да ги събуди, да кажем, след 60-70 години. През това време те няма да остареят, а ще останат на същата възраст, на която са заспали. Така той предлага на тези, които искат да доживеят времето на еликсира на младостта – да се подложат на анабиоза... нещо оригинално. Скок през времето! Скок през вековете...

– Интересно...

– Тогава когато Бахметиев е изнасял своите доклади – около 1905 година, – това е било още фантастика, но за науката то е напълно реална перспектива...

Мак Доналд се наведе напред. Той слушаше събеседника си с голямо внимание. Очите му блестяха.

– А сега не е ли фантастика? – задъхано запита той.

– Сега? – французинът сви рамене. – Само един човек в света се занимава с проблемите на анабиозата – българинът професор Иванов, ученик на Бахметиев. Наскоро четох, че завършил успешно голям опит. Няколко морски свинчета са прекарвали в състояние на анабиоза цяла година. Въпросът засега се свежда до следното: при замразяване водата увеличава своя обем. Ледените кристалчета

разкъсват протоплазмата на живата клетка и тя умира. Животинската клетка не може да се изсуши така, както се изсушават растителните клетки. Затова растителните клетки по-лесно се поддават на анабиоза. Но професор Иванов вероятно е намерил нов, оригинален метод...

Поласкан от вниманието на милиардера, Рене Клер разказа почти всичко, което знаеше за анабиозата. В главата на Мак Доналд вече зрееше нов план. Той мислеше да надживее своето поколение.

Късно вечерта луксозната лимузина понесе професор Клер към Института за живота. До него весело бърбореше Джейн, която бе поела новите си задължения на секретарка на професора.

– Мак е истински добряк, но е много нервен. Непрекъснато работи и има някакви идеи! – говореше тя на французина и звънливо се смееше.

В същото време Мак Доналд стоеше пред разтворения прозорец на своя кабинет и като вдишваше прохладния въздух, повтаряше полугласно: „Анабиоза... Скок през вековете...“

(Следва в бр. 7)

Скок през вековете

Научно-фантастична повест

Д. Янакиев

(Продължение от бр. 6)

Целия си живот професор Иванов посвети на анабиозата, на онова тайнствено състояние на организма, при което животът като че е спрял и от живото същество остава само някаква нищожна искрица, която все пак е живот. Анабиоза – границата между живота и смъртта! Да се доведе живият организъм до нея и да спре на нея, без да премине оттатък. Тогава времето лети, а организмът не остарява, защото стареят само живите, а той е извън живота и същевременно – извън смъртта. Чудно, необикновено и страшно състояние. Така човек може да преспи десетки години и когато се събуди, да се озове в друг век.

Но не за това анабиозата привличаше професор Иванов. Друго търсеше големият учен.

Анабиозата можеше да изиграе огромна роля в медицината.

При изстудяване на тялото можеха да бъдат лекувани тумори и извършвани най-тежки операции. Тези методи се наричаха изкуствен зимен сън. В това състояние на организма бе възможно лесно и безболезнено да се извършат най-сложни операции без опасност за болния. Пред медицината се откриваха необикновени възможности. Болни, за лекуването на които се изискваше продължително време, можеха да заспят и да се събудят тогава, когато ще бъдат освободени от болестта, която ги е нападнала.

Благодарение на средствата, които отпуска Академията на науките, в подземията на вилата на професора, на дълбочина 30 метра, бе изградена голяма лаборатория с модерни инсталации, с десетки електробатерии и хладилници.

Не случайно лабораторията бе построена под земята. Работата по анабиозата изискваше спадане на температурата в помещенията с точност до стотни от градуса. Атмосферните колебания и промените във влажността на въздуха можеха да окажат пагубно влияние. Долу инсталациите в тунелите, автоматизирани и напълно изолирани, създаваха почти идеални условия. Професорът бе предвидил всичко, за да не се нарушава ходът на опитите. Температурата в хладилните камери се поддържаше ниска чрез топлинни помпи-полупроводници. Те изстудяваха камерите за сметка на затоплянето на околното пространство и можеха да работят десетки години без разход на енергия. Простото устройство на топлинните помпи осигуряваше надеждно опитите. Пълната автоматика на машините, които професорът успя да осъществи, му даваше възможност да не се грижи за много неща. А машините бяха нови – последна дума на техниката.

Професорът имаше двама помощници. Единият беше дъщеря му Елена – 23-годишна девойка, завършила преди година Медицинския институт, и научният сътрудник на Академията Петър Пеев, към 35-годишен мъж с вече прошарени коси и винаги сериозно лице. Като студент той се запали по изследванията на професора и вече четиринадесет години работеше с него. Във вилата живееше още и една далечна сродница на професора. Тя бе възрастна жена.

Готвеше, чистеше, грижеше се за всичко и никога не влизаше в лабораторията.

Професорът работеше систематично, с удивителна упоритост. В лабораторията прекарваше по 6-7 часа дневно. По 4-5 часа четеше. Сутрин ставаше в 6, излизаше на терасата по пижама, правеше утринна гимнастика и влизаше да събуди Лена. Закуската минаваше в разговор за предстоящия ден. В 7.30 всички влизаха в лабораторията и там прекарваха до 12.30. След обед професорът спеше около час и след това от 15 часа отново бе до епруветките и колбите. Вечер той четеше в библиотеката си до полунощ. Неделните дни заедно с Лена и Петър прекарваше в София.

Този старец налагаше строгата си дисциплина на всички, които живееха около него. Понякога те се сърдеха, макар че добре разбираха какво голямо значение имаше тя за правилния ход на научно-изследователската работа. Професорът бе винаги весел и със своята бодрост заразяваше всички.

Ето и този ден той влезе засмян в стаята, поздрави и веднага шеговито попита:

– Как са Шаро и Граничарката? Усещат ли какво им предстои?

Пеев, който пушеше до прозореца, изпусна дима и отговори в същия тон:

– Чакат с нетърпение да влязат в камерата. Граничарката се чуди как ще познае кученцата си след две години. Сега те едва ходят...

Професорът седна на стола до масата, взе от бисквитите и с пълна уста продължи:

– Сигурно ще й бъде много интересно...

От кухнята Лена донесе чая и наля чашите.

След половин час тримата бяха долу. Камерата, сандък с дебели стени, направени от някакъв бял метал, бе приготвена за опита. На специален екран можеше да се наблюдава нейната вътрешност. На командното табло светеха различни циферблати. Стрелките бяха в покой. Върху малката масичка беше разтворен дневникът, в който се записваха наблюденията при опитите.

Пеев доведе двете кучета. Те ласкаво въртяха опашки и послушно го следваха. Шаро беше едър овчарски пес с бяла рунтава козина. Граничарката беше вълча порода, но по ръст не му отстъпваше. От време на време тя се обръщаше и жално поглеждаше към вратата. Вън бяха нейните кученца.

– Инжекциите!

– Сега!

Лена вдигна капака на сандъка, където се изваряваха спринцовките, и внимателно ги извади с една щипка. Професорът миеше ръцете си. Пеев завързваше Шаро и Граничарката на малката операционна масичка. На шиите кучетата имаха неголям избръснат кръг. Под кожата се чувствуваше как пулсира шийната вена.

Професорът отключи една вездана в стената каса и извади кафяво шишенце. Пъхна иглата и напълни спринцовката.

– Десет кубика.

Граничарката тихо изскимтя, когато иглата се заби във вената. Професорът бавно натискаше буталото. От спринцовката кафявата течност преминаваше в тялото на животното.

След няколко минути Пеев отвърза кучетата и ги заведе в камерата. Шаро послушно се вмъкна вътре: сви се в един ъгъл и с

очакващи очи загледа хората. Граничарката се опъваше, ръмжеше и когато Пеев затвори вратата на камерата, силно се разляя.

– Часа? – попита професорът, като записваше данните на опита в дневника.

– Девет и десет.

– Включвай!

Тримата не откъсваха погледа си от екрана. В камерата Шаро продължаваше да лежи, а Граничарката се мяташе от стена в стена.

– Етер! – в думите на професора се чувствуваше неговото голямо възмущение. – Достатъчно... – почти прошепна той.

Движенията на кучетата изведнъж се забавиха. Граничарката също легна на пода, протегна лапи и остана така.

– Пресен въздух...

В камерата пропуснаха нов въздух. Циферблатът показа, че етерът е изгонен. Кучетата продължаваха да лежат, без да помръдват. Вътре температурата спаднаше.

– Нашите палавници заспаха – опита се да се пошегува професорът, като вдигна пребледнялото си лице. Дали новият опит щеше да бъде сполучлив? – питаше то.

Двете кучета лежаха вцепенени. Те преминаваха към границите на живота и смъртта.

* * *

– Генерал Колинс от Военното министерство.

– Нека влезе, Кет.

На вратата се появи дребната фигура на човек, облечен в генералска униформа. Той кимна и пъргаво се запъти към милиардера.

– Хелоу, Колинс.

– Хелоу, Мак.

Милиардерът направи широк жест. Човекът седна на посоченото кресло, намести се удобно, огледа кабинета и нервно попита:

– Какво ще искаш, приятелю?

– Малка услуга – късо отвърна милиардерът.

– Например?

– Сведение за един български учен.

– Къде се намира той?

– В България.

– Тогава услугата не е толкова малка.

– Казва се професор Иванов и е биолог – каза тихо Доналд. – Работите му нямат стратегическо значение. Мисля, че всичко ще се свърши лесно.

Генерал Колинс нервно забарабани с пръсти по плюшената облегалка на креслото. Малките му очи гледаха съсредоточено статуетката на жена върху бюрото на милиардера. Той се мръщеше все повече.

– Напоследък работите вървят доста зле! – отвърна той, като отсичаше думите. – Ние почти нямаме хора. Сътрудниците, на които човек може напълно да вярва, остават все по-малко. Но ще се опитам да направя нещо. За какво се касае?

– Нищо особено. Обикновено медицинско откритие. Ще платя колкото е необходимо.

Милиардерът отиде до бюрото си и му подаде един плик.

– Вътре е описано всичко.

Големият опит на професор Иванов завършваше. Две години кучетата престояха в камерите. В трескаво очакване професорът броеше изминаващите дни.

За първи път той проверяваше своите изследвания на сложен организъм, на топлокръвни животни.

Сутринта на 23 септември професорът стана по-рано от обикновено. На няколко пъти той слиза в подземие, връща се горе и отново отива при камерата. Минутите му се струваха часове. Но той беше дисциплиниран. Изкушението да провери по-рано резултата не го надви.

Когато часовникът удари 9, професорът, Лена и Петър бяха до камерата. Мълчаха. Професорът прокара ръка по прошарените си коси. Не смееше да включи ръчката за затопляне. Какво ги очакваше? Провал или успех? Двете кучета лежаха вкочанени. И никакъв признак на живот, нищо, което да подсказва, че сърцата им отново ще забият.

Лена с трепереща ръка завъртява ръчката. Колко дълги им се струват следващите минути. Тишина е погълнала лабораторията... Скрежът по стъклото на камерата започва да омеква, към пода се търкулват капки вода. Живакът в термометъра започва да се покачва.

Челото на професора е оросено от пот. Лена нервно свива юмруци. Дали животните ще се пробудят? Дали анабиозата не бе дала отражение в мозъка и те не бяха мъртви или парализирани?

...Температурата на въздуха в камерата се задържа постоянна, а кучетата все още не дават признаци на живот.

– Не ви ли се струва, че Шаро мръдна? – пита тихо Петър.

Професорът и Лена отговарят почти едновременно:

– Не... – гласовете им са дрезгави, чужди.

...Още десет, петнадесет минути. Те не смеят да се гледат в очите. Надежди, пожелания, планове – всичко сякаш се сгромолясва в някаква пропаст, за да не излезе никога. Не беше ли анабиозата привилегия само на нисшите организми?

Лена се страхуваше да каже, че няма защо повече да чакат. Изчисленото време, за което телата на двете животни трябваше да се затоплят, премина.

Професорът седна и стисна с ръце слепите си очи. Колко силно туптеше кръвта... Лена свали престилката. Петър прибра разпръснатите по масата листа.

...Но какво е това? Тримата гледат и не могат да вярват на очите си. Коремът на Шаро равномерно започва да се повдига.

– Дишат! Те дишат! – крещи Лена.

По вдървените тела на кучетата преминават някакви нервни тръпки, животните сякаш се събуждат от тежък сън. Шаро се изправя, отърсва се, но залита и пада. Граничарката също отваря очи.

Професорът пръв се опомня от голямата радост. Сега кучетата имат нужда от храна.

– Месото! – вика той.

Петър се суети, отключва най-последно вратата на камерата и поставя вътре чинията с прясно месо.

Шаро се довлича до нея и с настървение започва да яде.

* * *

Овощната градина с малка къщичка до вилата на професора бе обявена за продажба. Стариият собственик, който напролет по цял ден ту пръскаше, ту поливаше или подрязваше старите като него дървета, в края на април, когато се пукаха първите пъпки на вишните, ненадейно умря. Месец след това на оградата се появи дъсчица с надпис: „Продава се. Справки тел. 7-51-23.“ На градинската врата увисна голям катинар.

Дълго време в градината не влезе никой. Пътечките прораснаха с трева. Закованите дъски по прозорците на къщата потъмняха. Винаги белосаните стволоче на дърветата се напукаха и почерняха. Катинарът на вратата се покри с ръжда.

Есента позлатяваше листата на дърветата, когато един следобед Петър забележа в овощната градина нов човек. Беше среден на ръст, на около 35 години, със слабо мургаво лице. Имаше много черна права коса, грижливо причесана назад. Като видя асистента, непознатият се усмихна и дойде до оградата. Походката му беше гъвкава и силна – издаваше добрия спортист.

– Добър ден – поздрави усмихнат той. – Аз ще бъда новият ви съсед. Казвам се Владимир Раевски. По професия – преводач от английски и френски.

– Доктор Пеев – подаде ръка през оградата Петър.

– Моята работа изисква спокойствие – продължи Раевски, като огледа с възхищение градината. – От две години търся подобно място. Мисля, че тук човек може спокойно да работи. Превеждам Шекспир. У нас още няма хубави преводи на неговите сонети.

На вратата на къщичката се появи млада жена и го извика.

– Един момент, скъпа – отвърна Раевски, като се поклони на научния сътрудник. – Беше ми много приятно... Но трябва да бързам. Днес се пренасяме...

Той пъргаво се затече към къщата.

В голямата столова, която служеше за всекидневна, Петър намери професор Иванов. Той седеше на своя широк стол и си играеше с двете кучета. Шаро и Граничарката се галеха, изправени на задните си крака. Предните им лапи лежах на коленете на професори. Очите на кучетата ласкаво следяха всяко негово движение.

– Днес е осмият ден – каза професорът на Петър. – Шаро и Граничарката са добре. Виж как играят.

Професорът зарови пръсти в гъстата козина на главата на Граничарката. Тя радостно изляя.

– Още се чудя как можахме да не съобразим, че козината ще попречи телата да се затоплят бързо. Само как се изплашихме... – той весело се смееше и продължаваше да гали кучетата.

Всекидневната беше обзаведена в народен стил. В средата имаше маса с четири стола. Покрай стената – миндер с дълги възглавници. Два големи прозореца гледаха към Витоша. Подът беше постлан с дебел чипровски килим. Цялата северна стена беше заета от библиотеката на професора. В неговата стая вече нямаше място за повече книги.

Професорът отстрани кучетата и разтвори книгата, която лежеше на коленете му. После подчерта едно изречение и се обърна към Петър:

– Мисля, че е време да преминаем върху опити с още по-висши организми – човекоподобни маймуни. Утре ще направим искане до Академията.

– Днес Лена е там.

– Пратих я да говори с академик Петров.

Във всекидневната влезе леля Венета – четвъртият човек, който живееше във вилата. И като добра домакиня веднага се разсърди, щом видя кучетата.

– Вън! Вън! – завика тя, като хвана кучетата за каишките и ги повлече към вратата. – Ще изпоцапат всичко.

– Дядо Димовата къща вече е продадена – каза Петър, като седна до професора. – Днес новият собственик се пренася.

– Хм... Какъв е той?

– Млад човек. Преводач. Казва се Владимир Раевски.

Двамата не говориха повече за новия съсед. Имаха много друга работа. Предстояха нови опити и изследвания.

* * *

Ото Вернер – понастоящем Владимир Раевски, преводач от немски, френски и английски, живееше в България от 1940 година. Той беше сирак, осиновен от търговеца на тютюни Раевски. Когато го осиновиха, бе 19-годишен. Баща му бе загинал като офицер от командния състав на една подводница. Майка му и роднините загинаха при бомбардировките на Берлин.

Може би търговецът Раевски искаше да подобри връзките си с немските вносни централи или може би просто искаше да има наследник от чиста арийска раса. Съображенията знаеше само той. Но един ден няколко германски вестника поместиха между

многобройните реклами съобщението, че българският търговец Марин Владимиров Раевски осиновява сина на поручик Вернер, загинал като герой. Нищо повече.

В същия ден Ото отпътува с новия си баща към България, който му даваше първите уроци по български език.

(Следва)

Скок през вековете

Научно-фантастична повест

Д. Янакиев

(Продължение от бр. 7)

Още през август 1942 година Раевски промени поданството на сина си. С малък бакшиш той успя да уреди в регистрите на общината да го водят като българин по произход. Така Ото Вернер се превърна на Владимир Раевски. Но търговецът не беше предвидил, че ръководителите на немското разузнаване не забравят своите сънародници.

Ото Вернер получи първата си задача в началото на 1943 година и няколко месеци по-късно бе произведен в лейтенант от германското разузнаване.

Есента на 1946 година по витрините на софийските книжарници се появи книга с избрани стихове от Хайне. Върху първата страница със ситни букви бе написано името на преводача: Владимир Раевски.

Ото Вернер бе останал в сянка. В зениците на сините му очи се затаи пламъче, което проблясваше, когато нощем лейтенантът слушаше комуникетата на главната квартира.

Останал сам в тила на врага, Вернер трескаво работеше. Той вярваше в победата на Германия и искаше да умре за нейната слава. Той беше роден войник, възпитан сурово от своя баща и отрядите на „Хитлер югенд“. Мечтаеше за подвиг, който да впише името му при имената на прославените бойци – асове на войната.

Но един ден връзката с центъра прекъсна. Напразно Вернер чакаше до радиопредавателя и търсеше познатия сигнал. Месец покъсно настъпи катастрофата. Фюрерът не можа да използва новото оръжие. Берлин падна. Под неговите развалини бяха погребани и мечтите на Ото Вернер...

Колко тежки бяха тия дни. Той скри грижливо военната си легитимация, с немска акуратност прегледа всичките си книжа и унищожи това, което би могло да го компрометира. Основното познаване на двата езика и голямата му култура му помогнаха лесно да намери работа като преводач. Внимателно следеше политическите събития и мислеше за реванша. Германия не биваше да остане победена. Но как той можеше да иде там?

Раевски не предполагаше, че военната му кариера ще започне отново.

Той прие предложението да задигне резултатите от изследванията на проф. Иванов, доволен, че не е забравен.

Младият немец бе съобразителен и много умен. Той преценяваше, че да се откраднат резултатите от изследванията на професора, не е трудно. Ако ги откраднеш, му обещаваха спокойно прехвърляне в Западна Германия и осигуряване за цял живот.

А той искаше да се върне там!

Как можеше да се влезе в кабинета на професора?

Раевски не допускаше и най-малката възможност да научи нещо повече за вилата. От своята стая с бинокъл наблюдаваше прозорците, чертаеше по въображение нейното вътрешно устройство.

Той лесно установи, че във вилата живееха четирима души: професорът, дъщеря му, асистентът и старата жена, която вероятно беше нещо като домакиня. Раевски я виждаше да изтърсва завивките винаги от балкончето на южния прозорец на втория етаж, а не от голямата тераса. Това го караше да предполага, че спалните бяха горе. Горе вероятно всеки имаше своя стая. Но дали там беше кабинетът на професора, не можеше да се отгатне. Да си уреди на втория етаж кабинет един седемдесетгодишен човек, му се струваше малко вероятно. По-възможно бе кабинетът да е на първия етаж. Но къде точно? Срещу терасата бе всекидневната – просторна стая, в която на обед се хранеха обитателите на вилата. От северната страна бе кухнята. От изток – главният вход. Къде тогава бе лабораторията?

Колкото и да чертаеше, каквито и комбинации да правеше, Раевски не можеше да разбере с положителност вътрешното устройство на вилата. Да влезе в нея нощем, не смееше. Двете кучета, които напоследък тичаха из двора на вилата, злобно ръмжаха и показваха острите си зъби, щом той наближеше оградата. Те го подушваха веднага. Той им хвърли месо, но те не го ядоха. Налагаше се да бъде предпазлив. Една погрешна стъпка и задигането на материалите по изследванията можеше да стане неимоверно трудно.

Той намери изобретателен ход.

Беше два часът през нощта, когато Раевски натисна звънеца на пътната врата на вилата на професора. Професорът го чу като в просъница. Той отмахна одеялото и се ослуша. Звънеше се. Кой

може да бъде по това време? Професор Иванов посегна и запали нощната лампа. Стана, излезе в коридора и попита по домофона:

– Кой звъни?

Чу се разтревожен мъжки глас:

– Вашият съсед, Раевски. На жена ми неочаквано ѝ стана много зле. Позволете да се обадя по вашия телефон за бърза помощ.

– Момент, моля.

Професорът бързо се облече. Какво ли бе станало на хубавата млада жена? Дали да събуди другите? Не, няма смисъл. Защо да се тревожат посред нощ!

Той взе слушалката си, инжекции за поддържане на сърцето, някои медикаменти за първа помощ и излезе.

Навън лежеше прохладна есенна нощ. Тиха, светла. Безброй звезди блещукаха на небесния свод. Витоша тъмнееше и от нейните гори появяваше ветрец, който залюляваше от време на време листата на дърветата.

Пред пътната врата чакаше разтревожен млад мъж.

– Идвате вие, другарю професор? – извика с благодарност той.

– Затова съм лекар – отвърна Иванов, малко стеснен от възторга, с който бяха казани тези думи.

В спалнята професорът завари младата жена да лежи пребледняла. Тя едва поемаше дъх. Погледът ѝ блуждаеше. Лицето бе оросено с пот...

Професорът постави слушалките. Още първото допирание бе достатъчно: дейността на сърцето бе силно нарушена.

– Котлон и вряща вода. Веднага! Трябва да обваря спринцовката.

Мъжът тичешком отиде в кухнята.

– Водата ври, другарю професор – дойде след няколко минути той.

– Поставете тази спринцовка.

Малко след това постави инжекцията. Болната се почувствува по-добре.

– Какво сте правили днес? Не мога да си обясня нейното състояние.

– Нищо. Тази вечер четохме повече, пихме няколко кафета... Въобще ние много пием кафе.

– Ето оттук е дошло. Вашата жена има слабо сърце и да пие силно кафе за нея не е полезно. Особено ако пие много, може да се стигне дори до тежки сърдечни кризи.

– Мислите ли?

– Да, мисля. За нея е необходимо пълно спокойствие и никакви възбудителни за нервната система напитки.

– Добре, другарю професор.

– Утре тя ще е добре, като че нищо не е било, но вие трябва да спазвате моите съвети...

Двамата излязоха в градината.

– Позволете...

В ръката на мъжа професорът видя банкнота.

– Не, няма нужда – строго каза той.

Мъжът наведе глава.

– Извинете, не зная как да ви благодаря...

– Нищо, нищо...

Двамата се разделиха пред вратата на вилата. Няколко мига Раевски стоя, без да помръдне. После неочаквано се обърна и изчезна в тъмнината.

* * *

В края на януари Мак Доналд получи от генерал Колинс първия доклад. Той го прочете на Рене Клер.

„Изследванията, които професор Иванов в България извършва върху анабиозата, вървят успешно. Две кучета са прекарали в анабиотично състояние цели две години. Още официално не се съобщава нищо. Професорът залага нови опити и продължава лабораторната си работа над открития препарат анабиотин, който помага на организма да се приспособи към състоянието на анабиозата. В момента в камерата се намира една маймуна.

Каква е стойността на направените досега открития, не мога да определя. Имам обаче впечатлението, че професорът трескаво подготвя нов опит, доколкото усещам, с хора. Но в него става голямо колебание. Не е напълно уверен дали човешкият организъм ще издържи анабиозата. Той е човек с голямо чувство на отговорност – може би по-голямо, отколкото трябва, и същевременно с много настойчивост и упоритост. Мисля обаче, че доста трудно биха му разрешили да направи опити върху хора въпреки редицата успехи, които той бележи...“

– Какво ще кажете? – се обърна Мак Доналд към французина, който внимателно изслуша доклада.

Французинът гледаше някъде през прозореца. Лицето му беше все така спокойно. Но зад синкавите жилки, които прорязваха неговото бледо високо чело, се чувствуваше будната мисъл. То

изглеждаше просветлено, окрилено от мечтите за високи идеали, за гениални открития. Големият учен презираше хората на финансовия свят и все пак трябваше да им отдава нужното уважение. От тях зависеше съдбата на неговите търсения.

– Ако ние имахме при нас този българин, бихме разрешили вашата задача в най-близко време!

Мак Доналд се изправи:

– Ще го поканим да дойде. Ще му осигурим всичко, каквото иска.

– Не вярвам да дойде.

– Ще дойде! – милиардерът блъсна с длан кадифето на фотьойла. – Щом аз го поканим, ще дойде.

– Не вярвам! – французинът повтори фразата с настойчивост. – Вие нямате понятие от много неща! – той изрече последните две думи натъртено, с една безапелационна подчертаност която накара Мак Доналд да почервенее.

– А защо дойдохте вие? – попита предизвикателно Доналд.

– Защото исках да разреша проблема за дълголетие, а в моята страна нямаше човек, който да ми даде средства. Там има кой да даде средства – държавата!

– Хм...

– Ние можем само да се възхищаваме на успехите на българина.

Мак Доналд стана и направи няколко крачки из кабинета. Това той правеше винаги, когато беше ядосан или искаше да се измъкне от някое неудобно положение.

Настъпи пауза. Французинът мълчаливо пушеше. Синкавият дим на цигарата се разтапяше и изчезваше във въздуха. Кабинетът блестеше в своето великолепие.

– Слушайте, Клер, как мислите, много ли ще ви помогне откритието на българина?

– Да. Ако човекоподобната маймуна преживее анабиозата, значи ще я преживеят и хората.

– Не може ли в името на международното научно сътрудничество да помолим професор Иванов да разкаже на света за своята работа?

– Съмнително е дали ще се съгласи. Той ще чака да завърши своя труд и тогава ще публикува резултатите.

Те говориха още дълго. След като изпрати французина, Мак Доналд отново прочете донесението на Раевски.

Плановете му полека-лека се осъществяваха. Дали обаче маймуната щеше да преживее анабиозата? Този въпрос го вълнуваше не по-малко, отколкото вълнуваше и професор Иванов.

* * *

Маймуната преживя анабиозата.

Раевски, който успя да стане близък с професора, бе един от първите хора, които узнаха това.

Той видя маймуната в една клетка в лабораторията на професора. Тя беше събудена по-предния ден. Животното се чувствуваше добре. Сякаш бе преспало дълъг сън.

Настъпваше мечтаният час.

Професор Иванов, Лена и Петър Пеев бяха уверени в своя успех. Безпогрешно – без никакви отклонения, протичаха опитите. Тайната на анабиозата несъмнено бе открита. Анабиотинът още от самото начало се оказа прекрасен препарат. С него се улесняваше изстудяването, без да се образуват в протоплазмата ледени

кристалчета. Това бе решаващото. Изстуденото тяло, наглед безжизнено, запазваше някаква искрица от живот. Необходима бе топлина, която да разгори искрицата, за да затупти отново сърцето, за да запулсира кръвта, да се стопли тялото и замръзналият отново да оживее, без да има никаква представа за времето, което е прекарал в анабиоза.

Раевски забеляза, че напоследък професорът ставаше неспокоен.

Една неделя, когато отиваше да го покани да идат до Искъра за риба, той забеляза в стаята върху масата писмо на някаква бланка. Няколкото мига, в които професорът излезе да се облече, му бяха достатъчни, да хвърли върху писаното бегъл поглед.

„Академията смята, че е твърде рано да се говори за опити върху хора, дори и да има желаещи. Необходими са още няколко по-продължителни опити върху маймуни. За тази цел ви се отпускат...“

Раевски не можа да дочете края, защото в коридора се чува стъпки. Но това му беше достатъчно. Ето защо напоследък професорът бе така намръщен.

Откакто опитът с маймуната успя, германецът правеше планове как безнаказано да преснима записките върху анабиозата. Той много се страхуваше, че ще се заблуди всред различните папки с материали и бележки, които професорът имаше. Затова четеше медицинска литература, учеше латински названия и дебнеше подходящия момент. Но сега писмото, което прочете, разкриваше нова възможност. Как ли биха погледнали професорът, Лена и асистентът на предложението да идат в Америка и там да правят опити върху хора, колкото си искат.

Трябваше да се подхвърли тази идея.

Сгоден случай му се удаде още същия ден. Беше неделя и професорът прие с радост да идат за риба. Лиза, хубавата жена на Раевски, ги изпрати.

– Да не закъснявате! – извика им на изпращане тя.

– Няма. Ще се върнем привечер.

Раевски шофираше изкусно малката кола. Професорът седеше до него и се любуваше на красивия пейзаж.

– Превеждам интересна книга – подхвана разговора Раевски, като не изпушаше очи от асфалта и увеличаваше скоростта. – Разказва се за търсенията на един хирург. Той открива метод за присаждане на жива тъкан. С него смята, да направи революция в науката. Но е вече стар и бърза да завърши започнатия труд... ако обичате, подайте ми цигара.

Професорът подаде цигара на своя приятел. Той я стисна между устните си и замълча.

– Как ви се струва, да намалая малко?...

Колата летеше по правото шосе. Стрелката на скоростомера се движеше между 90 и 95 километра.

– По-добре намалете. Тъмно е, може да спукаме гума.

– Вярно...

Стрелката, като се колебаеше, заслиза надолу – 80... 70... 65...

– Това е достатъчно.

Раевски мълчаливо пушеше.

– Шосето ме изкушава да вдигна скоростта – усмихна се той.

– Защо не разказвате за книгата?

– Интересно ли ви е?

– Да, разправете.

– После хирургът се влюбва в млада жена. Последната любов в живота му го импулсира. Работи денонощно. Не знае миг почивка. Следват успех след успех. Остава да се приложи неговият метод за хирургия върху хора. Но тогава се изпречват учени, които не вярват в неговите изследвания. Те смятат, че не бива да са рискува животът на болните тогава, когато методът не е напълно проверен. Искат да продължат опитите с животни. Професорът е отчаян. Чувства, че неимоверният труд го е изтощил. Няма да доживее деня, в който човечеството с благодарност ще изговаря неговото име. А иска да се порадва на своя труд. Една вечер той се разхожда край Сена с мисълта да свърши със себе си. Действието става във Франция. Тук вижда девойка, която иска да се хвърли в реката. Той я спасява. Двамата разговарят. Тя му казва, че е решила да умре и нищо не може да я спре. Щом той я остави и си иде, тя ще скочи в реката. Тя го пита защо той е нещастен и също се стреми към смъртта. Хирургът ѝ разказва целия си живот, за недоверието, с което посрещат неговия труд, за това, че той е прав, но няма да има време да докаже правотата си. Тя се съгласява той да я оперира. Нали и без това е решила да умре. Хирургът приема... Операцията минава напълно успешно. Хирургът има световно признание и слава. Същата нощ, когато го чествуват, девойката се самоубива. Тя му оставя писмо, в което пише, че се радва, че поне той е щастлив. Нейното щастие е избягало. То никога няма да се върне. Тя намира спокойствие само в смъртта.

Раевски захвърли загасналата цигара. Професорът мълчеше.

– Защо е този край, защо девойката трябва да умре? – каза след малко Иванов. – Струва ми се, че е лошо измислено, лошо измислено от началото до края...

– Романът е хубав, вярвам, че ще го издадат.

– А аз не вярвам.

– Вие сте учен.

– Но и читател.

– Как мислите, правилно ли постъпва хирургът, като оперира момичето?

Професорът не отговори веднага.

– Не зная. Ако е бил напълно уверен в своя успех, струва ми се, да – каза той.

– Чувал съм, че в Америка и въобще на Запад много млади хора с удоволствие се съгласявали да извършват върху тях различни опити. Разбира се, срещу заплащане.

– Това е унизително. Това е под достойнството на човека. Това е унизително както за този, който търгува с живота, така и за този, който използва неговото нещастие! – в гласа на професора звучеше възмущение.

– Защо? Ученият прави опити – опита се да отвърне равнодушно Раевски.

– Да разполагаш с живота на хората, като използваш лошото материално положение, в което са изпаднали, е равносилно на престъпление.

– Но все пак има напълно здрави хора, които доброволно са готови да помогнат на науката... Случаят с тази девойка. Тя е

решила да умре, но преди това помага да се постигне успех в световната наука и след това се самоубива.

– Най-голямата глупост и най-страшното престъпление. Нищо не я оправдава...

Замълчаха. Но по тона на професора Раевски разбра, че всяко предложение ще бъде крайно нетактично от негова страна. Професорът не бе от хората, които можеха да се поддадат на такава съблазън.

* * *

И все пак писмото на Академията беше разстроило много професора.

– Защо? – питаше се той и сам си отговаряше. – Те са прави. Те гледат отстрани и виждат точно. Аз не мога да бъда безпристрастен и спокойно да преценя.

Същевременно той се вълнуваше. Той страшно желаше час по-скоро да изпита анабиозата. В душата си не беше убеден, че е необходимо да се бави. Напротив! Необходимо бе да се бърза, да се овладее анабиозата, да се изучи нейното въздействие върху хората и тя да навлезе е медицината като метод, който да даде решението за успешното лекуване на злокачествените тумори. Вечер той дълго се въртеше в леглото. Ставаше, четеше и не можеше да заспи.

Имаше ли право той, научният работник, уверен в своите постижения, да прекрачи забраната на Академията и сам, на своя отговорност, да извърши рискованите опити. В душата си бе дълбоко уверен в своята правота. Не биваше да му се бъркат.

Но кой ще е този, който ще застане в камерата на границата между живота и смъртта? Не е ли най-добре първият опит да направи със себе си? Ако би сбъркал, поне нямаше друг да плаща за грешките му.

Резултатите, получени в лабораторията, бяха блестящи. Свойствата на анабиотина да довеждат живата клетка в анабиотично състояние без никакви изменения в нейната структура се потвърждава навсякъде.

Защо тогава трябваше да протака?

(Следва)

Скок през вековете

Научно-фантастична повест

Д. Янакиев

(Продължение от бр. 8)

Тези въпроси вълнуваха не по-малко и Лена. Тя бе прочела писмото на Академията и също трескаво мислеше. Трябваше ли да се бавят?

Дързостта е присъща на младостта. Младостта с пълна сила се хвърля навсякъде, стига да е запалена от една разумна идея. Желанието за подвиг ѝ е присъщо.

Лена участвуваше в научната работа на своя баща със съзнанието, че върши нещо голямо, което час по-скоро трябваше да завършат.

Но кой пръв би се подложил на анабиоза?

В анабиотично състояние те извършиха върху маймуната малка операция. Операцията мина точно така, както предполагаша. Но да се прави опит с болен – още не биваше. Защо тогава тя да не влезе в камерата? Какво? Страхуваше ли се?

Разбира се, че не! Тя помнеше хилядите опити върху морските свинчета, хилядите отчайващи резултати, които караха баща ѝ да пребледнява и ходи с дни като болен. Колко годишен е бил той, когато се е заел с анабиозата? Той ѝ разказваше че проблемът за анабиозата го е вълнувал още като студент. Още тогава той слушал лекциите на Бахметиев и се запалвал по неговата идея. Той бил

един от малцината студенти, които имали възможността да посещават малката лаборатория на големия учен.

А после?

Още откак можеше да си спомни своето детство, тя виждаше баща си, облечен в бяла престилка, малко приведен и мълчалив. Те винаги живееха в институтите, в които той работеше. Преди осем години баща ѝ стана член-кореспондент на Академията, а две години по-късно на негово разположение бе дадена вилата с нейната подземна лаборатория.

Годините изминаваха в непрекъснати търсения, изследвания, опити. Най-после препаратът, който можеше да помогне живата клетка да се приспособи към ниските температури, без да застине, бе открит. Но колко усилия бяха необходими, докато той да влезе в действие. Колко морски свинчета останаха завинаги замразени, без да могат да се събудят. Закономерностите се разкриваха пред изследователите една след друга и те се задълбочаваха все повече в същността на проблема. Успехите започнаха да идват. Зайците, кучетата, маймуната преживяха анабиозата, без никакви забележими повреди. Изглеждаха дори по-жизнени. Нищо във функциите с вътрешна секреция не се беше променило. Не беше ли това точен признак за пълния успех? Ако бе забелязал и най-малкото нарушение в обмяната на веществата в маймуната, баща ѝ би правил още десетки опити с маймуни. Но такова изменение нямаше. Биваше ли тогава да се бавят?

Решителността зачервяваше лицето на девойката.

Не друг, тя щеше да влезе в камерата... Тя бе уверена, че нищо лошо няма да се случи. Просто щяха да убедят всички в своята правота и да спасят живота на хиляди болни.

* * *

Тази вечер тримата дълго спориха.

Професорът не искаше и да чуе да направи опита с друг. Но накрая бе принуден да ги послуша. Неговата преклонна възраст би се оказала фатална. Имаха ли право обаче да рискуват живота на Лена или Петър?

Те двамата настояваха енергично. Никой не искаше да отстъпи на другия.

– Какво има за мислене, татко? Ние открихме анабиозата, ние ще докажем, че тя е валидна за хората. Малко ли са случаите в науката, когато велики откриватели в медицината са изпитвали своите серуми най-напред върху себе си? Кой повече от нас вярва в анабиозата? Никой! Толкова години живяхме ден и нощ с нея. Ако ние не вярваме в успеха, нямаме право да рискуваме живота на друг, бил той тежко болен. А ако вярваме, защо например аз да не се подложа на анабиоза – говореше Лена.

Нейните разсъждения бяха верни и професорът в себе си го признаваше. Искаше да се съгласи с нея и не можеше. Обичаше дъщеря си повече от всичко в света.

След разговора професорът разстроен се върна в стаята си. Някакво раздвоение го беше обхванало. Раздвоение между големия учен и бащата.

И все пак Лена беше права. Вярваше ли той в анабиозата, щом я спираше? С какво право щеше да постави в камерата други хора?

Тежка задача!

Челото на професора гореше. Навън бе облачно. Кога се беше спуснала нощта той не бе разбрал. Духаше вятър и дърветата шумоляха.

Той отвори прозореца. Светкавица проблесна и разкъса за миг тъмнината. Освети градината, беседката и пейките, дърветата в градината, разлюляната планина.

Вятърът изведнъж духна силно, блъсна крилата на прозореца. Няколко светкавици проблеснаха, чу се далечен тътен и силен дъжд рукна като из ведро. В стаята заедно с ромона нахлу прохлада и мирис на прясна трева.

Професорът не затвори прозореца. Той остана така замислен, натъжен. Какво го чакаше след няколко месеца? Дали щеше да доживее до следващата пролет? Дали щеше да види резултата от толкова годишния си труд?

Напоследък се задъхваше все по-често. Дългогодишният, често пъти изнурителен труд бе отслабил постепенно сърцето. Нужно му бе често голямо напрежение на волята, за да се държи на крака...

Лена... Дали беше права Лена, като искаше да влезе в камерата? Или Петър...

Той още не можеше да реши.

* * *

– Какво ще кажете, професор Клер?

Мак Доналд подаде на французина лист, на който с пишеща машина бяха написани десетина реда.

Рене Клер го пое бавно, сложи очилата си. В следващия миг лицето му се преобрази. Не остана и сянка от спокойното равнодушие.

– Не се ли съмнявате в достоверността на данните? – попита бързо той.

– Не.

– Откъде ги имате? В пресата не съм срещал нищо!

– Имам ги от сигурен човек.

– Не мога да си обясня защо вестниците не пишат. Това е първият подобен случай в световната наука.

– Професор Иванов искал да изпита анабиозата върху хора. Дотогава смятал да мълчи.

– Странен човек.

– Това е в наша полза, Всичко ще свърши съвсем безшумно. Без никой да узнае.

– Смятате да отвлечете професора?

– Не... Това е много трудно.

– Тогава?

– Ще го поканя да гостува на нашия институт и тук ще му предложи да изпита анабиозата.

– Вярвам ще го пуснат. Ако жертвуваме няколко негри, за черното им племе няма да е кой знае каква загуба.

– В краен случай вие ще използвате неговия метод.

Мак Доналд ехидно се засмя.

Същата вечер до малкия радиопредавател Раевски стоеше в очакване. Беше един часът след полунощ. Той нервно погледна часовника. Уговореното време бе дошло. Апаратът тихо бучеше.

Няколко минути изминаха. Немецът се бе превърнал в слух. Готвеше се да затвори апарата, когато чу очакваните сигнали. Той натисна копчето на магнетофона. Лентата започна да се върти.

На другия ден Раевски дешифрира съобщението и изтри записа от магнетофонната лента.

Нареждането бе категорично. Да действа веднага, както намери за уместно!

* * *

В подземната лаборатория на професор Иванов имаше две камери за анабиоза. Едната от тях – по-голямата – бе изолирана встрани от подземния тунел. Тя бе направена допълнително по личните указания на професора и дори не фигурираше в плана на вилата. Никой освен Лена и Петър не знаеше за нейното съществуване. Нисък тесен тунел водеше към камерата. Към главния тунел той се затваряше с два големи каменни блока. Няколко плътни, влизаци в стената врати осигуряваха пълна изолация.

Камерата бе подготвена за големи опити. Топлинни помпи от полупроводници я охлаждаха. Устройството им бе такова, че те използваха топлината на горния земен пласт, за да поддържат в камерата необходимата ниска температура. Автоматиката беше пълна.

Затова именно в тази камера професорът реши да направи големия опит. Вътре щеше да влезе Петър.

Беше 9 часът вечерта на 18 май. Асистентът седеше на кушетката в лабораторията. Мълчаха и тримата. Чуваше се само тракането на лъжичката по стъклената чаша, в която Лена

разбъркваше дезинфекционната течност. Лицата им бяха преbledнели, съсредоточени.

– Достатъчно ли е?

Баща ѝ хвърли бърз поглед.

– Добре.

– След малко ще приготвя душа.

Преди да влезе в камерата, бе необходимо Петър да се дезинфекцира, да облече стерилизирани дрехи.

Последните приготовления бяха привършени.

Лена взе спринцовката и отвори първата ампула. Петър подаде лявата ръка. По устните му за миг трепна усмивка.

– Хайде.

Професорът хвана ръката му, напипа с пръст вената. Тънката игла се плъзна под кожата.

Лена приготви втората ампула.

– Да тръгваме.

Петър погледна часовника си.

– Време е. След пет минути препаратът почва да действа.

Професорът мълчаливо кимна. Петър стана и тръгна пръв. След него професорът. Лена вървеше с широко отворени, уплашени детски очи. Истина ли бе това? Искаше ѝ се да извика: „Спрете!“, но те вървяха по тунела и свиха по отворения вход към камерата.

Петър влезе сам. Не биваше дори да се целунат. Той се пазеше да не се опира до околните предмети.

Зад него затвори вратата.

Професорът натисна включвателя. Лена стисна очи... Полъхна хлад...

* * *

Грохнали от умора, двамата се върнаха назад. Всяка крачка бе огромно усилие. Какво напрежение на волята бяха претърпели. Всеки миг им се искаше да извикат: „Стига!“ Да спрат и никога да не помислят за анабиозата. Твърдото решение и волята на учения надделяха над чувствата...

Сега Лена не можеше повече да удържи. Тя заплака, цялото ѝ тяло затрепери като уплашена птичка.

– Татко!

– Да... – професорът като в сън се обърна.

– Върни се. Събуди го...

– Вече е късно. Дали ще го събудя сега, или след два месеца, или след две години е все едно... Анабиозата действа.

Той затвори внимателно вратите, спусна каменните блокове. Входът се закри. Големият облицован тунел стана пак, какъвто бе и какъвто го познаваха сътрудниците на Академията.

Двамата бавно се изкачиха по стълбата и излязоха в коридора. Но изненадано се спряха. В кабинета на професора светеше! Кой можеше да бъде там?

Без да съобрази, професор Иванов блъсна вратата.

Няколко изстрела отекнаха в нощта.

* * *

– Капитан Йонев, докладвайте по делото професор Иванов.

– Другарю полковник, от проведеното следствие във връзка с убийството на професор Иванов, дъщеря му Лена Иванова и далечната сродница на семейството Венета Петканова, която е живеела заедно с тях, се установи следното:

Професор Иванов е работил върху проблемите на анабиозата. В тази насока е постигнал големи успехи. В лабораторията на професора бе намерен втори екземпляр от неговите записки, които дават за това безспорни данни. Заедно с професора работи като асистент лицето Петър Пеев, роден на 27 април 1921 година в село Воевода, Беленско. В нощта на убийството същият е изчезнал.

Бюрото на професора бе намерено разхвърляно. Върху него имаше отпечатащи от пръстите на професор Иванов, дъщеря му и асистента. Други отпечатащи нямаше. В лабораторията всичко е в порядък. Вероятно престъпникът не е влизал там, защото е знаел, че професорът държи документите в кабинета си.

Професор Иванов е бил убит с два изстрела в момента, в който вероятно е изненадал крадеца на своите записки. Лена е убита в коридора, когато тичала към баща си. Венета Петканова е убита по стълбата, като е слизала от втория етаж. Лампите в коридора са горели. От някои признаци, като начина, по който са паднали телата, израженията на лицата на убитите, може да се съди, че те са познали крадеца на документите.

Този крадец е изчезналият асистент на професора. Примамен от мисълта за световна слава, той е решил да открадне записките на своя професор и избяга зад граница.

– Мислите ли, че престъпникът е напуснал страната?

– Няма никакви данни. Но намереният втори екземпляр от записките на професор Иванов ще докаже на целия свят кой е истинският откривател. Академик Згуровски заяви, че тези записки определят професор Иванов като един от най-големите учени на нашето време.

– А какво стана с Раевски?

– Раевски е изчезнал същия ден. В издателството се обади по телефона, че заминава на почивка. Обърнахме всички почивни домове, но никъде не го открихме. Предполагам, че той е организаторът, който е подтикнал Пеев към престъпление.

– Откъде обаче сте сигурен, че Пеев е престъпникът?

– Той е бил през нощта във вилата.

– Е?

– Това фактите доказват безспорно! Намерихме дрехите му. Той се е преоблякъл – вероятно за да премине границата. Иначе той щеше да бъде привлечен от гърмежите и също тъй убит от престъпника. Тази нощ Петър Пеев не си е лягал. Леглото му е оправено. И ако той не е виновен, то къде е сега? Отвлечен? Щеше да има следи от насилие!

Полковникът се замисли. При данните, с които разполагаха, разсъжденията на капитана бяха вероятно най-верните.

В стаята влезе млад лейтенант.

– Другарю полковник, съобщение от границата.

Полковникът взе подадения му лист, погледна го и гласно прочете:

„Снощи в граничния район Т-2, застава 46, направиха опит да преминат границата група въоръжени бандити. Бандитите бяха разпръснати. Четирима са убити. Между тях е и търсеният Владимир Раевски или Ото Вернер. В него не са намерени други документи освен едно фалшиво разрешително за движение в гранична зона, фалшив паспорт на името на Никола Пранев и около половин килограм златни монети.“

* * *

Мак Доналд притежаваше документите. Големият план влизаше в действие. Владимир Раевски бе мъртъв, но записките на професора бяха донесени на милиардера чрез дипломатическата поща в голям луксозен плик.

В „Института на живота“ веднага пристъпиха към опити. В лабораторията откриха състава на анабиотина и го получиха в чист вид. Незабавно бяха направени няколко хладилни камери. За около месец всичко бе готово. Мак Доналд потъркваше ръце. Той бързаше по-скоро да се убеди, че всичко е истина.

– Елза!

– Да, мистър!

– Защо се бави още Клер? Закъсня вече седем минути. Необходимо е да се напомни на този французин, че аз не обичам да чакам.

– Сега ще го потърся, мистър.

Мак Доналд се разходи из кабинета. Спря до бюрото и завъртя малката желязна статуетка на левия му ъгъл. Една колона се отмести. Отвори се вход към уютно и много луксозно мебелирана стая. Стените ѝ бяха тапицирани със син копринен плат. Тежки завеси се спущаха пред единствения прозорец. Подът бе застлан с най-скъпи кожи. Имаше едно легло с балдахин, огледала по всяка стена и няколко скъпи картини.

Доналд седна на леглото и поглади с ръка ярката копринена покривка. Той се погледна в огледалото. Остаряваше. Бръчки покриваха лицето му. А той искаше да живее, искаше да бъде господар на живота, да стане финансовият покорител на света.

Напоследък политическите събития го тревожеха. Съветският съюз започваше да подпомага икономически изостаналите страни.

Азия се пробуждаше. Създаваше индустрия. Оттук той можеше да извлече колосални печалби. Кой щеше да изпревари? Съветският съюз или капиталистическите магнати?

Те се готвеха за комбиниран удар. От колониализма в неговия класически вид бе необходимо да се откажат. Оставаше им икономическото заробване. Вместо назначени те търсеха местни хора, които да бъдат предани и които да не дразнят народа. И те – господарите – можеха да се ползват от печалбите, без да се завират в очите на азиатците.

Той чувствуваше полъха на едно ново време, което искаше нови методи на действие. И този, който не се приспособеше към него, бе обречен да бъде бит. А Мак Доналд бе свикнал да побеждава, да предвижда всичко. Затова му бе необходима и анабиозата.

– Ало, Елза! – досетил се за нещо, извика неочаквано той.

– Кажете, мистър! – влезе секретарката веднага.

– Дайте ми бюлетина.

– Кой? Борсовия или политическия?

– Политическия. В борсовия има ли новости?

– Не. Което предвиждахте вчера, стана. Акциите на компанията за витлови пътнически самолети рязко спаднаха.

– И ще спаднат още. Ако не искат да банкрутират, е добре да спрат да строят нови витлови самолети, а да си напрегнат умовете. Видяхме съветския „ТУ-112“. Ето какво трябва да произведат те.

(Следва)

Скок през вековете

Научно-фантастична повест

Д. Янакиев

(Продължение от бр. 9)

Секретарката донесе политическия бюлетин.

– Четете!

– Всичко ли?

Тя му посочи тридесетте страници.

– Само за Азия. Най-важното.

– „Афганистан. Както съобщават от Кабул, официално са били предадени 15 автобуса и съоръженията за болници със 100 легла, които Съветският съюз подари на Афганистан.

Сингапур. Правителството е помолило Англия да отмени ембаргото върху износа на малайския каучук за народен Китай.

Филипините. Кметът на Манила е нарекъл американските войски, настанени там, „армия на окупатори“.

– Хм!

Тя продължи да чете. Лицето на Доналд потъмняваше.

– Слушайте – спря я той. – Запишете и утре ми напомнете: ще подарим болници на азиатските страни, за които говорихме вчера, и най-нови модели коли на дъщерите на техните министри и влиятелни хора в партиите.

– Да, мистър.

– Утре въпросът да бъде уреден. Не чакайте да напомням.

– Да, мистър.

Елза внимателно стенографира заповедта.

– Извинете – досети се тя. – Вие питахте за професор Клер. Когато се обадох, той бе напуснал института. Възможно е да чака.

– Вижте и ако е дошъл, поканете по да влезе. Бюлетина ще прегледам после.

Излязоха от стаята. Колоната отново се задвижи и закри нейния вход.

Секретарката бързо отиде в приемната и миг след това съобщи:

– Мистър Рене Клер.

Французинът се показва на вратата с явно отегчен вид.

– Заповядайте, Клер. Вие малко позакъсняхте и се наложи да придвижва друг въпрос.

Французинът мълчаливо се поклони.

– Е?

Милиардерът въпросително го погледна:

– Няма ли да кажете нещо?

– По записките повторихме опита с маймуната. Държахме я в анабиотично състояние две денонощия, като я охладихме до -57° . Днес я събудихме. Изглежда добре. Вече можем да преминем към негри.

– Отлично.

– Но нямам материал. Дайте хората.

Мак Доналд за момент се замисли.

– Добре. Ще ги имате утре.

Той отиде при секретарката и започна да ѝ диктува едно бързо писмо.

Над негърския квартал нощта като че падаше по-бързо. Тук нямаше толкова много светлини, нямаше ги изригващите фонтани на рекламните. Уличките бяха тесни и мръсни, къщичките – винаги претъркани с хора, от пълните кръчми винаги се чуваха проточени песни, песни, пълни с много чувственост и много тъга.

Том бързаше. В къщи го чакаха. Той стискаше в ръката си няколко дребни монети. Изкара ги, като отваряше пред един магазин вратите на лимузините, които спираха там. Друга работа не можа да намери. А цял преди обед обикаля по улиците. Затова му беше мъчно. Парите стигаха за хляб и кремвирши за утре. А с какво ще платят наема? С какво ще купят учебници на Били? Той тръгва на училище и толкова се радва, а няма учебници, няма тетрадки, няма дори чанта.

– Хей, момче!

Някой го дръпна за ръкава.

– Искаш ли да изкараш две хиляди долара?

– Искам, мистър.

Той уплашено изглежда едрият бял мъж, който продължаваше да го държи.

– Пуснете ме, мистър. Не се шегувайте с бедния негър.

– Не се шегувам, говоря най-сериозно.

– Две хиляди долара, мистър, е богатство, за което малцина могат да мечтаят – уклончиво каза Том. – Страхувам се, че е нещо лошо.

– Нищо лошо няма. Ела!

Той дръпна негъра настрани в малкото дюкянче.

– Един професор, прочут лекар, прави опити. Няма нищо лошо. Ще ти прави изследвания на кръвта.

– Какви, мистър?

– Дребна работа. Аз бих се хванал, но оня иска на всяка цена негър. Ти си щастливец, че се спрях на тебе. Видя ми се добро момче. Утре ще дойдеш на този адрес...

Непознатият извади едно листче, написа нещо и го подаде.

– Ето ти аванс.

Том почувствува в пръстите си петдоларова банкнота. Значи бе истина. Той изтръпна от радост. Отдавна не беше му се случвало да държи пет долара.

– Утре точно в осем да си там. Няма да ядеш нищо. Разбрано, нали?

– Да, мистър.

Том погледна с благодарност непознатия и затича към къщи.

На другия ден в осем часа сутринта Том стоеше пред голямата сграда на института на живота. Десететажното здание бе разположено в сред голям парк. Широка асфалтирана алея водеше към централния вход.

Пред огромната сграда Том се чувствуваше малък, съвсем малък. А наоколо не се виждаше никакъв друг човек.

Той спря пред будката на облечения в ливрея портиер.

– Аз съм Том, мистър.

– Какво искаш?

– Казаха да дойда.

– А, да. Момент – портиерът за миг се скри.

Том заоглежда сградата. Каква масивна красива постройка бе тя. Нищо лошо тук хората не можеха да му направят. Лоши хора нямаше да построят това красиво здание в парка.

– Влизайте! Господинът ще ви придружи.

През дълъг коридор въведоха Том в голяма лаборатория. Няколко души, облечени в бели престилки, се съвещаваха над кръгла маса.

– Този ли е? – попита един и впери през очилата към Том изпитателен поглед. – Знае ли защо е дошъл?

– Да, мистър!

– Нека го изкъпят и дезинфекцират по указанията.

След около два часа Том седеше до някаква стъклена клетка. Черното му лице изразяваше уплаха. От отворената врата на клетката лъхаше хлад и той трепереше, но не смееше да се мръдне. Какво го очакваше? Защо дойде тук? Да не бе вземал проклетите пет долара. Дали нямаше да го убият?

Не, благото лице на високия човек с очилата не беше лошо. Погледът му бе добър... Ако му изследваха кръвта и му дадяха две хиляди долара, той ще бъде богат. Били ще има тогава и чанта, и книги. Може да си купят и къщичка. За две хиляди долара всеки би дошъл.

– Инжекциите!

Том се видя обграден от хората в белите престилки. Един хвана ръката му и поднесе към нея инжекция. Том затвори очи. Някаква студена течност се вливаше в жилите му.

– Достатъчно.

Той отвори очи.

– Как се казваш?

– Том, мистър.

– Години?

– 22.

– Къде живееш?

– В негърския квартал зад кръчмата „Белия бизон“, в двора!

– Съгласен ли си за опита?

– Съгласен съм, мистър.

– Подпиши!

– Защо, мистър.

– Че си съгласен.

Том подписа с разкривени печатни букви името си.

Рене Клер погледна часовника. Бяха изминали единадесет минути от момента, в който сложиха инжекцията с препарата. Мак Доналд го нямаше още, а искаше да присъствува на опита. Все пак те не можеха да го чакат. Той бе длъжен да се съобразява.

– Време е! Влизайте.

Том изплашен го гледаше. Сочеха му вратата на камерата, от която лъхаше такъв студ. Искане да влезе вътре, в хладилника!

– Влизайте!

Гласът звучеше застрашително. Том изведнъж се уплаши. Какво имаше в камерата? Защо искаха да го вкарат вътре? Не беше ли нещо лошо? Само за изследване на кръвта не биха му дали и един долар, а те му даваха две хиляди...

– Не, мистър, не искам. Не искам! – той се хвърли към вратата, но няколко здрави ръце го хванаха.

– Вкарайте тоя глупак в камерата!

Лицето на Рене Клер беше неузнаваемо.

– Бързо! – изкрещя изведнъж той.

Том дращеше, хапеше, бореше се. Но здравите ръце го вдигнаха и понесоха към отворената врата. Тласък и той се отзова в камерата. Вратата щракна. През стъклото той виждаше как те си поправяха дрехите, един избърсваше устните си. Някаква отмаляваща топлина го приспиваше. Стените на камерата сякаш пареха.

Обзе го ужас.

Том заби с юмруци по вратата. Той чувствуваше как тялото му се сковава... Строполи се на пода и с последни усилия задраци по вратата. Някакво колело бясно се завъртя пред очите му и потъна в хаос и мъгла...

– Господа, той е в състояние на анабиоза.

Професор Клер хвърли тържествуващ поглед към своите сътрудници.

– Упорит негър – прошепна някой.

В лабораторията отекнаха забързани стъпки. Беше Доналд.

– Заповядайте, мистър.

– Изглежда закъснях. Започнахте ли вече?

– Негърът е в камерата. Вижте. Сега ще пуснем с пулверизатор дезинфекционна течност. Не искаше да влезе, принудихме се да се борим с него...

Погледът на милиардера втренчено се спря върху свитото тяло на Том и остана там.

* * *

Четири месеца по-късно стана събуждането. Присъствуваха ограничен брой от най-близките сътрудници на Института – тези, на които милиардерът можеше да се довери. Мак Доналд сам включи ръчката, която приведе камерата в затопляне.

...Том сякаш се събуждаше от тежък сън. Той отвори очи, за миг остана неподвижен и после бавно се изправи. Погледът му още бе замъглен. Но той разпозна същите тези хора, които го бяха хвърлили в камерата. Защо го сложиха тук?

Но ето че те отвориха клетката.

– Излизай!

Том механично се подчини, като страхливо се оглеждаше. Той нямаше и представа за изтеклото време.

– Пуснете ме, мистър...

– Как се чувствувате?

– Пуснете ме да си ида, мистър. Не искам да ме слагате вътре.

– Добре. Ще те пуснем.

Мак Доналд стоеше като зашеметен.

– Значи е жив! Жив! – повтори той, все още не вярващ на успеха.

– Дръжте! – Рене Клер подаде на негъра дебел плик. – Уговореното!

– Благодаря, мистър.

Том грабна плика, взе дрехите си и хукна към вратата, изпратен от смаяните погледи на присъстващите.

В следващите месеци в Института на живота проведоха още няколко опити с хора. В успеха вече нямаше съмнение. Мак Доналд започна изпълнението на своя план.

Той остави на Института на живота огромна сума и даде на Рене Клер неограничени пълномощия. Откак Джейн стана секретарка на французина, между двамата се бе завързало истинско приятелство. Няколко милиарда долара Доналд превърна в диаманти. От съкровищата на индийските князе той закупи много злато. В няколко стоманени каси милиардерът натрупа най-голямото съкровище, което някога човечеството бе събирало на едно място.

В неговата корабостроителница завършваше строежът на най-съвършената за своето време атомна подводница. Вътре бе инсталирана хладилна камера с непрекъснато действие. Подводницата можеше да слиза на дълбочина до 500 метра. Всичко в нея бе автоматизирано. Достатъчен бе само един човек, който да наблюдава работата на съвършените автомати. С тази подводница милиардерът мислеше да се скрие от света.

Пригответленията бяха завършени в началото на другата година. Мак Доналд реши да не отлага повече. Той навършваше 54 години. Чувствуваше се добре и искаше да изпревари старостта.

В тази хубава вечер, под усилена охрана подводницата стоеше в едно неголямо американско пристанище. Само милиардерът знаеше за безчислените богатства, които бяха скрити в нея.

От палубата Мак Доналд гледаше към града. Морето светеше окъпано в сребрилата вода на луната. Никакъв вятър. Прохлада и топла нега излъчваха бреговете и техните зелени палми.

Свежест нахлуваше в тялото на Доналд. Как хубаво бе да се живее в този красив свят. А той щеше да живее повече от всички свои съвременници. Единствен той знаеше тайната на анабиозата. Той щеше да познае и сладостта на втората младост тогава, когато

всички тези хора – Мак Доналд изгледа светлините на града – щяха да бъдат мъртви.

Той изпитваше гордост пред самия себе си, защото този план бе негов, защото само той можеше да го осъществи.

От пристанището се откъсна малка лодка и бързо заплува към подводницата.

– Здравей, Мак!

По стълбичката се изкачи Рене Клер.

– Е? – попита той, като се усмихваше.

– Всичко е готово – тръгвам.

Двамата влязоха в каютата за управление. Мак Доналд затвори добре вратата. После отключи бюрото и подаде на французина голям плик.

– Това е контролният пакет от акциите на корабостроителницата, фармацевтичните и химичните заводи. Оставям ги на теб. Ако нашият план се изпълни, твоето име, драги Клер, ще остане завинаги в историята на медицината. Ще те моля, когато остарееш, да предадеш управлението на Института на най-способния си ученик. Ще го посветиш в нашата тайна и като добър католик ще го закълнеш да посвети на продължението на живота изцяло своя живот. Той ще трябва да постъпи по същия начин и да предаде тайната на своя заместник. При твоите правнуци аз ще се явя, за да получа това, което ти давам днес.

– Сигурна ли е апаратурата?

– Напълно. Атомният котел е осигурен с енергия за 250 години. Хладилната апаратура има дванадесет агрегата. Ако се повреди един, автоматически се включва друг. След двеста години

часовниковият механизъм ще включи апаратите за затопляне и аз ще се събудя. Донесе ли документацията?

– Ето я – Клер отвори чантата си. – Върте е всичко. Никой от моите сътрудници не знае как се изготвя анабиотина, а без него анабиозата е невъзможна. Можеш да си уверен, че аз ще мълча. Аз самият никога не бих се решил да направя твоята крачка. Животът и сега не е лош...

– Ти ми обещавах, че ще направиш всичко, което е по силите ти, нали?

– Аз съм уверен, че когато се пробудиш, човечеството ще познава тайната на дълголетието.

(Следва)

Скок през вековете

Научно-фантастична повест

Д. Янакиев

(Продължение от бр. 10)

Доналд извади от чекмеджето на масата една папка и я подаде на французина.

– За акциите ще ми подпишеш разписка.

Клер погледна текста: „На 27 май 2158 година наследниците на професор Рене Клер се задължават да върнат контролния пакет от акциите на фармацевтичните и химични заводи и корабостроителницата „Мак Доналд“ на техния собственик Мак Доналд, който ги предаде преди двеста години на техния дядо професор Рене Клер...“

Той бързо подписа.

Двамата говориха до късно през нощта. След полунощ охраната се прибира в пристанището. Сутринта докерите забелязаха, че голямата подводница бе изчезнала.

* * *

В един от дълбоките заливи на Тихия океан лежеше подводницата на Мак Доналд. Ята от чудновати морски обитатели с фосфорно-светещи очи се гонеха около нейното стоманено тяло – изяждаха се, растяха, размножаваха се и умираха. Дори и тук, на стотици метри под водата, животът шестуваше неумолимо, създаваше се и изчезваше всеки миг, и продължаваше да тържествува в младостта, в силата, в хищническия напад на

разтворилите уста гладни риби, които се бореха да го продължат, и за отчаяния бяг на техните жертви, които бягаха, за да го спасят.

В синьото безмълвие на водата всеки ден се разиграваше някоя от ония драми, които се разиграват навсякъде, където има живот.

Времето летеше. Секундите изчезваха във вечността, превръщаха се в дни, месеци, години. Изчезваха така, както изчезват всеки миг незабелязано и същевременно осезателно оставяха своя печат наоколо. Времето се забелязва само след като отмине. Човек разбира кога то е изчезнало. Но кой може да разбере как отлита настоящият миг?

* * *

Водораслите обгърнаха стоманения корпус на подводницата. Те го облякоха с гирлянди от зеленикави ивици, с нежни червеникави нишки и тъмнокафяв мъх. Подводницата се сля с околната растителност. Тя лежеше неподвижна и нищо не даваше да се разбере, че вътре, прецизно изработени от хората, действуват десетки точни механизми, че атомният часовник отбелязва хода на времето и приближава своята стрелка към чертичката, която определя часа на събуждането на милиардера.

* * *

Настъпи и този миг. Стрелката тракна и се премести на червената чертичка, която отбелязваше 1 юни, 12 часа, 2157 година. Хладилните апарати автоматично престанаха да действуват. Камерата се включи за затопляне. Топлият въздух нахлу през малките отвори на климатичната инсталация, които опасваха пода. Замразеното тяло на милиардера почувствува живителен полъх. Клетките бавно възвръщаха нормалния си режим на хранене.

Замръзналата протоплазма се съживяваше. Пулсът се появи отново. По кръвоносните съдове отначало бавно и постепенно все по-бързо започна да се придвижва кръвта.

Мак Доналд се пробуждаше като от тежък сън. Чувствуваше ужасно главоболие, не можеше да разбере къде се намира, какво става с него. Мислите му проблясваха откъслечно и отново изчезваха. Стените на камерата изплуваха пред неговия замъглен поглед. Предметите започнаха да стават все по-ясни. Мъглата, която ги обвиваше, се стопяваше някъде и той вече добре различаваше техните очертания. Надигна се и апатично огледа камерата.

– Мистер Доналд, от дясната ви страна се намира термос. Натиснете зеленото копче и изпийте течността.

– Мистер Доналд, от дясната ви страна се намира термос. Натиснете зеленото копче и изпийте течността.

Тези думи заповедно се повтаряха всяка минута от силен мъжки глас. Мак Доналд най-после разбра и почти механично се подчини. Той още не можеше да възприема напълно дразненията на околната среда. Професор Рене Клер бе предвидил появата на подобно състояние и съобразително бе поставил магнетофон, който да управлява след събуждането първите действия на милиардера.

Хранителната течност го поободри за няколко минути. После той изведнъж почувствува страшна умора и заспа, но заспа като жив човек. Събуди се чак на другия ден, пи отново от течността и пак заспа. Сънят и храната повъзвърнаха силите му.

Мак Доналд стана от леглото чак на третия ден. Протегна се и шумно се прозина. Направи няколко крачки из камерата, залитна и

се подпря на един стол. Погледът му се спря на часовника на стената: – 3 юни, 2157 година, 17 часа и 5 минути Гринвичко време – гласно промърмори той и изведнъж се разсмя. Една мисъл, която мина през главата му, го правеше горд, правеше го да се чувства победител на целия свят. Професор Рене Клер, Джейн, Елза, лекарите от института, неговите приятели банкери и политици, всички, които някога бе виждал по приемите, всички, с които някога се бе срещал, бяха отдавна мъртви. Мъртво бе цялото негово поколение. Само той, единствен той бе избягнал печата на времето. Само той бе жив!

Хохотът му тътнеше из камерата. Как изигра, как надхитри всички!

Той отиде и пи от хранителната течност, после легна, обърна се няколко пъти в леглото и отново затвори очи. Чувствуваше нуждата от почивка...

...Кварцовите лампи му заменяха слънцето. Климатичната инсталация поддържаше въздуха свеж. Организмът леко усвояваше концентрираната храна, която бе приготвил французинът. Мак Доналд спеше по четиринайсет часа на денонощие. През останалото време лежеше, разхождаше се по няколко минути. Когато се вглеждаше в предметите, той забелязваше следите на времето. Листата на новите книги от библиотеката бяха пожълтели, лакът на столовете бе напукан, картините по стената бяха поизменили цветовете си. Като се вглеждаше в тях, той се мъчеше да си представи изненадите, които го чакаха горе. Някои от мислите си започна да записва на една тетрадка, като внимателно отбелязваше датите.

8 юни 2157 година.

Какво ли се е случило в света през тези двеста години? Докъде са се разпрострели комунистите и дали моите сънародници са успели да ги обуздаят? Спомним си думите на някакъв френски физик. Струва ми се академик. Човек, на който може да се има известно доверие. Запитан какво би казал за една световна атомна война, той отговорил: „Ще кажа само това, че следващата след нея световна война хората ще водят с лъкове и стрели“. Помня – отговорът предизвика голям шум. Военните протестираха. Всички вестници излязоха с големи заглавия. Дали горе не ме очаква един свят, опустошен от атомни бомби? Тази мисъл е донякъде забавна. Моят скок в бъдещето може да се превърне в скок към миналото. Но по-вероятно е друго. По-вероятно е системите все още да съжителствуват. Не можехме да ги унищожим, но затова добре се пазехме от тяхната пропаганда. Нашите вестници вършеха добра работа.

11 юни 2157 година.

Мъча се да забравя мисълта за войната. Ако думите на французина са се сбъднали, не остава нищо друго, освен да стана вожд на племе. Оня хитрец Рене Клер би се обърнал в гроба си от смях. Чувствавам се малко по-добре. Още съм бледен. Физическите движения бързо ме изморяват. Не мога да стоя прав повече от четвърт час. Тялото ми започва да трепери. Краката не държат. Ще трябва да почакам. Да възстановя напълно силите си. Не бива да бързам с изплаването. Остава малко. Трябва да внимавам. Може да не издържа работата при апаратите на подводницата. Затова нека закрепна повече.

13 юни 2157 година.

Искам да си представя онова, което ме очаква. Какво е развитието на техниката? Какви са отношенията в търговията? Докъде е стигнало използването на атомната енергия? При себе си имам малка енциклопедия. От нея могат да се научат интересни неща. Например първият опит за издигане във въздуха е правен в 1783 година край Париж от братята Жозеф и Етиен Монголфие. В коша на балона поставили един овен и един петел. Учените твърдели, че земните животни не могат да дишат пластовете на въздуха, които са на сто-двеста метра над земята. Всъщност животните слезнали живи. Чак тогава се осмелили да се качат на балон и хора.

На 17 декември 1903 г. моите знаменити сънародници братя Райт извършили полет с изобретения от тях самолет (може да се каже, че аз и самолетът сме връстници). Полетът траял четири секунди, самолетът прелетял 32 метра. Двигателят тежал 82 мг и имал мощност 16 конски сили.

През 1895 година се провело първото автомобилно състезание. В него взели участие автомобили с парни двигатели и двигатели с вътрешно горене. Най-високата постигната скорост, която изглеждала почти фантастична, била 24 километра в час.

Локомотивът е бил изобретен в 1829 година от Джонс Стефенсон. Неговата „Ракета“ пропътувала разстоянието Манчестер-Ливерпул с изумителна скорост 22 км в час. Много лекари настоявали да се забрани това изобретение. Голямата скорост според тях щяла да действа катастрофално на здравето, а димът щял да отрови въздуха на околността.

Маркони изобретил радиото в 1903 година, а Джеймс Уат изобретил парната машина през 18 век. Преглеждам страниците и мисля. Колко неща са станали в живота на хората от 18 до 20 век. Само през последното петдесетилетие се появяват автомобилът, самолетът и радиото. А колко ли неща са станали през изминалите двеста години? Напуснах света, когато настъпваше атомната ера. Тя вероятно е в своя разцвет. Енергията не струва нищо. Огромни перспективи за печалби, на строителство на доходни предприятия. Разбира се, това бурно развитие на енергетиката е довело до разорението на притежателите на топлоелектроцентрали, ако те не са се преориентирали навреме. За мене най-сигурно остава химическата индустрия. Особено лекарствата. Те са нещо, което никога няма да загуби своята стойност. Ще трябва пак да се заема с тях. Как ли са развивали предприятието ми наследниците на Рене Клер?

28 юни 2157 година.

Днес тръгвам! Отново влизам в света!

Гладко избърснат и напарфюмиран, облечен в хубав светлосив костюм, Мак Доналд застана до командния пункт. В този тържествен момент той падна на колене и отправи към бога благодарствена молитва. В каютата звуците на орган лееха тържествени мелодии, които го пренасяха в някакъв друг мир. С наведена глава той остана в безмълвие близо половин час. После се изправи, отиде до пулта и завъртя копчето на магнетофона. Отново тишината погълна подводницата.

Можеше да тръгва! Ръката му се докосна до ръчката, която управляваше изплаването. За миг той остана замислен, в

нерешителност. После с бързо движение я премести към надписа „повърхност“. Чу се леко свистене. Стрелката, която показваше положението в цистерните, се задвижи. Сгъстеният въздух бързо изблъскваше водата. Подводницата олекваше. Мак Доналд втренчено гледаше отчетите на апаратите. Изплаването на една подводница е винаги трепетен миг. Малко ли екипажи са оставали погребани на дъното на океана. А сега бяха изминали цели двеста години...

След няколко секунди той почувствува лек тласък. Подводницата за миг се наклони, поколеба се и после, помъквайки със себе си гирлянди от водорасли и оставяйки облак мътилка, тръгна към повърхността. Мак Доналд облекчено въздъхна и отново падна на колене...

Първото нещо, което той видя, когато излезе на мостика и вдигна очи към синьото безоблачно небе, бяха две, окъпани в сребърна светлина, кълба, които стояха неподвижно на небосвода. Между тях блестеше слънцето. Високо на зенита на небето трептяха цифри 10-02-29. Мак Доналд се загледа в тях и забеляза, че средната цифра се променяше. Двойката стана тройка, после четворка. Той погледна ръчния си часовник: беше 10 часа и 34 минути. Той се досети. Цифрите, които се проектираха върху небосвода, заменяха нуждата от часовници. Вероятно в целия свят бе вече въведено единно време. Само предназначението на последната цифра той не можа да разбере.

Морският вятър леко вълнуваше водите на океана. Мак Доналд дишаше жадно въздуха и чувствуваше как силно бие сърцето му.

Подводницата пореше вълните и бързо го носеше към брега, един нов свят, пълен с неизвестности и изненади.

* * *

Новината за пристигането на подводницата, която носеше на борда си живия съвременник на Втората световна война, обиколи бързо планетите на Слънчевата система. Чрез апаратите на междупланетна телевизия жителите на станциите на Луната, Марс, Венера, Юпитер и Сатурн можаха да разгледат подводницата и камерата, в която бе лежал Доналд, и накрая да се запознаят със самия него. Понеже няколкочасовото пътуване до пристанището бе повлияло зле на здравето на американеца, веднага след своето пристигане той бе откаран с йонолет в Нюйорк, където го лекуваха в една от най-големите болници. С него се заеха двама от най-известните медици на това време: академик Меншиков и професор Пристли. Всеки ден Мак Доналд биваше завеждан в една зала, която го учудваше с многобройните си апарати, със златистите прозрачни кълба, в които светеха разредени газове. Там, в креслото, което стоеше в средата на залата и към което от всички страни се надвесваха прозрачните кълба, той прекарваше в сън по няколко часа. Академик Меншиков и професор Пристли откриха, че анабиозата бе нанесла върху застарялата нервна система на милиардера сериозни поражения. При по-силни преживявания можеха да се появят усложнения, които дори медицинската наука от това време не можеше да предотврати. Затова те внимателно избягваха да претоварват своя пациент с впечатления и любезно отклоняваха молбите му за разходка из света. Тетрадката, в която той бе водил своите бележки през дните след събуждането си от

анабиозата, им бе подсказала много неща. Те разбраха неговите надежди, тайните подбуди, които го бяха подтикнали към големия риск на една анабиоза, и не знаеха как той би посрещнал настъпилите промени в света. Щяха ли да издържат изтощените от анабиоза нервни центрове?

– Мистер Пристли, моята подводница охранява ли се добре? – това бе въпросът, с който всеки ден Мак Доналд посрещаше професора.

– Разбира се, приятелю – отговаряше сърдечно англичанинът.

– Знаете, неудобно ми е да питам вашия колега. Още не мога да преодолее неприятните чувства, които изпитвам към руснаците. Как са сега нашите отношения и защо той работи тук?

– Научните работници от цял свят си сътрудничат – уклончиво отговаряше Пристли.

– Вие сътрудничите с комунисти? – учудваше се Мак Доналд.

– Уверявам ви, в това няма нищо лошо – усмихнат казваше професорът. – Но да оставим дълбоките разговори. Как е самочувствието?

– Главоболието ме оставя от време на време.

– Само от време на време?... Хм... Нищо... Ще продължим лечението и ще ви остави завинаги.

– А дълголетие? Аз ви говорих за моя Институт на живота и вие ми обещахте днес да ме информирате за него. Ще мога ли скоро да го видя? И откриха ли учениците на Рене Клер еликсира на младостта, за който говори още професор Бахметиев?

Тези въпроси милиардерът зададе на един дъх. Учуден от изблика на енергия в неговия пациент, професор Пристли седна в креслото до леглото.

– Вашият институт на живота още съществува, мистер Доналд – каза тихо Пристли. – Само че, струва ми се, от около сто и тридесет години е вече държавна собственост.

Мак Доналд пребледня и нервно изрече:

– За него съм дал милиони долари! С какво право са го взели?

Пристли отмина този въпрос, без да отговори.

– Еликсирът на младостта, за който питате, още не съществува – продължи той. – Не бързайте да се разочаровате! Засега е открито средство, което не възвръща младостта на старите хора, а просто забавя остаряването и по този начин удължава живота до около 170 – 180 години. Не се касае само до лекарство, а до изпълняването на цял комплекс от упражнения. Остаряването е свързано с прекомерното изхабяване на някои системи от органи. За тях е необходима почивка, през време на която се възстановява жизнената деятелност на клетките. Към това комплексно лечение ние ще постъпим по-късно. Сега е необходимо да починете добре. Да вървим към залата. Академик Меншиков ни чака.

В лечебната зала под действието на електрическия ток Мак Доналд заспиваше за няколко минути. Наблюдавайки по уредите силата на мозъчните биотокове, двамата учени с тревога виждаха, че подобрението настъпва много бавно. А не можеше до безкрайност да се протака тази игра на криене.

– Необходимо е да преустроим цялата му психика. Би ли могъл той да забрави всичко, с което е свикнал, което е било същността

на неговия живот? – казваше понякога на своя колега академик Меншиков.

– Търпение – вдигаше рамене англичанинът. – Имаме работа със силен характер.

– Нещо, което само усложнява задачата ни – скептично допълняше Меншиков. – Защото той никога не би могъл да си представи, че златото, с което е натъпкал своята подводница, няма цена, понеже не би могъл да го продаде никому, че диамантите, на които се надява, са му ненужни, че борсовите операции са преминали отдавна в историята, че богът, комуто се кланя, е забравен от хората...

* * *

Вилата, в която бе работил професор Иванов, бе превърната в музей. Всичко бе запазено така, както бе намерено в момента на убийството на професора и неговите сътрудници: кабинетът и библиотеката, лабораторията, хладилната камера запазиха същия вид. Кратки текстове, написани върху стъкло, светещи с равномерна синкава светлина, разказваха за работата на пионерите в областта на анабиозата.

Директорът на музея „Професор Иванов“ бе млад човек. Той искаше тези, които идваха да се запознаят с мястото, където е работил и живял големият учен, да добият пълна представа за онова време. Той взе мерки да запази напълно и стария вид на градината. Над нея и къщата бе построено цяло съоръжение от стъкловидна пластмаса. Като огромен звънец то покриваше всичко.

Работата по това голямо съоръжение предизвика повреда в топлинните помпи на камерата, в която лежеше Петър. Автоматично

се включиха аварийните акумулатори. В камерата, в която лежеше научният сътрудник на професор Иванов, настъпи затопляне...

...Петър отвори очи. Някаква топлина се разливаше по тялото му. Наоколо бе тъмно и той не можеше да види нищо. Главата страшно го болеше. Какво бе станало? Къде се намираше? Той опипа пода на камерата, изправи се и пипнешком затърси вратата. Съзнанието му се избистряше. Спомни си приготвянията, лицата на Лена и професора. Сякаш бе вчера. Анабиозата бе завършила. Той бе в съзнание. Но защо професорът и Лена не идваха? Може би се е събудил по-рано, отколкото трябваше. „Сигурно са се повредили хладилните агрегати и камерата автоматично се е превключила към затопляне – реши Петър. – Колко ли дни съм спал?“

Чувствуваше страшна отмалялост и глад. Пипнешком той продължаваше да търси вратата. Най-после напипа нейната кръгла ръчка...

С голямо усилие Петър успя да отвори. Едва се държеше на краката си. С треперещи ръце се опита да намери копчето за електричеството. Завъртя го, но лампата не светна. Трябва да излезе сам. Лена и професорът сигурно спяха горе. Ако бе ден, те щяха да са тук.

Той натисна дръжката на вратата на лабораторията. Тя остро изскърца. Сякаш не бе отваряна с години. Петър се затътри по тесния тунел. Крачка, две, три... Всяко движение му струваше необикновени усилия. Най-после напипа пак врата. Зад нея бе големият тунел. Опита се да отвори. Опъна я с всичка сила. Не, не се отваряше... Пред очите му се виеха червени кръгове... Разтърка очи. Дали не бе ослепял? Наоколо нямаше никаква светлинна! С

последни усилия той се хвана за дръжката, падна на колене и зачука с юмруци по вратата.

– Професор Иванов!... Лена!... Хей!... Отворете!...

(Следва)

Скок през вековете

Научно-фантастична повест

Д. Янакиев

(Кратко съдържание на отпечатаното досега)

Професор Иванов заедно с научния сътрудник Петър Илиев и дъщеря си Лена работи над препарата „анабиотин“. Този препарат дава възможност да бъдат замразявани и довеждани на границата между живота и смъртта топлокръвни животни. В него проф. Иванов вижда мощно средство за лекуване на редица болести, за които се изисква продължително време. При анабиозата леко и безболезнено за здравето на болния могат да се извършват сложни операции. Професорът прави опити с различни животни. Замразяването на маймуни излиза благополучно. Професор Иванов иска да направи опити с хора, но се страхува: има ли право да рискува техния живот. Научният сътрудник Петър Илиев предлага сам да бъде подложен на анабиоза. След дълго колебание професорът се съгласява. Рискът е необходим в името на щастието и здравето на милиони хора. Петър влиза в камерата. Тази камера се знае само от най-близките сътрудници на професора. Входът към нея от подземния тунел, който води за другите лаборатории, е закрит с каменни плочи.

Същата нощ проф. Иванов, Лена и тяхната сродница, която живее във вилата, биват убити. Подозрението за убийството пада върху Петър, който за съдебните органи е изчезнал по един необясним начин. Мислят, че е убил професора, за да се възползува от неговите научни открития.

Убиецът на проф. Иванов е изпратен от застаряващия американски милиардер – Мак Доналд, който вижда в анабиозата средство да избегне смъртта, да направи скок извън своето време и да се събуди тогава, когато хората вече познават тайната на дълголетието.

Мак Доналд е основал институт на живота, в който, заобиколен от десетки сътрудници, работи френският лекар професор Рене Клер. Имайки тайната на дълголетието, американецът мечтае да стане господар на света. Понеже се страхува да не бъде убит от наследниците си, той превръща по-голямата част от богатствата си в злато, диаманти и бисери и с една подводница, в която е монтирана анабиотична камера, изпратен на пристанището само от Рене Клер, напуска света. Рене Клер му дава разписка за получения контролен пакет акции на големите фармацевтични заводи, които неговите внуци след двеста години се задължават да върнат на собственика Мак Доналд. Отдаден изцяло на своята научна работа, французинът е доволен, че ще разполага с достатъчно пари за опити.

Минават два века. Подводницата лежи на дъното на океана. Мак Доналд се пробужда и отново се връща в света. Неговото появяване е цяла сензация. Но анабиозата е дала тежко отражение върху мозъка му. Той помни всичко до момента на анабиозата, но много бързо забравя настоящето. Да го лекуват се заемат големите специалисти: академик Меншиков и професор Пристли. От дневника на Мак Доналд двамата учени разбират неговия произход и крият истината за новото общество, в което е попаднал милиардерът, защото се страхува от психически усложнения.

Няколко месеца по-късно една случайност предизвиква затопляне в камерата, в която лежи Петър. Къщата на професор Иванов е вече музей. Петър няма понятие за времето, което е изтекло. Със страшни усилия той успява да излезе от камерата и да се добере до вратата, която се затваря към тунела с каменни плочи. Петър вика имената на професор Иванов и Лена.

(Продължение от бр. 11)

Двама студенти, които разглеждаха музея, първи чуха странните викове. Те се спогледаха и се затичаха назад по тунела. Наоколо нямаше никой. Студената светлина на кристалите обливаше стария тунел. Някаква тайнственост излъчваха грубите каменни плочи. Гласът бе изчезнал и всичко наоколо бе съвсем тихо.

Нов вик глухо отекна в подземие:

– Професор Иванов. Лена!...

Този път той бе много по-слаб.

– Като че се вика някъде зад стената – каза тревожно единият от студентите.

Двамата започнаха да чукат по каменните плочи. На едно място им се стори, че удариха на кухо. Прилепиха се към стената и внимателно се заслушаха. Някъде зад нея се чуваше тихо, мъчително пъшкане. Опитаха се да отместят плочите, но не успяха. Тогава единият изтича и извика директора на музея.

Директорът беше изненадан. Той не знаеше от тази страна на тунела да има някакво друго помещение. Наблизо не се извършваха

никакви подземни работи. А стенанията ясно се чуваха. Директорът бързо донесе два лоста. След няколко минути една от каменните плочи беше откъртена. Каква бе изненадата им, когато видяха зад нея част от ръждясала желязна врата. Бързо бяха съборени и другите плочи. Директорът хвана желязната дръжка и дръпна вратата. Тя с остро скърцане се отвори. Бледата светлина от тунела освети лицето на един човек, паднал пред прага.

* * *

Новината за сензационното откритие се разнесе веднага по етера. Кой бе този втори човек, преживял със стотици години своето време? Петър бе в безсъзнание и не можеше да говори. Любопитните журналисти потърсиха отговора на загадката в музейните архиви. Пред света възкръсна отново историята с убийството на знаменития професор. Запазените снимки по един безспорен начин установиха, че намереният човек е най-близкият сътрудник на професора, същият, комуто приписваха обвинението за тройното убийство, същият, за когото следствието пишеше, че е забягнал, открадвайки материалите от изследванията, за да търси световна слава.

Тази необикновена история, която цяла седмица не слезе от страниците на вестниците, заинтересува особено много един от младите и способни сътрудници на вестник „Монд“ Олни – същият, който на времето пръв успя да вземе интервю от Мак Доналд и да разгледа неговата подводница. Четейки музейните архиви, Олни неведнъж си зададе въпроса: „Кой би могъл ла извлече полза от убийството на професора и защо е било извършено то?“ Обяснението, дадено в съдебното заключение, което се намираще в

архивите, бе правдоподобно до момента, до който Петър се смяташе за изчезнал. Сега всичко се променяше. За Олни бе ясно, че научният сътрудник е избягнал смъртта само защото по време на убийството се е намирал в камерата.

Олни взе отпуска от редакцията и с първия йонолет отлетя за Вашингтон. Академик Меншиков не искаше да го пусне в болницата, където се лекуваше Мак Доналд, но намесата на професор Пристли му осигури една половинчасова среща.

– Напоследък господин Доналд се чувства много добре и ние се надяваме, че след няколко месеца ще оздравее напълно – каза на Олни професор Пристли. – Вие ще ни обещаете, че ще говорите с него само за миналото му и ще избягвате въпроси, свързани с настоящето.

– Обещавам! – отвърна журналистът.

– В момента болният гледа по телевизията юбилейното предаване по случай годишнината от построяването на гибралтарската централа. Това е първият голям строеж, който му позволяваме да види.

Олни кимна:

– Разбирам. Още един въпрос. Той знае ли за намерения научен сътрудник на професор Иванов?

– Не. Но можете да му го кажете. Днес споделих с Меншиков. Той мисли, че тази новина би го зарадвала.

Двамата минаха по широкия коридор, облицован в бледосиня полупрозрачна пластмаса. Пред тях вратите безшумно се отваряха и затваряха.

Мак Доналд седеше в една просторна стая, в голямо кресло, обърнат с гръб към вратата. Пред него се виждаше екранът на телевизионен приемник. Погълнат в предаването, той не ги усети. Олни с един поглед обгърна стаята. Мебелите бяха в същия спокойно синкав цвят. От прозореца се виждаше изглед към море, което плискаше в каменен бряг. „Защо ли е необходима тази илюзия?“ – попита се журналистът.

Предаването за Гибралтарската водноелектрическа централа изглежда бе заинтересовало силно милиардера. Той не откъсваше своя поглед от екрана, по който се меняха изгледи от строежа.

„Изградена преди 50 години – съобщавате говорителят, – централата има мощност 100 милиона киловата. Проектът за нейното изграждане е съществувал преди двеста години. Още тогава хората знаели, че слънцето изпарява от Средиземно море 2762 милиарда кубически метра вода повече, отколкото внасят вливащите се в него реки. Това количество се компенсира от водния приток, който нахлува от Атлантическия океан през Гибралтар. Язовирната стена прегради пътя на прииждащата от океана вода. Вследствие бързото изпарение водното ниво на Средиземно море започна да спада. Морето освободи милиони декари плодородна земя. Образуваха се десетки острови. Старите пристанища се озоваха навътре в сушата и бяха построени нови пристанищни градове. Когато морското равнище спадна с двеста метра, Гибралтарската водноелектрическа централа бе пусната в действие. Водните маси, които по-рано нахлуваха от океана неизползувани, сега падаха към Средиземно море, отдавайки на турбините своята енергия...“

Върху екрана се показва картата на Средиземно море, осяяна с острови. Везувий беше някъде в средата на обширна равнина.

Олни забеляза, че Мак Доналд започна да пресмята нещо върху бележника си. Когато погледна отново към телевизора, той малко стреснато се обърна. Може би бе видял отраженията им върху полираната повърхност на приемника.

– Господин Олни иска да поговори с вас – каза професор Пристли и посочи журналиста. – Вие се познавате. Няма защо да ви представям.

Мак Доналд спря поглед върху Олни. В студената проницателност на неговите очи журналистът почувствува тревога. Тя прозираше и в късите нервни жестове, и в лекото наклоняване на главата. Мак Доналд втренчено продължаваше да гледа журналиста, без да помръдне. Лицето му изразяваше мъчителното желание да си припомни срещата, за която му подсказваше Пристли.

– Не, не си спомням – като заекваше, каза несигурно той.

– След вашето пристигане аз пръв взех интервю за вестник „Монд“ – намеси се Олни. – Не си ли спомняте?

Американецът отрицателно поклати глава.

– Паметта ми е слаба. Помня всичко до момента, в който се подложих на анабиоза. Новите неща забравям бързо.

– Клетките на мозъка са изтощени, но след няколко месеца всичко ще премине – успокои го Пристли. – Ще помните по-добре и от нас. Сега ще ви оставя.

С бързи крачки професор Пристли напусна стаята. Мак Доналд се обърна към Олни:

– Ще поговорим след предаването. За мене то е много интересно. Вече девет месеца съм тук и нямам никакви впечатления от живота освен това, което мога да наблюдавам в института. За първи път ми разрешиха да видя предаване по телевизията.

Олни кимна в знак на съгласие и се настани в съседното кресло. На екрана картините бързо се сменяха. Свикнал с трептящите изображения на телевизорите от своето време, американецът не можеше да не изрази възхищението си. Нежните цветове на морето се преливаха един в друг, вълните се разпеняха и изчезваха пред очите му и всичко беше така естествено, сякаш пред тях не стоеше апарат, а прозорец през който се виждаха различните кътове на света. Звукът съвършено попълваше илюзията за пространственост. Те имаха чувството, че присъствуват навсякъде, където ги водеше камерата на оператора. Пред очите им се разкриваше преобразеното Средиземно море, широк канал отиваше към вътрешността на Африка, към новообразуваното Сахарско море. От двете му страни се ширеха китни долини. „На тези места някога се движеха пясъчните дюни на Великата пустиня“ – обясняваше говорителят. Той съобщаваше цифри и Доналд бързаше да си ги запише. Неговият ум на финансист веднага пресмяташе изгодите на дружеството, построило Гибралтарската централа. Колонката от изчислените печалби бързо растеше. Мак Доналд чакаше да чуе чия собственост бяха всички огромни съоръжения, дали нямаше да споменат и имената на внуците на Рене Клер. В тържествения текст нямаше отговор...

За Олни, който неведнъж бе обиколил света, телевизионното предаване не представляваше особен интерес. Той мислеше за убийството на професор Иванов, за драмата, която се беше разиграла в къщата-музей преди два века.

Когато предаването свърши и екранът потъмня, неговият поглед отново срещна очите на милиардера.

– Идвам при вас с няколко въпроса – каза журналистът и нагласи с ръка в джоба своя малък диктофон. – Отговорите биха интересували много нашия вестник.

– Нямам нищо против – съгласи се Мак Доналд. – Няма ли да записвате?

– Ще снима разговора на диктофон. – Олни извади от джоба си малкия апарат и го остави на масата. От два дни той се готвеше за тази среща. Търсеше подходящ начин да предразположи Доналд към откровеност. Но сега, когато видя в очите му студена непристъпност и хитрина, той се смути. Гледаше го едно широко подпухнало лице, върху което болестта бе сложила сянка. Тънките, кръстосващи се по бузите жилки от малки кръвоносни съдове бяха избледнели. Бледнината смекчаваше малко суровите черти на лицето на милиардера, което иначе би било неприятно. „За какво мисли той сега?“ – питаше се Олни. Този човек, дошъл в техния свят зад вековете, които бяха погълнали неговото поколение, излъчваше наистина някаква необикновена сила. Той бе рискувал всичко, за да осъществи безумната си мечта, бе напълнил подводницата си с богатства, събрали живота и труда на хиляди хора. И бе изплувал от миналото в едно настояще, дълбоко различно от това, което бе очаквал. Не криеше ли някаква загадка

това неочаквано появяване на двама души от света на миналото?
Дали те имаха нещо общо помежду си?

– Аз исках да ви питам – каза Олни – за вашия близък професор Рене Клер. Познавал ли е той българския професор Иванов?

В съзнанието на Доналд за миг се мярнаха картините на някогашните опити, лицето на генерала, който обеща планове на българския професор. Той се смути. Очите му блуждаещо погледнаха към прозореца, към развълнуваното море.

– Струва ми се, да – каза той след малко, като прецени обстановката. – Професор Клер е споменавал неговото име. Струва ми се, двамата са се познавали от някаква научна конференция. Свързваше ги тяхната обща работа...

– Дали двамата са си кореспондирали?

– Не зная. С България няхаме дипломатически отношения и научната обмяна на мнения беше почти нищожна.

– Значи професор Клер е работил върху анабиозата свършено сам?

– Той имаше голям щаб от сътрудници. Напоследък при него дойде и остана да работи един от близките хора на професор Иванов.

– Помните ли кой бе той?

Милиардерът замълча.

– Не. Аз не съм виждал този човек.

Олни стана и прибра диктофона.

– Искам да ви съобщя една необикновено новина – каза той, като се ръкуваше, – толкова необикновена, колкото бе и вашето

пристигане. В къщата-музей на убития професор Иванов е открит жив неговият сътрудник Петър Илиев.

* * *

За Мак Доналд следващите дни бяха дни на безпокойство, дни на постоянен страх. Мисълта за престъплението, което можеше да бъде разкрито, го душеше. В известни мигове той изпитваше ужас от усмихнатите лица на хората, които го заобиколиха. Смътни догадки за принципите, върху които се изграждаше животът сега, се избистряха в неговото съзнание. Започна да подразбира защо не го пускат, защо никой не отговаря на въпросите му за борсата, за финансовите операции и цялото устройство на света. Когато пресмяташе огромните печалби, които бе донесло построяването на Гибралтарската ВЕЦ, той съобрази, че строежът някога е бил невъзможен, защото се докосваше до интересите на десетки държави. Какво бе обединило хората от света и ги бе довело до общо единодействие? Може би бяха образували Световни щати, или някаква друга международната система? Почти ясно бе, че в обществения живот се беше случило нещо ново, нещо необикновено, което заличаваше враждата и недоверието. В предаванията, които от няколко дни гледаше редовно по телевизора, се разказваше за научни открития, за експедиции, за междупланетни полети. Ни дума за разменени пълномощни министри, за меморандуми, за новини от борсата.

Какво бе станало? Нима хората бяха забравили своя добър навик да се убиват, да печелят и губят? Нима бе рухнал политическият живот? Нима по първите страници на вестниците вече не гърмяха патриотични прокламации, тълпите не ги разграбваха жадно от

будките и скритите сметки на политиците не намираха публичен израз във възванията?

Мак Доналд мислеше за своето хубаво време, когато заедно с няколко души решаваше съдбините на света. В своите луксозни апартаменти неговите журналисти пишеха войнствени статии, които другите четяха по фронтовете. От бетонните скривалища те четяха възвания, които гърмяха по високоговорителите на изгарящите градове. Те водеха войните дотогава, докато сметнеха това за необходимо и винаги излизаха с пълни джобове.

Сега той чувствуваше някакъв смътен страх. Той, който стоеше над тълпите, който познаваше тайните пружини на обществото, бе безпомощен и несигурен. Бе мечтал за дълголетие, за да има в краката си целия свят, но това ли бе светът, който той очакваше? Мак Доналд чувствуваше неудържимото желание да излезе по-скоро от института, без да се интересува от страшните последствия за здравето си, за които му говореше професор Пристли. Той търсеше да намери отговор на своите съмнения.

Спомни си за документите, които Клер му беше оставил. Преди да потопи подводницата, той ги заключи в секретното чекмедже на една от големите каси. Документите можеха да го издадат. Не биваше повече да чака...

Той се облече, остави на масата малка бележка и бързо излезе.

След два часа в стаята влязоха академик Меншиков и професор Пристли. Те не намериха своя пациент. По видеофона Меншиков го потърси в спортната зала, в библиотеката, в плувния басейн. Не го намериха никъде. Двамата научни работници бяха изненадани. Те

прегледаха стаята и откриха бележката, която бе паднала от масата.

„Чувствувам се здрав! Моля да ме извините, заедно сам си разрешавам едноседмична екскурзия из света. Вярвам, че тя няма да ми навреди. Мак Доналд“ – прочете професор Пристли.

В очите на Меншиков блесна тъжно пламъче.

– Едно самоубийство, което нищо не може да предотврати – каза тихо той и излезе от стаята.

(Следва)

